

Előterjesztés

Bicske Városi Óvoda Pedagógiai Programjának és Szervezeti és Működési Szabályzatának jóváhagyásáról

1. előterjesztés száma: 89/2024.
2. előterjesztést készítő személy neve: Savanya Ágnes
3. előterjesztést készítésében közreműködő személy neve: Patkóné Bátori Erzsébet
4. előterjesztés mellékleteinek felsorolása:
  1. melléklet: határozati javaslat
  2. melléklet: Bicske Városi Óvoda Pedagógiai Programja
  3. melléklet: Szervezeti és Működési Szabályzat
  4. melléklet: intézményvezető levele
5. előterjesztést tárgyaló bizottságok felsorolása:
  - Humánerőforrások Bizottság
6. előterjesztés nyilvános vagy zárt ülésen való tárgyalása: nyilvános
7. előterjesztésről való döntés formája: egyszerű többség
8. előterjesztéshez felhasznált jogszabályok felsorolása:
  - a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Nkt.)
  - a családok védelméről szóló 2011. évi CCXL. törvény (a továbbiakban: Csvt.)
  - Bicske Város Önkormányzat Képviselő-testületének Szervezeti- és Működési Szabályzatáról szóló 21/2019. (XII.11.) önkormányzati rendelet (továbbiakban: SZMSZ)

Tisztelt Humánerőforrások Bizottság!

Patkóné Bátori Erzsébet intézményvezető levelében kérte a Bicske Városi Óvoda Szervezeti és Működési Szabályzata és Pedagógiai Programjának fenntartói jóváhagyását.

Az Nkt.-ben történt alábbi módosítások indokolják a változtatásokat:

Az Nkt. 26. § (1) bekezdése alapján „*A nevelő és oktató munka az óvodában, az iskolában, a kollégiumban pedagógiai program szerint folyik. A pedagógiai programot az igazgató a nevelőtestület bevonásával készíti el és a fenntartó hagyja jóvá.*”. Az Nkt. 62.§ (1a) – (1e) bekezdéseinek változása „*a 14 évnél fiatalabb 1-es típusú diabétesszel élő gyermekek részére speciális ellátás biztosítása...*”, illetve az Nkt. 83. § (2) bekezdésének g) pontjának módosítása, amely szerint „*A Fenntartó jóváhagyja a köznevelési intézmény SZMSZ-ét, pedagógiai programját, éves munkatervét, továbbképzési programját, tantárgyfelosztását*”.

A Csvt. 1. § (1)-(2) bekezdéseinek módosítása a családok és a házasság intézményének védelme alapelvként jelenik meg. A Csvt. 5/A. § szerint törvényben foglalt célok és a gyermekek védelmének biztosítása érdekében a törvény szabályozza a tiltott tartalmak népszerűsítését, megjelenítését, amely szintén a módosítások alapját képezi.

A pedagógusok új életpályáról szóló, 2023. évi LII. törvényben a költségvetési szerv foglalkoztatottjai köznevelési foglalkoztatotti jogviszonyban foglalkoztathatóak az új módosítás szerint.

Az Alapító Okirat módosítását Bicske Város Önkormányzat Képviselő-testülete a 117/2023. (IX.29.) határozatával hagyta jóvá.

Az SZMSZ-t a nevelőtestület a 12/2021. (III.01.) és a 13/2024 (III.01.) nevelőtestületi határozatával elfogadta.

Az Nkt. 32.§ (1) bekezdés i) pontja alapján a nevelési-oktatási intézmény SZMSZ-e, házirendje, valamint a nevelési-oktatási intézmény pedagógiai programja a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.

A Képviselő-testület Szervezeti és Működési Szabályzata 69. § (2) bekezdés a) pontjában foglaltak alapján a Humánerőforrások Bizottság a képviselő-testület által átruházott hatáskörben jóváhagyja a Bicske Városi Óvoda Szervezeti és Működési Szabályzatát.

Bicske, 2024. augusztus 7.

Tisztelettel:

Bálint Istvánné
polgármester

1. melléklet a 89/2024. előterjesztéshez

HATÁROZATI JAVASLAT

Tárgy: Bicske Városi Óvoda Pedagógiai Programjának és Szervezeti és Működési Szabályzatának jóváhagyásáról

Bicske Város Önkormányzat Képviselő-testületének Humánerőforrások Bizottsága átruházott hatáskörben eljárva a Bicske Városi Óvoda Pedagógiai Programját és Szervezeti és Működési Szabályzatát a határozat mellékletei szerinti tartalommal jóváhagyja.

Határidő: 2024. augusztus 16.

Felelős: Humánerőforrások Bizottság elnöke

BICSKE VÁROSI ÓVODA

KOMPLEX SZEMÉLYISÉGFEJLESZTŐ PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

OM azonosító: 029895

Elfogadta:

Bicske Városi Óvoda nevelőtestülete a 12/2024. (III.01) számú határozatával.

Jóváhagyta: Bicske Városi Önkormányzata, mint fenntartó

Hatályos: 2024. szeptember 1-től

Érvényes: A kihirdetés napjától visszavonásig.

VERZIÓSZÁM: 7./2024. MÓDOSÍTOTT VÁLTOZAT

Készült: 2024/1. példány

*„Szentnek kell tartanunk a gyermek érintetlen lelkét,
amit abba ültetünk, minden próbát kiálljon.
Ha rosszat ültetünk bele, megméltelyezzük egész életére...
s ha jó magot ültetünk bele egész életében virágzik...”*

Kodály Zoltán: Visszatekintés

BICSKE, 2024.

TARTALOMJEGYZÉK

TARTALOMJEGYZÉK.....	2
ÓVODA ADATAI.....	5
I. BEVEZETŐ.....	6
1. Programunk rövid ismertetése.....	7
2. Óvodánk szerkezeti jellemzői.....	9
3. Helyzetkép.....	9
II. HELYZETELEMZÉS.....	10
1. Bicske Városi Óvoda.....	10
2. Kakas Tagóvodája.....	11
3. Óvodáink közös jellemzői.....	12
4. Személyi feltételek.....	13
III. CÉLKÉPZÉS AZ ÓVODA VILÁGÁBAN.....	14
1. Óvodaképünk.....	14
2. Gyermekképünk.....	15
3. Az óvodapedagógus személyisége.....	16
4. Óvodai nevelésünk alapelvei.....	17
4.1. Óvodánk nevelési gyakorlata, sajátosságai.....	17
5. Az óvodai nevelés célja.....	18
IV. AZ ÓVODAI NEVELÉS ÁLTALÁNOS FELADATAI.....	18
1. Az egészséges életmód alakítása.....	19
2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés.....	26
3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.....	33
4. Hagyományápolás, természeti és a csoport életével kapcsolatos ünnepek.....	39
V. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE.....	43
1. Hetirend.....	44
2. Napirend.....	45
VI. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI.....	47
1. Játék.....	47
2. Verselés, mesélés.....	54
3. Ének - zene, énekes játék, gyermektánc.....	57
4. Rajzolás, mintázás, kézimunka.....	60
5. Mozgás.....	63
6. A külső világ tevékeny megismerése.....	67
7. Munka.....	75

VII. AZ INTÉZMÉNY SPECIÁLIS ÉS SAJÁTOS FELADATAI.....	77
1. Különleges bánásmódot igénylő gyermekek	77
1.1. Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének általános elvei	79
1.2. A beilleszkedési tanulási magatartási nehézségekkel küzdő gyermek (BTMN).....	83
1.3. Tehetséges gyermekek fejlesztése	86
1.4. „ Mini csoport”A 2 és fél éves korosztály óvodai nevelése-gondozása.....	89
1.5. Korcsoportjukat ismétlő gyermekek fejlesztése	94
2. Gyermekvédelem az óvodában	96
2.1. Szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek differenciált fejlesztése, fejlődésének segítése, felzárkóztatás	99
3. Tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek.....	102
VIII. SZOLGÁLTATÁSAINK.....	103
IX. AZ ÓVODÁK KAPCSOLATRENDSZERE	105
1. A szülő, a gyermek, a pedagógus együtt - működésének formái	105
2. Székhely és a tagóvodája közötti kapcsolatok	106
3. Óvoda és bölcsőde kapcsolata	107
4. Az óvoda és az iskolák kapcsolata	107
5. Az óvoda és a közművelődési intézmények kapcsolata	107
6. Az óvoda egyéb kapcsolatai	108
7. Az óvoda kapcsolatainak, együttműködésének továbbfejlesztési lehetőségei	108
X. AZ ÓVODA SZAKMAI DOKUMENTUMAI	109
XI. AZ ÓVODÁBA ÉS ISKOLÁBA LÉPÉS FELTÉTELEI	110
1. Óvodába lépés	110
2. Fejlődés jellemzői óvodáskor végére, iskolai tanulásra alkalmasság, iskolaérettség	111
XII. A CÉLHOZ RENDELTE ESZKÖZRENDSZER	114
XIII. A PROGRAM FELÜLVIZSGÁLATA	115
XIV. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK.....	116
1. Nyilatkozat.....	116
XV. ÉRVÉNYESSEGI RENDELKEZÉSEK	117
FELHASZNÁLT IRODALOM	118
MELLÉKLETEK.....	119

MELLÉKLETEK

1. Alapító okirat
2. A német nemzetiségi nevelést folytató kétnyelvű óvodai csoportok kiegészítő programja
3. Intézményi eszköz és felszerelési jegyzék

AZ ÓVODA ADATAI

Az intézmény neve	BICSKE VÁROSI ÓVODA
-------------------	---------------------

Székhelye: Bicske Városi Óvoda	2060 Bicske, Árpád utca 13.
Telefon:	(06) 22-952-261

BVÓ Kakas Tagóvodája	2060 Bicske, Apponyi Albert u.2/A.
Telefonszáma:	(06) 22-952-249

Felvehető maximális gyermeklétszám:	Bicske Városi Óvoda	120 fő
	BVÓ Kakas Tagóvodája	264 fő
Összesen:		384 fő

Engedélyezett csoportszám:	Bicske Városi Óvoda	5 csoport
	BVÓ Kakas Tagóvodája	10 csoport
Összesen:		15 csoport

Fenntartó és felügyeleti szerve:	Bicske Város Önkormányzata
Címe:	2060 Bicske, Hősök tere 4.
Telefonszáma:	(06) 22-566-500

Az intézmény jogállása:	önálló jogi személy
-------------------------	---------------------

I. BEVEZETŐ

Tisztelettel köszöntjük az óvodánk iránt érdeklődőket!

Az Országgyűlés 2011. december 22.-én fogadta el a 2011. évi CXCV. törvényt, a nemzeti köznevelésről.

A 363/2012. (XII. 17.) Korm. Rendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról, valamint a hatálybelépett törvényi rendelkezések, az óvoda szerkezeti átalakítása szükségszerűvé teszi óvodánk Pedagógiai Programjának felülvizsgálatát.

Pedagógiai alapelveink meghatározásánál a következőkből indultunk ki:

- a gyermeket - mint fejlődő személyiséget - szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg;
- a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet töltenek be;
- az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakozásának elősegítésére kell irányulnia, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával; oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben.

Pedagógiai Programunk alapja Bicske Város Szivárvány Óvoda Helyi Nevelési Programjának 2010-ben készült 3. verziója, mely az alábbi választható, gyakorlatunkhoz közel álló program elemeket, a helyi viszonyokhoz adaptálta.

Ezek:

📖 Lépésről-lépésre óvodai program

Deliné Fráter Katalin: Magyarországi Soros Alapítvány támogatásával készült adaptációs program

📖 Fábrián Katalin: Tevékenységközpontú óvodai nevelési program

📖 Nagy Jenőné: Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel

32/1997.(XI.5.) MKM rendelet a Nemzeti, etnikai kisebbség óvodai nevelésének irányelve és a Nemzeti, etnikai kisebbség iskolai oktatásának irányelve kiadásáról

📖 6/2021 módosított változathoz a szakmai iránymutatást, segítő tanácsokat Bertók Zoltánné szakértő asszonytól kaptunk, a Bicske Város Önkormányzata TÁMOP-3.1.11-12/2-2012-0097 számú „Megújuló pedagógiai munka és környezet Bicske Város óvodáiban” című pályázat keretében.

A Bicske Városi Óvoda Pedagógiai Programjának 1. módosított verzióját a nevelőtestület átdolgozását követően végleges formába öntötte:

Iványi Ferencné volt óvodavezető és Patkóné Bátori Erzsébet igazgató.

Pedagógiai Programunk: komplex személyiségfejlesztő program.

1. Programunk rövid ismertetése

Programunkat több évtizedes szakmai tapasztalatunkra alapoztuk, megőrizve az óvodai nevelés értékeit, figyelembe véve a világ rohamos változásait.

A szülők, óvodapedagógusok közös felelőssége, hogy megőrizzék a gyermekkor nyugalmát, derűjét és megismertessék a gyermekkel mindazokat a tapasztalatokat, amelyek segítségével eligazodnak a világban.

Sajátos arculatunk, tartalmi munkánk jellemzői röviden:

Óvodánk 2 épületben működik, családi jellegű, szeretetteljes, biztonságot adó környezetben. Részben osztott, homogén és vegyes összetételű csoportokban folyik a nevelés. Az egyes tagintézmények más-más környezeti, tárgyi feltételekkel rendelkeznek.

A gyermekek nevelése az egész nap folyamán életkori szükségleteik figyelembevételével változatos, vonzó tevékenységek közben történik. Óvodai nevelésünk a játékra épül. Valljuk, hogy a játék a kisgyermek elsődleges tevékenysége, a nevelés leghatékonyabb eszköze.

A gyermekek élethelyzetének egyenlőtlenségeiből adódóan programunkban nagyobb hangsúlyt kap a változó, eltérő szükségletek figyelembevétele, a szokások kialakítása, képességek megalapozása. Az eltérő családi értékek és kultúrák tolerálása, a Nemzeti és etnikai kisebbségi hagyományok ápolása. 2010-es nevelési évtől kezdődően a Bicske Városi Óvoda Ficánka, 2014 év szeptemberétől a Kakas Tagóvoda Mókus (jelenleg Manó) gyermekcsoportban kétnyelvű német nemzetiségi óvodai nevelést folytatunk.

A kétnyelvű német nemzetiségi nevelést folytató óvodai csoportok kiegészítő programja (2. számú melléklet).

A nemzetiséghez tartozó gyermekeket is nevelő gyermekcsoportban dolgozóknak feladatuk, hogy megvalósítsák a nemzetiségi óvodai nevelés célkitűzéseit.

A 2011-12-es nevelési évben megkezdődött a városi köznevelési intézményi integráció.

Az átszervezéssel a Bihari úti roma kisebbséget ellátó tagintézmény gyermekei beintegrálásra kerültek a város óvodáiba, a helyi integrációs program szerint elhelyezésük létszámarányosan történt az óvodai csoportokban.

Bicske Város Önkormányzata TÁMOP-3.1.11-12/2-2012-0097 számú „Megújuló pedagógiai munka és környezet Bicske Város óvodáiban” című pályázat keretében az Óvodai Integrált Pedagógiai Rendszer továbbképzés felkészíti az óvodapedagógusokat a hatékony együttnevelésre az integrációs pedagógiai rendszer óvodai alkalmazására.

2023-24-es nevelési évben újabb átszervezéssel a József Attila utcai tagintézmény gyermekei beintegrálásra kerültek a székhely intézmény és a Kakas tagóvoda gyermekcsoportjaiba.

Munkánkat fejlesztőpedagógusok, pszichológus és a Pedagógiai Szakszolgálat logopédusai, gyógy-testnevelői segítik.

Az alapító okiratban meghatározottak szerint alapfeladat az általános óvodai nevelés mellett, a sajátos nevelési igényű gyermekek (SNI) integrált nevelésének ellátása.

A fejlesztéshez az illetékes szakértői bizottság szakvéleményének megfelelően az általuk meghatározott területeken a szakszolgálat gyógypedagógusai segítik, végzik a nevelő-fejlesztő munkát.

A nevelési folyamat alapritmusát az évszakok változására, a természeti környezet megszerettetésére és védelmére építjük. A hétköznapiakat kialakult hagyományaink szerint jeles napok, ünnepek színesítik. Mindennapi munkánkban törekszünk a komplex nevelő hatás érvényesítésére.

Programunk tevékenységrendszerének középpontjában a megismerés, mint komplex tevékenységrendszer áll, amelynek tartalmi felosztása és gyakorlati megvalósítása egységes egészet alkot, elemei nem különülnek el egymástól.

Az eredményes óvodai nevelés feltétele az érzelmi biztonságot nyújtó, élménygazdag, derűs, szeretetteljes légkör.

A gyermekek a fejlesztés eredményeképpen az óvodáskor végére rendelkeznek azokkal a képességekkel, melyek alkalmassá teszik őket az iskolakezdésre. Kialakulnak a szociális és intellektuális képességeik.

Bicske Város Önkormányzata TÁMOP-3.1.11-12/2-2012-0097 számú „Megújuló pedagógiai munka és környezet Bicske Város óvodáiban” című pályázat keretében nevelőtestületünk Az óvoda iskola átmenet megkönnyítése a hátrányos helyzetű gyermekek integrációja érdekében című továbbképzés szakmai tapasztalatait beépíti nevelőmunkájába.

Célunk megőrizni eddigi munkánkkal létrehozott értékeinket és továbbfejleszteni óvodánk szakmai színvonalát a mindenkori óvoda-használók és fenntartónk igénye szerint.

2. Óvodánk szerkezeti jellemzői

2004. évtől az elavult épületek kiváltását, a működők felújítását és bővítését követően, szervezeti átalakítások sora után, egy szakmailag önálló önkormányzati óvoda működött a városban három, mára két feladat-ellátási helyen.

3. Helyzetkép

Városunk környezeti jellemzői:

Bicske város Fejér megye északi részén a Dunántúli - középhegység lábánál területen, a fővárostól 36 km-re.

A Vértes hegység erdői, az Alcsúti Arborétum, a Zsámbéki - medence, a települést keresztül szelő Szent László patak, halastavak, a városban lévő Batthyány kastély, annak parkja - arborétum, a közeli szőlőhegyek változatos lehetőséget nyújtanak kirándulásokra, a természet megfigyelésére, tapasztalatok, élmények gyűjtésére, megélésére. Mindez beépül nevelőmunkánkba.

A főváros közelsége lehetővé teszi számunkra a természeti megfigyelések kiegészítését. Az állatkert, múzeumok, repülőtér, cirkusz, Margit-sziget, Gellért hegy, bábszínház látogatása a társadalmi, kulturális értékeink megismerését segítik.

II. HELYZETELEMZÉS

1. Bicske Városi Óvoda

A székhely óvoda a telepi városrészben, családi házas környezetben helyezkedik el.

Az épület családi házból évek hosszú sora alatt átépítésekkel lett kétszintes 5 csoportos előírásnak megfelelő, korszerű óvoda.

Az óvodaépület 2005 évi átadását követő átépítése 2010-ben fejeződött be, akadálymentesítettsége biztosítja a sérült gyermekek befogadását.

Eddig látás, hallás, beszéd fogyatékos és mozgássérült gyerekeket fogadott az intézményünk.

A Ficánka gyermekcsoportban 2010. szeptemberétől kétnyelvű német nemzetiségi nevelés folyik.

A városi köznevelési intézményi integráció tette szükségessé 2011 nyarán óvodánk csoportszám bővítését. Kialakítottuk az 5. gyermekcsoportot, férőhelyeink száma 120 fő befogadására bővült.

2013 nyarán a játszóudvar további bővítését támogatta fenntartónk, az ingatlan alapterülete 2615 m² -re nőtt. A fenntartó önkormányzat sikeres pályázatával udvarunk OVI-FOCI pályával egészült ki. A mozgásfejlesztés új színtere valósult meg. A játszóudvar korszerű játékeszközökkel felszerelt, folyamatos karbantartással és fejlesztéssel.

2. Kakas Tagóvodája

A Kakas Tagóvoda a kertvárosi városrészben, családi házas környezetben helyezkedik el. Változatos szociokulturális környezetből érkeznek a gyermekek.

Felújítása és egy új szárnyal történő bővítése 2007-ben történt meg, ekkor lett 8 csoportos.

Az óvodaköteles kor kezdetének módosítása miatt 2013 nyarán az épületben a 9. csoport kialakításra került, majd 2015-ben a 10. gyermekcsoportot is megnyitottuk. A férőhelyek száma 264 főre emelkedett.

A Mókus (jelenleg Manó) gyermekcsoportban 2014. szeptemberétől kétnyelvű német nemzetiségi nevelés folyik.

A gyermekcsoportok összetételük szerint homogén és heterogén csoportként működnek.

Az épület előírás szerint, minden kiegészítő helyiséggel rendelkezik, felszereltsége korszerű. A 142 m² alapterületű tornaterem ad lehetőséget a mozgás - testnevelésre.

Udvara az épületet körbe zárja, alapterülete optimális, udvari játékeszközökkel megfelelően ellátott. Belső udvara veteményes kiskertek kialakítását biztosítja.

A fenntartó önkormányzat sikeres pályázatával az udvar OVI-FOCI pályával egészült ki. A mozgásfejlesztés új színtérrel bővült.

3. Óvodáink közös jellemzői:

Kapcsolatunk a szülők felé nyitott, tájékoztatjuk őket gyermekük fejlődéséről, az óvodai élet eseményeiről.

Lehetőséget biztosítunk az óvodai élet megismerésére, személyes tapasztalatszerzésre: befogadás-beszoktatás, nyílt nap, ünnepek, közös programok, kirándulások.

A szülők véleményét, javaslatát igényeljük, segítő, építő ötleteiket szívesen fogadjuk.

Az elmúlt évek során olyan óvodai életet alakítottunk ki, melyben a választott gyermeki tevékenységek időtartama meghosszabbodhatott, építve a gyermekek természetes kíváncsiságára, érdeklődésére.

Rugalmas időkeretet biztosítunk a napirendben, hetirendben, igazodva a gyermekek egyéni igényeihez, tempójához, fejlődéséhez.

Hiszünk a szabad játék fontosságában!

Az általunk kínált különböző tevékenységeket - foglalkozásokat - ismeretszerzési lehetőségeket - játékidőben tervezetten végezzük. Fontos része napirendünknek a közös beszélgetés, élménybeszámoló. Nevelő munkánkat fejlesztőpedagógus, pszichológus segíti.

Az óvónők a dajkáikkal, pedagógiai asszisztensekkel szoros munkakapcsolatban állnak. A nevelőmunkát közvetlenül segítők, óvónők irányítása mellett a gondozási feladatokon túl aktív részesei a gyermekek tevékenységeinek.

Heti egy alkalommal nagycsoportosaink számára fenntartó önkormányzatunk:
- úszás tanfolyamot, vízhez szoktatást biztosít a város tanuszodájában.
- Hitoktatás lehetőségét szülői igény szerint biztosítjuk.

4. Személyi feltételeink:

Bicske Városi Óvoda dolgozói

ssz.	beosztás	fő	végzettség
1.	igazgató	1	főiskola + szakképzés
2.	igazgató helyettes, óvodapedagógus	1	főiskola + szakképzés
3.	tagóvoda igazgató, óvodapedagógus	1	főiskola + szakképzés
4.	tagóvoda igazgató helyettes, óvodapedagógus	1	főiskola
5.	óvodapedagógus	27	szakközépiskola (2 fő) főiskola (25fő) + szakképzés (6fő)
6.	fejlesztőpedagógus	1	főiskola + szakképzés
7.	pszichológus	1	egyetem
8.	pedagógiai asszisztens	7	érettségi (7) + pedagógiai asszisztens képző (2)
9.	dajka	15	pedagógiai asszisztens képző (3fő) dajkaképző (8fő), érettségi (2fő) kisgyermeknevelő (2fő)
10.	óvodatitkár	2	érettségi + szakképzettség
11.	takarító	3	8 általános
12.	karbantartó	2	szakmunkás (2fő)

Óvodánk színvonalas működésének garanciája, hogy nevelőtestületünk tagjai sokoldalúan képzett, szakmát szerető és eredményesen művelő pedagógusok legyenek.

Az óvoda pedagógusainak szakmai felkészültsége magas színvonalú. A 120 órás szakmai továbbképzés követelményeit a kollégák törvényi előírás szerint teljesítették.

III. CÉLKÉPZÉS AZ ÓVODA VILÁGÁBAN

A társadalmi változások, a pedagógia, a pszichológia fejlődése szükségessé tették óvodánk struktúrájának, nevelési céljainak átgondolását, változtatását.

Középpontban a gyermek áll, az ő szükségletei, fejlődésének törvényszerűségei szabják meg a nevelés feladatait és keretét.

A szakszerűen, helyesen alkalmazott kötetlenség figyelembe veszi a gyermekek életkori sajátosságait, játékosan biztosítja a sokoldalú személyiségfejlesztést.

1. Óvodaképünk

Óvodánk a közoktatási rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, amely a gyermeki személyiség kibontakoztatására, nevelésére, fejlesztésére törekszik. Komplex módon, tudatosan tervezett, szervezett nevelési helyzetek megteremtésével, a gyermekek nevelését a harmadik életévtől az iskolába lépésig vállalja.

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.

Intézményünk a környezet igényeihez igazodva, és általuk befolyásolva, elsősorban a családi nevelés kiegészítését, esetenként hátránycsökkentő szerepet tölt be.

Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszerének és tárgyi környezete biztosítja az óvodáskorú gyermekek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvodában, miközben az teljesíti a funkcióit (óvó-védő, szociális, nevelő, személyiségfejlesztő), a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei.

Gyermekközpontú óvodai nevelésünk a gyermeki személyiség kibontakoztatására irányul, biztonságos környezetével, szeretetteljes és mindenkit elfogadó családi légkörével.

Intézményünk elsősorban, a bicskei óvodások nevelését biztosítja. Az esélyegyenlőség az egyenlő hozzáférés megvalósulásának érdekében valamennyi óvodás az óvodai alaptévékenységekre vonatkozóan azonos értékrenden alapuló, színvonalas nevelésben részesül tagóvodáinkban.

A német nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, nyelvi nevelését, és a nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását.

2. Gyermekképünk

*„Mindenhez van jogom
hát játszom.
Föntről gyermek, letről
embernek látzom.”
Ratkó József*

A gyermek egyedi, megismételhetetlen, mással nem helyettesíthető szellemi, erkölcsi, és biológiai értelemben is, egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.

A gyermek, fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. E tényezők együttes hatásának következtében a gyermeknek sajátos, életkoronként (életkori szakaszonként) és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak.

A személyiség szabad kibontakozásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó.

Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, és a meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

Óvodai nevelésünk optimálisan hat a gyermeki személyiség fejlődésére a következők programba építésével:

- a gyermekek változó, eltérő szükségleteinek figyelembevételével,
- a hiányzó szokások kialakításával,
- a gyermekek együttes vagy osztott, részben osztott csoportokban történő nevelésével,
- az eltérő családi értékek és kultúrák tolerálásával,
- a halmozottan hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű gyermekek fokozottabb mentális, érzelmi és szociális támogatásával,
- tehetség gondozással

Tekintettel vagyunk az eltérő adottságokra, képességekre, szokásokra, nembeli, érszervi, vérmérsékleti különbségekre és a családok értékrendének sokféleségére.

A személyiségbeli értékek, tulajdonságok közül óvodásainkban az alábbiakat kívánjuk erősíteni:

- pozitív énkép,
- érzelmi gazdagság, szeretet,
- kulturált magatartás,
- a másság tolerálása,
- társakkal való együttműködés,
- a döntés, választás, a rugalmas gondolkodás, a kreativitás képessége,
- önzetlen, áldozatkész feladatvállalás,
- udvariasság,
- türelem,
- őszinteség, becsületesség,
- a természeti-, társadalmi környezet és a művészetek iránti érzékenység.

3. Az óvodapedagógus személyisége

Fontosnak tartjuk, hogy óvodapedagógusaink személyisége és minden megnyilvánulása érzelmi biztonságot, szeretetet, megértést és védelmet sugározzon a gyermekek felé.

A gyermekkel való kapcsolatot az elfogadás jellemezze, mely nem zárja ki a tudatos fejlesztést, a személyiség formálásának szándékát.

Az óvodapedagógusok személyisége a gyermekek számára mintaértékű, melynek hatása megnyilvánul:

- személyre szóló pedagógiai hatásokban,
- szeretetteljes elfogadásban,
- pedagógiai optimizmusban,
- a kommunikációban és az ezt kifejező metakommunikációban,
- segítségadásban,
- a személyiség értékeinek elfogadtatásában,
- személyes érzéseket, gondolatokat feltáró beszélgetésekben,
- a gyermeki kommunikáció megértésében,
- a gyermekek változó testi-lelki szükségleteinek kielégítésében.

A szülők irányába megnyilvánul:

- a szülők bevonásában a gyermeküket érintő nevelési kérdésekben,
- az eltérő családi értékek és kultúrák különbözőségének tolerálásában,
- a kapcsolattartásban.

Óvodapedagógusaink és munkatársaink:

- megismerik a családok értékrendjét és a szülők véleményét óvodai nevelésünkről,
- bevonjuk a szülőket az óvodai életbe, szakmai támogatást adunk a családi neveléshez,
- szükség szerint közvetítünk a családok és a szolgáltató, szociális intézmények között,
- a családokkal közösen gazdagítjuk a gyermekek tapasztalatait, élményeit, óvodánk feltételrendszerét.

4. Óvodai nevelésünk alapelvei

- a gyermeki személyiséget tisztelet, elfogadás, szeretet, bizalom és megbecsülés övezi,
- a nevelés és nevelési módszereink tegyék lehetővé, és segítsék a gyermek személyiségfejlődését, egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását,
- az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk.

Gondoskodunk:

- a kisgyermekes egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről,
- az érzelmi biztonságot nyújtó, derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről,
- a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról,
- a gyermeki közösségben végezhető sokszínű - az életkornak és fejlettségnek megfelelő - tevékenységekről, különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető játékokra,
- e tevékenységeken keresztül az életkornak megfelelő műveltségterületek közvetítéséről,
- olyan óvodai élet megteremtéséről, amelyben a gyermeket az életkori igényeinek megfelelő szeretet, törődés, elfogadás és biztonság övezi, figyelembe véve a gyermekek eltérő testi-lelki szükségleteit.

4.1. Óvodánk nevelési gyakorlata, sajátosságai

Óvodánk nevelési gyakorlatába beépül a komplex személyiségfejlesztő program és annak szellemisége.

Bicske Városi Óvoda:

Környezet tevékeny megismerésére és védelmére nevelés, környezettudatos magatartás megalapozása

Kétnyelvű német nemzetiségi nevelés a Ficánka gyermekcsoportban

Ovi foci program

Kakas Tagóvoda:

Környezet tevékeny megismerésére és védelmére nevelés, környezettudatos magatartás megalapozása, **hagyományőrzés**

Kétnyelvű német nemzetiségi nevelés a Manó gyermekcsoportban

Ovi foci program

Az óvodánk nevelési gyakorlata épít a gyermekek azon alapvető tevékenységeire, amelyek az óvodás korosztály sajátosságai; a játék, mozgás, anyanyelvi nevelés, hangsúlyozott a külső világ tevékeny megismerése, -, esztétikai-, erkölcsi értékek közvetítése, az inkluzív pedagógia, a nemzetiségi kultúra ápolása, átadása, valamint a szülők megnyerése és partnerként való kezelése nevelésünk során.

5. Az óvodai nevelés célja

*„Mert mi teremtünk szép, okos lányt
és bátor, értelmes fiút,
ki őriz belőlünk egy foszlányt,
mint nap fényéből a Tejút.”*

József Attila

Az óvodai nevelés célja az, hogy elősegítse az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakozását, a hátrányok csökkenését, az életkori és egyéni sajátosságok valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását).

IV. AZ ÓVODAI NEVELÉS ÁLTALÁNOS FELADATAI

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése.

Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés
- az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

Programunk feladatrendszere

Fontosnak tekintjük az egészséges testi és lelki fejlődést

- az egészséges életmód szokásainak alakítását,
- a szükségletek és a mozgásigény kielégítését,
- az egészség óvását, védelését, a prevenciót,
- az érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes, elfogadó, kiegyensúlyozott, családi légkör megteremtését,
- az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő képességek kialakulásának erősítését, hogy minden gyermek megtalálhassa helyét, szerepét a közösségben.
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítását;
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítását, a környezettudatos magatartás megalapozását;

Az értelmi képességek fejlesztésében a gyermekek eltérő tapasztalataira, egyéni és közös élményeire, érdeklődésére és kíváncsiságára építve: a cselekvés, tevékenység, a beszéd, a gondolkodás egységét megteremtve fontosnak tartjuk:

- az utánzásra épülő játékos tanulással együtt a felfedezéseket, próbálkozásokat, a komplex tapasztalatszerzést,
- a pszichikus funkciók intenzív fejlesztését,
- a hagyományok ápolását,
- a természet, az élőlények szeretetét és védelmét,
- a fenntarthatóságot,
- az anyanyelv, az írott nyelv és a jelzések iránti érdeklődés felkeltését.

1. Egészséges életmód alakítása

„A kisgyermek fejlődésének szabadsága nem azt jelenti, hogy egyszerűen magukra hagyjuk, hanem segítő szeretettel emeljük köré a megfelelő környezetet... Minél tökéletesebb a környezet, annál kevesebb beavatkozásra van szükség a felnőtt részéről... Arra kell törekedni, hogy a gyermek mindent, amire képes, önállóan el is végezze.”

Montessori

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű.

Ezen belül az óvodai nevelés feladata:

- A gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése.
- A harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése.
- A gyermeki testi képességek fejlődésének segítése.
- A gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése.
- Az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlenzsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- A gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása.
- A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása.
- A megfelelő szakemberek bevonásával - a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve - speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

Célunk:

A gyermekek egyéni fejlődési ütemüknek megfelelően, egészségesen éljenek és fejlődjenek. Egészséges életvitel és a rendszeres testmozgás igényének kialakítása.

A gyermekek egészségének óvása, megőrzése, védelme, betegségek megelőzése. Kulturált, a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások, környezettudatos magatartás kialakítása.

A családok életkörülményeinek, a gyermekek családból hozott szokásainak megismerése után feltárjuk egyéni sajátosságait, mely meghatározza a velük való foglalkozást, bánásmódot.

Szeretetteljes, megértő gondoskodásunkkal elfogadó viszony kialakítására törekszünk.

Olyan kapcsolatot alakítunk ki, mellyel segítjük az egészséges és kulturált élet szokásainak megismerését.

A szülőket rendszeresen tájékoztatjuk egészségvédő feladatainkról, kérjük együttműködésüket.

Környezet biztosítása:

Az óvoda helyiségeinek kialakításánál és berendezésénél fontos szempont, hogy az egészségvédő és önkiszolgáló képességek fejlesztése biztosított legyen.

Az önkiszolgáló képességek fejlesztése, esztétikus, egészséges és biztonságos környezetben történik, melyben adott a gyermekek komfortérzete, biológiai mozgásszükséglete.

A környezethigiéniára nevelés magában foglalja az óvoda tisztaságának megóvását, szépítését, virágosítását: a foglalkoztató-termek szellőztetését, az ivóvíz higiéniáját, a helyes fűtés és világítás biztosítását, az udvarok tisztán tartását, gondozását, a helyiségek, mellékhelyiségek takarítását (benne az önkiszolgálást is), a játékeszközök higiéniáját, rendben tartását.

A csoportszobát jellemezze:

A színek és berendezés összhangja, a céltudatos elrendezés, a megfelelő fény, hőmérséklet, páratartalom, folyamatos szellőztetés, rendezett, tiszta környezet.

Az öltözőkben, mosdókban személyes holmijukat elérhető helyen jellel látjuk el. A tisztasági eszközök mindig rendelkezésükre állnak.

Az udvar szerves része az óvodai élet színterének, ennek figyelembevételével alakítjuk, fejlesztjük tagóvodánkban. Célunk, hogy minden évszakban lehetőség legyen a tartalmas udvari életre.

Biztonságos és egészséges környezetet alakítunk ki az udvari játékok folyamatos karbantartásával, a homok cseréjével, felásásával, öntözésével, a füves terület nyírásával, árnyékos, napos játszóhelyek kialakításával, mellyel biztosítjuk a szabadban való nyugodt játékot.

A balesetek elkerülése érdekében megtanítjuk a gyerekeket a játékeszközök biztonságos és célszerű használatára, a kialakított játékszabályok elfogadására és betartására.

Az óvodás gyermek saját testi gondozásának megtanítása és mozgásigényének kielégítése csak egészséges környezetben történhet környezettudatos magatartás megalapozásával.

Egészséges és kulturált szokásrend kialakítása:

A harmonikus fejlődés alapfeltétele a megfelelő táplálkozás, mozgás, pihenés, személyi higiénia lehetőségeinek megteremtése.

Helyes életritmus kialakításával a rendszerességre törekszünk.

Személyi higiénia:

A testápolás a gyermekek tisztaságigényének kialakítását szolgálja. Ezen a téren is nagy különbségek mutatkoznak a gyermekek között. Az óvodai és a családi szokások, összehangolása segít az azonos elvek betartásában.

Az óvodai élet kezdetén a gyerekeket megismertetjük a testápolási teendők helyes végzésének módjával, megtanítjuk a tevékenységek sorrendjét.

- Egészséges életmód alakításának alapvető feltétele az egészséges és biztonságos környezet. Az egészséges életmód szokásainak formálása egész életre kihatóan befolyásolhatja a gyermek viselkedését.

A szomatikus nevelés körében mindennapos óvodai feladat a személyi higiéniára nevelés (a testápolás, a ruházat, a helyes táplálkozás, a kulturált étkezés gyakorlása), az óvoda környezeti tisztaságának megóvása, a fertőző betegségek és tartási rendellenességek megelőzése. A szomatikus nevelés aktív gyakorlata a testedzés, az óvodai nevelési programban szereplő mozgás, a mozgáskultúra megalapozása, vagyis a rendszeres, fizikai aktivitás, szokássá, magatartásuk részévé alakítása, a biológiailag szükséges mozgásigény kielégítése.

Öltözködés:

Az öltözködés, alkalmazkodás az időjáráshoz, de formálja a gyermekek ízlését, önállóságát, igényességét.

A szülőkkel együttműködve szoktatjuk a gyerekeket az időjárásnak megfelelő réteges, kényelmes öltözködéshez.

Öltözködés terén az önállósodásuk kialakulását differenciáltan segítjük és következetesen neveljük a tiszta, rendezett külső igényére.

Mozgás:

Biztosítjuk a gyermekek számára mozgásigényük kielégítését, a mindennapi szabad mozgás lehetőségét. Mozgáskoordinációjuk fejlődéséhez szervezett mozgásos tevékenységekkel járulunk hozzá.

Mindennapi testnevelés

A rendszeres mozgás biztosítását, a mozgáskultúra megalapozását, a motoros képességek fejlesztését az óvodai nevelési programban szereplő délelőtti és délutáni edző tevékenység, a mindennapi testnevelés szolgálja. Célunk a testedzés mellett a mozgás megszerettetése, a közös (játékos, sportos) mozgás által kiváltott öröm átélése.

Testnevelési foglalkozás (játékos testnevelés)

A mindennapos testnevelés edző jellegű gyakorlatai mellett korcsoportra szabott, testnevelés csoportos foglalkozás is tartható, heti egy illetve két alkalommal.

Tudatosan törekszünk gyermekeink egyéni mozgásigényének kielégítésére és ösztönözzük az óvodánk külső, belső környezetének kialakításával:

Gyermekeink számára a szabad mozgás lehetőségét a nap bármely szakaszában biztosítjuk igény szerint csoportokon belül, a tornatermekben vagy az udvaron mozgásos eszközökkel, és a hozzá kapcsolódó megalapozott szokás - szabályrendszerrel.

Tervező munkánkban tudatosan, napi szinten megjelennek a gyermekeink felé kínált változatos mozgásos játék lehetőségek (labdajátékok, mozgásos szabadjátékok, népi, énekes - dalos játékok), amelyben testi képességeik fejlődnek.

Speciális szükségletű, mozgásigényű gyermekink terhelhetőségét kedvelt mozgásos tevékenységek szervezésénél figyelembe vesszük

Az óvodai mozgásos lehetőségeket szülői igényre, bővítjük, külső szolgáltatások beépítésével (úszás, sajtkukac, stb.).

Pihenés:

A gyermekek pihenés- és alvásigénye az életkortól és az egyéni szükségletektől függően változó.

A gyermekek alvási szokásait tiszteletben tartjuk a pihenést nem zavaró apróbb játékokat, „tárgyaikat” maguknál tarthatják.

A nyugodt pihenés érdekében kényelmes fekhelyet, ágyneműt, csendet, folyamatos légcserét biztosítunk.

A pihenés kezdetén mesélünk, énekelünk, zenét, hallgatunk.

Étkezés:

A gyermekek napi háromszori étkezését a Bicske Városi Konyha biztosítja.

A székhelyintézmény tálaló konyhával rendelkezik. Az egészséges, korszerű táplálkozás érdekében dietetikus segíti az ételmezésvezető munkáját az étlap összeállításánál.

Toleráljuk a gyermekek különböző étkezési szokásait, biztatjuk őket a számukra újszerű ételek elfogadására, kényszerítés nélkül.

Az étkezések során hangsúlyt fektetünk az igény szerinti mennyiség biztosítására, az ételek és alapanyagaik megnevezésére.

A gyerekek táplálkozásáról, az étrendről rendszeresen tájékoztatjuk a szülőket, ettől függően tudatosan tervezhető az otthoni kiegészítés.

Egészségvédelem:

A fertőző betegségek terjedését gyakori szellőztetéssel és fokozott fertőtlenítéssel igyekszünk megelőzni.

Bármilyen fertőző betegség, járvány esetén az INTÉZKEDÉSI TERV szerint járunk el.

Betegségmegelőzés és egészségmegőrzés szokásainak kialakítása érdekében, a helyes kézmosás és zsebkezdőhasználat fontosságának tudatosítása.

Beteg gyerek az óvodát nem látogathatja.

Az óvodában megbetegedett gyermeket fokozott gondoskodással, ha lehet, azonnal elkülönítjük, és értesítjük a szülőt.

Az esetleges ágybavizelést tapintatosan kezeljük, igyekszünk a szülővel közösen az okokat megkeresni és kiküszöbölni.

Évente egy alkalommal a gyermekorvos, szűrővizsgálatot tart intézményünkben.

A feltárt rendellenességekről és a teendőkről tájékoztatjuk a szülőket.

A védőnő szükség szerint látogatja az óvodát, évente több alkalommal.

A mindennapos testnevelés során tartásjavító és lábboltozat erősítő gyakorlatokat is végeztetünk a gyerekekkel, az esetleges deformitások megelőzése céljából.

Fogaik védelmében a gyermekeket a rendszeres rágásra és az alapos fogmosásra szoktatjuk.

Edzettség:

A gyermekek ellenálló képességének növelése érdekében, évszaktól, időjárástól függően minél többet tartózkodunk a szabad levegőn.

A szabad mozgás mellett szervezünk sétát, gyalogtúrát, szánkózást, napfürdőzést, úszást.

A célok elérését szolgáló tevékenységek:

- A személyes higiéné elsajátíttatása
- Az egészséges étkezés (rendszeres gyümölcs és zöldségfogyasztás)
- A csoportszobák, folyosók, mellékhelységek, udvarok tisztántartása
- Rendszeres élményszerző napokon a közvetlen környezeti értékek megismerése, értékőrzés, természetvédelmi feladatok.(pl. „Zöldnapok”, kirándulások, séták)
- A környezettel, természettel kapcsolatos témák feldolgozása, képességfejlesztő tevékenységek formájában. (pl. évszakokkal, növényekkel, gyümölcsökkel, állatokkal kapcsolatos ismeretek)

- Védjük, óvjuk az udvarok flóráját, faunáját. Az udvarok területén számtalan madáretetőt és itatót helyezünk el, melyben kerti rozsdafarkúak, feketeterigók, verebek és cinkék élnek. Télen eleséggel, vízzel, nyáron fürdési lehetőséggel látjuk el a madarakat.
- Folyamatosan telepítjük és a gyermekekkel együtt gondozzuk az udvarok allergiát, mérgezést, sérülést okozó növényektől mentes növényvilágát.
- Környezettudatos életmód elemeinek szocializációja (szelektív hulladékgyűjtés, papírgyűjtés) lakó és óvodai környezet közös megóvása.
- A gyermekek szabadban történő egészséges mozgását nap, mint nap mobil játékeszközökkel is biztosítjuk.
- A hagyományápolás, gazdagítása a szülők bevonásával, közös programokon is zajlik (pl. őszi köszöntő, mocorgó nap, nyárköszöntő, stb.)
- A mozgásos tevékenységek tárházát színesíti a vízhez szoktatás lehetősége a város tanuszodájában, az ovi- foci (a székhely és a Kakas Tagóvodában), a - Mocorgó sportnap
- Anyag és energiatakarékos óvodaüzemeltetés és a pedagógusok példamutatása
- A dolgozók életmódjukkal, munkájukkal pozitív mintát nyújtanak környezettudatos magatartásra, az ökológiai szemléletformálásra, az egészséges életmód szokásainak megalapozására, a közösségi egészséges életvitelre.(Autómentes nap)
- Az aktuális környezeti neveléshez kapcsolódó szakirodalomban folyamatosan tájékozódunk.
- Óvodán kívüli ismeretterjesztés lehetőségeinek kihasználása
- Partnerkapcsolatot ápolunk:
  - a város Tanuszodájával
  - Csokonai Vitéz Mihály Általános Iskolával
  - Bicskei Egységes Művelődési Központ és Könyvtárral
  - Szent László Általános Iskolával
  - Kertbarátkör

Az óvodapedagógus feladatai:

- ⇒ A környezetvédelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, környezettudatos magatartás kialakítása.
- ⇒ Az egészséges, biztonságos és esztétikus környezet kialakítása.
- ⇒ Az egészséges életmód szokásainak, igényének alakítása, megismertetése.
- ⇒ A harmonikus, összerendezett mozgás, a testi képességek fejlődésének elősegítése.
- ⇒ Az egészségmegőrzés, edzés, prevenció.
- ⇒ Az eltérő szociokulturális környezetből érkező gyerekek elfogadása

- ⇒ A sajátos nevelési igényű, a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek különbözőségének figyelembevétele,
- ⇒ Megfelelő szakemberek bevonásával, - a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve, speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi és lelki feladatok ellátása.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- ☺ A gyermekek képesek önállóan tisztálkodni, öltözködni, rendezettek, ápoltak.
- ☺ Önállóan, esztétikusan terítenek, kulturáltan étkeznek, az evőeszközöket rendeltetésszerűen használják.
- ☺ Képesek környezetük rendjének helyreállítására.
- ☺ Állóképességük jó, mozgásuk összerendezett.
- ☺ A gyermek képes, a személyi higiénés feladatok ellátására: önálló testápolásra, WC használatra, zsebkeendő használatára, öltözködésre, vigyáz a tisztálkodási eszközökre, helyére teszi azokat.
- ☺ Szokásává válik a kulturált étkezési magatartás, az egészséges táplálkozás, önállóan dönti el, hogy mennyi ételt fogyaszt, önállóan szed a tálból, illetve önt a kancsóból.
- ☺ Ügyel saját külsőjére, melyben megjelenik a szépre, ízlésesre törekvés.
- ☺ Kialakul a természetes és mesterséges környezet felfedezésének és védelmének igénye.
- ☺ Felismeri a környezetében rejlő baleseti forrásokat, és képessé válik ezek elkerülésére. A már megtörtént baleseteknél segítséget nyújt.

2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

„A gyermek fejlődése szempontjából döntő fontosságú, hogy érezze, nemcsak szeretik, hanem olyannak szeretik, amilyen.”

Herman Alice

Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartásának érzelmi vezéreltsége.

Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül.

Mindezért szükséges, hogy

- a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások érijék;

- az óvoda alkalmazottai és a gyermek, a gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze;
- az óvoda egyszerre segítse a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, én-tudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező törekvéseinek;
- az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.

A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokás- és normarendszerének megalapozása.

Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldre és családra való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modell értékű szerepet tölt be.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

Célunk:

Az óvodai élet során ismerjék meg önmagukat, az együttélés szabályait, a társas életben elvárt viselkedésmódokat.

Óvodáskorban a gyermeki magatartás megnyilvánulásaiban, a tevékenységekben meghatározó szerepet töltenek be az érzelmek, sajátos motivációként alakítják a viselkedést.

Az óvodába lépés a gyermek számára új szociális térbe jutást jelent, ahol a szülő mellett az óvodapedagógus szakszerű irányítással, intézményi keretek között segíti tevékenység-szükségeit kielégítését, biztosítja a szocializációs

tanulás lehetőségét.

A gyermeket együttműködő személyiségként kezeljük.

A nevelés folyamatában ezért igen nagy hangsúlyt kap a gyermeki szabadság érvényesítése. Ez természetesen nem jelenti a korlátok nélküli szabadságot. Pedagógiai munkánkat az odafigyelés, mások érzésének megértése, a másság elfogadása hatja át, a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, SNI és BTMN gyermekek differenciált fejlesztése, fejlődésének elősegítése érdekében prevenciós és korrekciós feladatok ellátása, szakemberek bevonásával.

Környezeti feltételek:

Környezetünket úgy alakítjuk ki, hogy esztétikailag hívogató, a gyermeklétszámnak megfelelő, nyugodt, kényelmes legyen. A gyerekek érezzék jól magukat benne. A terem a gyerekeké, mely tükrözi érdeklődésüket, megfigyeléseiket, alkotásaikat.

Minden csoportnak igyekszünk kialakítani a szokásrendjét, hagyományait, jelképrendszerét, szimbólumát, amely összetartozásukat mélyíti.

Az óvodapedagógus személyisége minden megnyilvánulása érzelmi biztonságot, szeretetet, megértést és védelmet sugározzon a gyermek felé. A gyermeki magatartás alakulása szempontjából modell értékű az óvodapedagógus és az óvoda más dolgozóinak kommunikációja, bánásmódja és viselkedése.

Az eltérések tolerálásában mintát adva, tudják elfogadtatni a gyerekekkel a nehezen beilleszkedő, lassan szocializálódó, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű társaikat.

Az érzelmi, erkölcsi, közösségi nevelés és szocializációhoz kapcsolódó tárgyi feltételrendszer:

- Apró ajándék készítése (óvodába érkezés a gyermek egyik személyes ünnepe)
- Csoportszimbólumok megjelenítése csoportszoba ajtón, faliújságon
- Csoport neve, gyermekek névsora és csoportban dolgozó felnőttek nevének feltüntetése
- Személyes tárgyak, „kincses kosár”, „kincses láda”
- Mosdóban jellel ellátott fogmosó pohár, fésű, fogkefe, törülköző tartó
- Életkorhoz igazodó csoportszobai felszerelések: bútorok, nyitott polcok, játékeszközök, önkifejezéshez kapcsolódó eszközök

Az érzelmi nevelés és a szocializáció (lelki egészségvédelem) a lelki egészség fenntartásához és fejlesztéséhez szükséges készségek és képességek kiművelését öleli fel.

A lelki egészség fejlesztésének feladatai: a társas-társadalmi beilleszkedés megvalósítása, a normatartás elsajátítása és a tevékenység önellenőrzésének gyakorlása.

A pszicho-szociális nevelés az óvodáskorú gyermekek szempontjából rendkívül fontos. Személyiségének érzelmi meghatározottsága lehetővé teszi a környezet jelenségeihez, dolgaihoz, tárgyaihoz fűződő pozitív és negatív érzelmek kialakulását, kialakítását. A szocializáció szempontjából fontos a közös élményekre épülő közös tevékenységek végzése.

Az óvodában folyó lelki egészségfejlesztés célja, hogy elősegítse a kiegyensúlyozott pszichés fejlődést, támogassa a gyermekek környezethez történő alkalmazkodását, felkészítse őket, és megoldási stratégiákat adjon a környezetből érkező ártalmas hatásokkal szemben.

Óvodakezdés, befogadás-beszoktatás:

Megítélésünk szerint meghatározó jelentőségű az ismerkedés, a megismerés az óvónő, szülő részéről egyaránt.

Óvodakezdés előtt a nyári hónapokban lehetőséget biztosítunk a szülőknek, hogy gyermekükkel együtt meglátogassák intézményünket. Ismerkedhetnek a felnőttekkel, leendő gyermektársaikkal, az épülettel, udvarral, játékokkal, az óvodai élettel (beiratkozás előtt tartandó „Nyitott kapuk” napján).

Az óvodai felvételt követően tájékoztató szülői értekezletet tartunk az érintett gyermekek szülei számára.

Az óvodába lépés előkészítő szakaszában az óvónői pár körütekintően készül a gyermekek fogadására, a családok, gyermekek megismerésére, - látogatást tesznek otthonaikban.

A beszoktatás folyamatos, szorosan együttműködve a családdal, annak érdekében, hogy gyermekük biztonságérzete minél előbb kialakuljon.

Kedvenc játékaikat, tárgyaikat, biztonságot adó eszközeiket magukkal hozhatják.

Amíg a csoport érdeke megkívánja, mindkét óvodapedagógus teljes műszakban dolgozik, szorosan együttműködve a dajkával, pedagógiai asszisztenssel.

A részben osztott illetve osztatlan (vegyes életkorú) csoportokban a családiasabb légkör kialakítása, valamint a különbözőségek kezelése érdekében, a nagyobb gyermekeket bevonjuk a kicsik beilleszkedésének segítésébe, felkészítjük őket a csoportba érkező új gyermekek fogadására. Különös hangsúlyt fektetünk erre a családias légkör megteremtésének érdekében.

Figyelembe vesszük a gyermekek egyéniségét, fejlettségét, tempóját, szokásait

és ennek megfelelően egyénre szabottan végezzük feladatainkat. Az első perctől személyes kapcsolattal, mesével, dallal, ölbeli játékokkal kedveskedünk a kicsiknek.

A régi óvodásokat érzelmileg felkészítjük az újak fogadására. Ehhez gazdag tevékenykedő, együttműködő hétköznapiakat biztosítunk, melyben jól formálódik egymáshoz való viszonyuk.

A szocializáció folyamata

„Másokkal közösségben együtt tevékenykedni, jobb családot, jobb csoportot, jobb világot jelent- és több sikeres embert.”

Peter Kleine

Az óvodáskorú gyermek társas kapcsolatainak alakulásához, az érzelmi kötődésekhez időre van szükség.

Ahhoz, hogy a csoport tagjának érezze magát, tapasztalnia kell, hogy számon tartják, a csoportnak szüksége van rá.

A szocializációt nagymértékben segíti a személyiségközpontú szemlélet.

- Figyelemmel kísérjük a gyermekek egyéni életét, a családi élményeket megbeszéljük.
- A tartósan hiányzó gyermekek szüleivel kapcsolatot tartunk.
- A gyermekeket születésnapjukon felköszöntjük.
- A játszóhelyek tagolása lehetőséget ad a kisebb baráti társaságok elmélyült, együttes tevékenységéhez.

Az egészséges „én” kép alakulását nagymértékben befolyásolja a felnőttek és a társak megnyilvánulásai, jelzései.

Minden gyermeket külön egyéniségként fogadunk el és fogadtatjuk el gyermektársaival, minden egyes gyermeket pozitív oldaláról megközelítve.

- A jó nevelés alapja a feltétel nélküli szeretet, korlátokkal együtt.
- A gyermek és csoport előtt álló feladatokat igyekszünk minden gyermek számára elérhetővé és vonzóvá tenni.
- Tiltás helyett választási lehetőséget adunk a gyerekeknek, hogy döntéseket hozhassanak, a változásra képessé váljanak.

A fejlődésben meghatározó szerepet tölt be az óvodapedagógus, aki napközben az „anyát” helyettesíti. Átgondolt, a gyermekre figyelő, nevelő munkájával, ésszerű szabályok kialakításával, befolyásolja, segíti a „mi”- tudat kialakulását is és teret enged a gyermek önkifejező és önérvényesítő törekvéseinek.

Ennek leghatékonyabb színtere a játék, a közös élmények, a közös beszélgetések, a csoportélet hagyományai, ünnepei.

Megismertetjük óvodásainkkal szűkebb és tágabb környezetünket.
Megteremtjük a lehetőségét a hazához, tájhoz, kultúrához való kötődés erősítésének, az értékek megbecsülésének.

Szerves része óvodai életünknek a hagyományok ápolása, jeles napjaink, nemzeti ünnepeink.

A hétköznapok és ünnepnapok tevékenységeiben a gyerekek erkölcsi tulajdonságait fejlesztjük:

- együttérzésre,
- önzetlenségre,
- toleranciára,
- mások érdekeinek figyelembevételére,
- társaik szeretetére,
- a munka tiszteletére,
- az emberi és kulturális értékek megbecsülésére, védelmére neveljük őket.

A gyerekek által vállalt feladatokban kitartásra, az akadályok leküzdésére, a megkezdett tevékenységek befejezésére ösztönözzük őket.

Az óvodapedagógus feladatai:

- ⇒ Az integráció adta feladatokra a nevelési év indítását megelőzően, tervezéssel készül fel a gyermekek fogadására.
- ⇒ Érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes, családias légkör megteremtése
- ⇒ Az integrált gyermekek befogadásának, elfogadásának segítése.
- ⇒ Érzelmekre épülő kapcsolatteremtő képességek formálása, erősítése.
- ⇒ Közös élményekkel, komplex tevékenységekkel a környezetben való biztonságos eligazodás segítése.
- ⇒ Erkölcsi normák, akarati tulajdonságok erősítése, szokás és normarendszer megalapozása.
- ⇒ A szabálytudat igényének megalapozása.
- ⇒ A szűkebb és tágabb környezet felfedeztetése, a hazaszeretet és a szülőföldhöz való kötődés alapjainak lerakása.
- ⇒ Az elfogadó, ráfigyelő, segítő empatikus magatartásminta biztosítása.
- ⇒ A pozitív „én” - kép, önbizalom, kommunikáció, együttműködés formálásával, a szándékos tanulás iránti pozitív attitűd megalapozása.
- ⇒ A szocializálódás során a „mi”- tudat kialakulásának segítése.
- ⇒ Személyes- és csoportélet hagyományainak ápolása.

- ⇒ A kialakított szokásrendszer keretein belül, a gyermek önkifejező és önértékesítő törekvéseinek adjon teret.
- ⇒ Nevelje a gyermekeket a másság elfogadására.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- ☺ A gyermekek igénylik a társaikkal közös tevékenységeket, érzelmileg fogékonyak környezetükre.
- ☺ Képesek a csoport közösségben egy-egy társukkal közösen cselekedni, kisebb és az egész csoporttal együttműködni.
- ☺ El tudják helyezni önmagukat a közösségben: melyik csoport tagjai, milyen korcsoportosak.
- ☺ Közösségük tagjait név szerint ismerik, érkezéskor-távozáskor köszönnek.
- ☺ A csoportba érkező vendégeket szeretettel fogadja.
- ☺ Társas kapcsolataikban a kérést-köszönést megfelelően alkalmazzák, képesek az udvariassághoz-, az illemhez tartozó szokások betartására, alkalmazására.
- ☺ Képesek mások és a másság elfogadására, alkalmazkodásra.
- ☺ Kialakult bennük a hazaszeretet érzésének csírája: tudják melyik ország szülőttei, hol élnek, milyen nyelven beszélnek, ismerik a nemzeti zászló színeit.
- ☺ Rendelkezik azokkal az érzelmi-akarati tulajdonságokkal, amelyek szükségesek az iskolakezdéshez: feladatokban kitartás, a megkezdett tevékenységek befejezése, akadályok leküzdése, kudarctűrő képesség, képes az iskolai élet elfogadására.
- ☺ Megfelelő önbizalommal, önállósággal, önértékelő képességgel rendelkezik.
- ☺ Erkölcsi értékrendszere (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség) megalapozódik.

3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

*„Tanulni kell magyarul! A nyelv az élet szolgája!
Nemcsak a jelenét, a jövőjét is, azt a nyelvet
amelyet, örökbe kaptunk új szellemmel fényezve,
csorbítatlanul kell átadnunk utódainknak!”*

Kosztolányi Dezső

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása - beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel - az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van.

Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.

Az óvodai nevelés a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára - mint életkori sajátosságra -, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosít a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

Anyanyelvi nevelésünk célja:

A sokrétű tapasztalatszerzés és a nyelvi kommunikációs készség fejlesztése.

Feladata:

Az anyanyelvi nevelést fontos feladatnak kell tekintenünk, mivel a nyelvtudománnyal foglalkozó kutatók rájöttek arra, hogy „gyorsuló világunkban” az emberek közötti beszédkapcsolatok beszűkülnek, ellaposodnak.

Nyelvi kommunikáció nélkül pedig, társadalmi kommunikáció sem képzelhető el.

Az emberek a társadalmon belül elszigetelődnek egymástól.

Kisgyermeknél ezt más oldalról kell megközelítenünk, hiszen a gyermek a beszédtanulással válik igazán önkifejező emberré.

A beszéd a legfontosabb önkifejező eszköz, melynek fejlesztése, irányítása az óvodapedagógus feladata, egyformán érdeke az egyénnek, a családnak és a társadalomnak.

A gyermeki beszéd alakulására legerőteljesebben ható tényező az életkor növekedése, mely során egyre több anyanyelvi tapasztalatra tesz szert, és legsokrétűbb hatása a szociokulturális körülményeknek van.

A családon belül gyűjtött tapasztalatok alapján tanul meg beszélni, s tanulja meg a nyelvi kommunikációhoz szükséges beszédviselkedést (pl. gesztikulálást, mimikát, beszédsebességet, hangsúlyok használatát), s mindezek megértését.

Ebből következően a gyerekek különböző szintű és jellegű beszédképességgel kerülnek az óvodába, egyéni fejlődési ütemük is eltérő.

A rosszul beszélő gyermek minden feladatot gyengébben teljesít, mint megfelelő beszédfejlettségű társai.

Elsődleges az óvodába kerülő gyermeknyelvi kultúrájának felmérése, valamint az óvodapedagógus kezdeményező és nyelvi mintát nyújtó szerepe. A fejlesztés folyamatában meghatározó a gyermek és óvónő közötti szoros, bizalmas

kapcsolat, az a nyugodt, kiegyensúlyozott légkör, ahol a beszélőkedv, kommunikációs készség fokozódik.

Az óvodai élet a gyermekek legfontosabb tevékenységére a játékra épül, melyben minden lehetőség adva van intenzív, tervszerű, nyelvi, kommunikációs készségek fejlesztésére a különböző kommunikációs helyzetekhez való alkalmazkodásra.

Az anyanyelvi nevelést nem kezelhetjük elszigetelten, mert a beszéddel, a kommunikációval mintegy közvetítőként segíti a zenei, vizuális, irodalmi, környezeti nevelést, a matematikai ismereteket és a testnevelést.

Az óvodapedagógus által tervezett didaktikus anyanyelvi játékok tematikusan kapcsolódnak a kötött vagy kötetlen tevékenységekhez.

Az óvodába kerülő gyermeknek már van egy bizonyos szókinccse, melyet tapasztalati úton szerzett, ennek gazdagítása, bővítése fontos feladatunk. Figyelemmel kell kísérnünk a szövegértést, mint a nyelvi gondolkodás alapját. A hangképzés, szóalkotás, mondatok használata minden iskolába lépő gyermek számára alap az írás, olvasás tanulásához.

Az óvónőnek időben fel kell ismernie a beszédhibákat, súlyosabb esetben már 3 éves korban logopédushoz kell irányítani a gyermeket, és biztosítani kell a logopédiai ellátását.

Az anyanyelvi nevelésnek óriási a személyiségformáló hatása, a szavak ösztönös ismételtetésétől eljutnak a belsővé válás fokáig, amikor már a belső képeiket szavakba tudják önteni.

Az anyanyelvi - kommunikációs nevelés eredményes megvalósítása egyúttal a szociális viselkedés fejlesztését is szolgálja.(társra figyelés, válasz készség, jártasság a kapcsolatformákban, szóbeli és viselkedésbeli alkalmazkodás, szabályok tiszteletben tartása, beszédfigyelem stb.)

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat, - beszélő környezettel, szabályközvetítéssel (javítgatás elkerülésével).

Az anyanyelvi nevelésre az óvodai élet minden mozzanatában van lehetőség, ezt ki kell használni!

Az óvodapedagógus feladatai:

- ⇒ Beszélgetésre alkalmas, nyugodt, kiegyensúlyozott légkör biztosítása.
- ⇒ A gyermekek beszédkedvének fokozása, nyelvi képességének fejlesztése anyanyelvi játékokkal.
- ⇒ A felhasznált irodalmi anyag igényes összeállítása.

- ⇒ A beszédöröm biztosítása: arra nevelni a gyermekeket, hogy bátran nyilatkozzanak meg, mondják el élményeiket, kezdeményezzenek párbeszédet.
- ⇒ A kommunikáció, különböző formáinak differenciált fejlesztése a nevelőtevékenység egészében.
- ⇒ Képesé tenni a gyermekeket, hogy másokat is tudjanak meghallgatni.
- ⇒ A gyermekek szókincsének folyamatos bővítése, beszélgetéssel, mesével, verssel, stb.
- ⇒ Beszédmegértés fejlesztése, óvónői kérdésekkel, magyarázattal,
- ⇒ A gyermeki kérdések inspirálása, azok megválaszolása a természetes és kommunikációs kedv fenntartására ösztönzés.
- ⇒ Helyes beszédminta adása, szabályközvetítéssel

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végén:

- ☺ A gyermekek bátran, szívesen beszélnek és kezdeményeznek beszélgetést.
- ☺ Elmondják élményeiket, elbeszélésük folyamatos.
- ☺ Az anyanyelv szabályainak megfelelő, jól érthető, többnyire megfelelő hangsúllyal, hanglejtéssel, hangerővel és sebességgel beszélnek. Különböző mondatstruktúrákat, mondatfajtákat alkot.
- ☺ Tisztán ejtenek minden beszédhangot.
- ☺ Képesek figyelmesen hallgatni társaikat, a felnőtteket.
- ☺ Párbeszédre érettek, válaszolnak a feltett kérdésekre.
- ☺ A közvetlen felidézés mellett képes a szándékos felidézésre, megnő a megőrzés időtartama.
- ☺ Képes a figyelemmegosztásra-, átvitelre, a szándékos figyelemre.
- ☺ A cselekvő-szemléletes és képi gondolkodása mellett az elemi fogalmi gondolkodása is kialakulóban van.
- ☺ Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről.
- ☺ Auditív és vizuális képességei optimálisan fejlett.
- ☺ Differenciált észlelése kifinomult.
- ☺ Érzékelése pontos.
- ☺ Felismeri és megfogalmazza az egyszerűbb ok-okozati összefüggéseket.
- ☺ Figyelemösszpontosításra képes.
- ☺ Reprodukív emlékezettel rendelkezik.
- ☺ Fogalmi gondolkodása kialakult.

*„Semmi nincs az értelemben,
ha az előtte nem volt az érzékekben.”
Comenius*

Az értelmi nevelés célja:

A gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás lehetőségének biztosítása. A gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése.

Az értelmi nevelés további feladatai: egyrészt a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érezkelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás -alkotóképesség) - fejlesztése.

Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.

Az értelmi fejlesztés, nevelés folyamatában a gyermeki kíváncsiságnak, érdeklődésnek igen nagy szerepe van. A spontán tapasztalatok, ismeretek rendszerezése és bővítése közben fejlődik az óvodások értelmi képessége és kreativitása. Az óvoda az egészségfejlesztő és a gyermekeket körülvevő környezeti ismereteknek csupán egy részét közvetíti.

A tevékenységekben megvalósuló tanulás

A tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, hanem az egész óvodai nap folyamán adódó élethelyzetekben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett foglalkozásokon, tevékenységi formákban, időkeretekben valósul meg.

Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire.

A több érzékszervet igénybe vevő tapasztalás és cselekedtetés a közvetlen környezet folyamatos megismerése, az érzékelés és a sokoldalú tapasztalatszerzés mindennél fontosabb a 3-7 éves korú gyermek fejlődésének szempontjából.

A gyerekeket a tanulásban a kíváncsiság az óvónőhöz fűződő érzelmi kapcsolat a tevékenység, a helyzet motiválja.

A tanulás közben végzett sokféle tevékenység lehetőséget ad az érdeklődés kielégítésére a tapasztalatszerzés a gondolkodás örömeinek átélésére, az alkotásra, az emberi és a tárgyi környezet szépségének felfedezésére.

Hatására a gyermekek tapasztalatai rendeződnek.

Pontosabbá válik érzékelésük, észlelésük, megfigyelőképességük, tartósabb lesz figyelmük, emlékezetük, gazdagodik fantáziájuk, fejlődik beszédük és gondolkodásuk.

Képessé válnak a problémák felismerésére és megoldására, erősödik kreativitásuk.

Az óvodai tanulás a játék motivációs bázisára épül, mindvégig játékos jellegű marad.

Óvodánkban a szervezett tanulás alatt a játékba integrált tanulást értjük, mely a nap egészét áthatja. A tevékenységek közben újabb és újabb tapasztalatokhoz juttatjuk a gyermekeket, folyamatosan követve és segítve az egyes gyermekek tanulási képességeinek alakulását.

A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- Az utánzásos, minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás (szokások alakítása).
- Spontán játékos tapasztalatszerzés.
- A játékos cselekvéses tanulás.
- A gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés.
- Az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés.
- A gyakorlati probléma- és feladatmegoldás.
- Az óvodapedagógus által kezdeményezett foglalkozásokon megvalósuló tanulás.
- A gyermek a világot komplex módon érzékeli, észleli és éli meg, ezért a tanulás során is ebből indulunk ki.

Komplex foglalkozások rendszerén keresztül juttatjuk el a gyermekeket az ismeretekhez, tapasztalatokhoz.

Célkitűzésünk, hogy a tanulási tevékenység folyamatában a gyerekek örömmel és önként vegyenek részt, ne csupán külső motiváció készítse őket erre.

Ezért fontos, hogy minden gyermek egyéni adottságait megismerve képességeinek megfelelő feladat elé állítsuk.

A követelményeket mindig az egyéni teljesítőképességhez mérjük.

Programunkban keretjelleggel biztosítjuk az óvodapedagógusok számára, hogy a gyermekek igényeihez, személyre szabottan egyéniségéhez, teherbíró képességéhez igazodó tanulási kereteket és formákat alkalmazzanak.

A nevelés egészén belül megvalósuló tanulás kötött és kötetlen kezdeményezések, foglalkozások, beszélgetések, tapasztalatszerző séták stb. formájában egyaránt megoldhatók a napi élet folyamán.

Az óvodapedagógus feladatai:

- ⇒ A tanulási folyamat megszervezése során biztosítsa a gyermekek egyéni képességei szerint szükséges tapasztalás, gyakorlás és a bevésés lehetőségét.
- ⇒ Alakítsa ki a nyugodt tanuláshoz szükséges feltételeket és a megfelelő csoportlégkört.
- ⇒ Értelmi képességek fejlesztése terén törekedjen a komplexitásra (érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás)
- ⇒ A gyermek megismerési vágyát, kíváncsiságát sokoldalú érdeklődését elégítse ki.
- ⇒ Kínáljon lehetőséget a gyermek számára olyan szituációk átélésére, ahol megismerhetik a felfedezés, a kutatás örömeit, ezzel fejlesztve a kreativitást.
- ⇒ Biztosítsa a gyermekek egyénre szabott érdeklődésének megfelelő tevékenységeket.
- ⇒ Fejlessze a gyermekek önállóságát, figyelmét, kitartását, pontosságát, feladattudatát.
- ⇒ Olyan tapasztalatok szerzéséhez nyújtson segítséget a gyermeknek, amelyben saját teljesítőképességét is megismerheti.
- ⇒ A tanulást támogató feltételek (cselekvő aktivitás, a közvetlen, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének) biztosításával felismerések, próbálkozások támogatása, az érdeklődés ébrentartása.
- ⇒ Személyes, mintaadó szerepével egészítse ki a gyermekek önálló saját tevékenységeit.
- ⇒ Pozitív értékeléssel segítse a gyermek személyiségének kialakulását.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- ☺ A gyermekek képesek meglévő ismereteik alkalmazására, ok-okozati összefüggések felismerésére.
- ☺ Tudják mondanivalójukat összefüggően előadni.
- ☺ Szándékos figyelmük a feladat végzése alatt tartós.

- ☺ Megadott szempontok szerint képesek önálló megfigyelések végzésére.
- ☺ Képesek azonosulni a feladattal, igényükké válik a megoldásra törekvés, problémamegoldó gondolkodásuk kialakul.
- ☺ Tevékenységeikben képesek társaikkal az együttműködésre.
- ☺ Meghallgatják társaik élményeit, tapasztalataik elmondását.

4. Hagyományápolás, természeti- és a csoport életével kapcsolatos ünnepek

*„Hagyományaink annyit érnek,
amennyit gyermekeink fejlődéséhez,
azaz a holnap számára nyújtanak.”
Falvy Károly*

Célunk:

A népi kultúra, a néphagyomány helyi értékeinek megismertetése, ápolása.

A néphagyomány szempontjából két alapvetően fontos kérdést tartunk szem előtt:

- a hagyományok megismerését nem lehet elég korán kezdeni,
- tudnunk kell, hogy egy-egy mára már múlttá vált néphagyomány, helyi hagyomány részletéből mit fogad be a gyermeki szív és értelem, mi az, ami útravaló lesz számukra.

Az óvodai nevelés folyamatába a népi kultúra azon elemeit építjük be, amelyek igazodnak a gyerekek életkori sajátosságaihoz.

A hagyományőrzést nem külön témaként értelmezzük, hanem az óvodai nevelés komplex részeként.

A mindennapok és egyes jeles napok hagyományőrző szokásai az óvodai élet tevékenységrendszerébe jól illeszkednek.

Megismertetjük a gyerekekkel a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok a családi és tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét is.

A gyerekek cselekvésén keresztül olyan, a későbbi életre is meghatározó élményeket kapnak, amelyek a szülőföldre, a társakhoz való érzelmi kötődést alapozzák meg.

Minden jeles napot egy hosszabb előkészület vezet be, amelyhez a gyermekek kíváncsiságát kielégítve folyamatosan változatos tevékenységet biztosítunk.

Óvodánkban megtartásra javasolt jeles napok, ünnepek időbeli sorrendben:

Az őszi jeles napjai, ünnepei:

Csoport névadójának születésnapja; szeptember

Szüreti mulatság, őszköszöntő; október

Állatok világnapja; október 04.

Márton nap

Kisebbség:

- ♣ Megfigyeljük, megtapasztaljuk a természet változásait.
- ♣ Terméseket gyűjtünk, ezekből barkácsolunk.
- ♣ Diószedésen veszünk részt.
- ♣ Éneket, mondókát, verset, mesét hallgatunk és mondunk az almáról, dióról, szőlőről.
- ♣ Részt veszünk a közös szüreti mulatságon, őszköszöntőn.
- ♣ Megfigyeljük és beszélgetünk a gyerekekhez közel álló állatokról (kedvenc háziállatuk).

Nagyobbak:

- ♣ Termésekből barkácsolunk.
- ♣ Őszi gyümölcsökből salátát készítünk, kompótot főzünk.
- ♣ Lehetőség szerint kirándulunk a szőlőhegyen, ismerkedünk a szüreti munkákkal.
- ♣ Szüreti játékokat játszunk, énekelünk, táncolunk.
- ♣ Szüreti mulatságot rendezünk.
- ♣ Sétákat, kirándulásokat szervezünk a közvetlen környezetünkben.
- ♣ Megfigyeléseket végzünk: üres a gólya- és fecskefészek, patakpart állat- és madárvilága, Alcsúti arborétum.

A tél jeles napjai, ünnepei:

Advent; a karácsonyt megelőző negyedik vasárnaptól

Mikulás; december 06.

Luca nap; december 13.

Karácsony; december 24-25-26.

Farsang; vízkereszttől hamvazó szerdáig

Kisebbség:

- ✿ Megismerkedünk az Advent jelképével (koszorú, 4 gyertya, naptár)
- ✿ Készülődünk minden nap valami aprósággal karácsonyra.
- ✿ December 04-én, Borbála napon gyümölcsfaágat hajtattunk.
- ✿ December 13-án, Luca napon cserépbe búzát vetünk.
- ✿ Egyszerű díszeket, ajándékokat készítünk.
- ✿ Az ünnephez kapcsolódó ételeket fogyasztunk; sült alma, mazsola, dió, méz, mák, pattogatott kukorica.
- ✿ Verssel és dallal készülünk Mikulásra és Karácsonyra.
- ✿ A farsangi mulatságon a gyerekek jelmezt öltenek magukra.

Nagyobbak:

- ✿ Együtt készítjük el az adventi koszorút, minden héten eggyel több gyertyát gyújtunk meg rajta, várjuk az ünnepet.
- ✿ Adventi naptáron kísérjük figyelemmel az ünnep közeledtét.
- ✿ Asztaldíszet készítünk, mézest sütünk, díszítünk.
- ✿ Részt veszünk a városi adventi gyertyagyújtáson és a műsoron szerepelünk.
- ✿ Február 02-án, gyertyaszentelő napján beszélgetünk a medvéhez kapcsolódó népi időjóslásról.
- ✿ Macis mondókát, dalokat énekelünk.
- ✿ Ezen a napon mindenki elhozhatja a kedvenc maciját.
- ✿ Farsangra készülődünk tréfás versekkel, énekekkel.
- ✿ Álarcokat készítünk különböző technikákkal.
- ✿ A farsangi mulatságra a gyerekek jelmezt öltenek magukra.

A tavasz jeles napjai, ünnepei:

Március 15. Nemzeti ünnep

Húsvét; első tavaszi napéjegyenlőség utáni következő vasárnap.

Tojásfestés, locsolkodás

Víz világnapja március 22.

Nyitott kapuk napja: április derekán

A Föld napja április 22.

Anyák napja; május első vasárnapja

Madarak, fák napja; május 10.

Sportnap; május második hetében

Gyermeknap; május utolsó hetében

Tavaszi kirándulás

Nagyok búcsúztatása; május vége, június eleje

Nyárköszöntő

Kisebkek:

- ✿ Zászlókat vagy kokárdát készítünk.
- ✿ Lehetőség szerint a Kossuth térre, Kossuth Lajos szobrához látogatunk.
- ✿ Mondókákat, locsolóverset mondunk, tavaszi dalokat énekelünk.
- ✿ Egyszerű ajándékot készítünk.
- ✿ Megfigyeljük a természet változásait, gólyafészkek, fecskefészkek benépesülését.
- ✿ Kirándulunk közösen a nagyobbakkal.
- ✿ Ajándékkal kedveskedünk az édesanyáknak.

Nagyobbak:

- ✿ Elkészítjük csoportunk tavaszi dekorációját.
- ✿ Tojást festünk, díszítünk.
- ✿ Kísérleteket végzünk a földdel.
- ✿ Környezetünk rendezése, szépítése az udvaron, konyhakertek gondozása.
- ✿ Szeretettel fogadjuk az óvodánk iránt érdeklődőket.
- ✿ Kirándulunk a természetbe, megfigyeljük a közvetlen, és lehetőség szerint a távolabbi környezetünk élővilágát: „A FÖLD A MIÉNK”, vigyázzunk rá!
- ✿ Ajándékot készítünk az édesanyáknak, verssel, dallal köszöntjük őket
- ✿ A Bicske szíve parkban, illetve az óvoda udvarán játékos sportvetélkedőt rendezünk,
- ✿ Gyermeknapon feldíszítjük az óvodát, ünneppé tesszük ezt a napot, meglepetést készítünk a gyermekeknek.
- ✿ Családdal közös kerti partit szervezünk, ahol együtt tevékenykedünk a szülőkkel.
- ✿ Elbúcsúztatjuk az iskolába készülő nagycsoportosokat.

Az évet végig kísérő helyi hagyományok:

Születésnap

Az egész év folyamán minden gyermeket felköszöntünk a születésnapján, csoportünnep keretében. Gyertyát gyújtunk, ajándékkal kedveskedünk neki, énekelünk, kívánságát teljesítjük - ez „AZ Ő NAPJA”.

Városi adventi gyertyagyújtás, ünnepi műsorral.

Nyugdíjas karácsony

Karácsonyi műsorral köszöntjük a nyugdíjas pedagógusainkat, közös karácsonyi délelőttöt szervezünk.

Az óvodapedagógus feladatai:

- ⇒ A népi- és helyi hagyományok gazdag tárházából a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelő, számukra örömteli ingereket, élményeket adó, és cselekvésre készítő elemek kiválogatása, és azoknak a nevelés folyamatába illesztése.
- ⇒ A hagyományok, ünnepek szervezési feladatainak tervezése, lebonyolítása.
- ⇒ A szükséges eszközök, kellékek biztosítása.
- ⇒ A néphagyományokon alapuló népszokások értékeinek megőrzése.
- ⇒ A gyermekeket megismertetni a népi kultúra értékeivel, a jeles napokkal, és a hozzájuk kapcsolódó szokásokkal, tevékenységekkel, mesékkel, mondókákkal, rigmusokkal, időjósításokkal, népi játékokkal, néptáncsal, népi hangszerekkel.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- ☺ Örömmel készülődnek, tevékenyen vesznek részt a hagyományok, ünnepek, népszokások megtartásában.
- ☺ Ismerik környezetük jellemző néphagyományait, helyi hagyományait, ünnepeit.
- ☺ Örömmel fogadják, hallgatják, vesznek részt mások hagyományőrző tevékenységeiben.
- ☺ A német nemzetiség kultúrájának és hagyományainak ápolása.

V. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE

A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg.

A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermekeknek.

A jó napirendet folyamatosság és rugalmasság jellemzi. Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét. A napi- és hetirendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki.

Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást végző munkatársakkal.

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják.

Az óvodai nevelés csak a jóváhagyott pedagógiai program alapján valósulhat meg és a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

Óvodánk csoportszervezési gyakorlata

Intézményünkben homogén, részben osztott és osztatlan szerkezetű csoportok kerülnek kialakításra.

A csoportszervezést meghatározza:

- Köznevelési törvény
- a mindenkori beiratkozók létszáma,
- az adott évben iskolába lépők száma,
- a gyermek fejlettsége, egyéni adottságai,
- az óvodapedagógusok javaslata.

A jövőben is törekszünk az optimális csoportlétszám kialakítására, munkánk eredményessége érdekében.

1. Hetirend:

A csoportok heti-rendjüket napi bontásban összehangoltan határozzák meg. Szolgáltatások: szülői igény alapján.

A szervezeti és időkeret megváltoztatása az óvodapedagógus kompetenciája!

A korcsoportok ajánlott tevékenységi időkerete:

A 2,5-4 évesek napi szervezett tanulási időkerete	10-15'
A 4-5 évesek napi szervezett tanulási időkerete	15-20'

Az 5-7 évesek napi szervezett tanulási időkerete	30-35'
--	--------

A korcsoportok ajánlott tevékenység tervezésének kezdete:

A 2,5-4 évesek napi szervezett tanulás tervezése	november 1-től
A 4-5 évesek napi szervezett tanulás tervezése	október 1-től
Az 5-7 évesek napi szervezett tanulás tervezése	szeptember 15-től

2. Napirend:

Napirendünket a folyamatosság és rugalmasság jellemzi.

Az óvodákban zajló folyamatos napirend a nyugalmat, kiegyensúlyozottságot és az optimális fejlődéshez szükséges feltételeket biztosítja.

A gyermekek az elkezdett tevékenységüket mindaddig folytathatják, amíg motiválja őket maga a tevékenység, amíg szívesen végzik azt.

A folyamatos napirend rugalmassága lehetővé teszi, hogy egyéni tempó-, teljesítőképesség, egyéni igény szerint végezzék a gyermekek a tevékenységeket.

A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez.

A stabilitást az állandó, vagy rendszeresen visszatérő tevékenységek alkotják, melyek biztonságot, nyugalmat, folytonosságot nyújtanak.

Rugalmasan kezeljük:

- a szabadban tartózkodás idejét,
- a gyermekek eltérő biológiai szükségleteiből adódó különbségeket,
- az eltérő alvásigény voltát,
- a tevékenységek különböző gyermeki érdeklődésen alapuló eltérő időarányát,
- játékidő beosztását.

Stabilitást jelent:

- az étkezések,
- a játék,
- a tevékenységek,
- a levegőzés,
- a pihenés időpontjai.

Javasolt napirend

Időtartam	Tevékenység
6.15-10.30	<ul style="list-style-type: none"> - A gyermekek folyamatosan érkeznek, a nagycsoportosoknak ajánlott 8.00-ig. - Testápolási teendők; folyamatos reggelizés. - Szabadon választott játéktevékenységek. - Játékba illesztett egyéni-, mikro-, vagy makro-csoportos tevékenységek. - Képességek fejlesztése egyéni formában, játékosan. - Kimenettel előtti „kupaktanács”. - Tízórai: zöldség vagy gyümölcsfogyasztás, folyadékpótlás.
<div style="border: 1px solid black; padding: 2px; width: fit-content; margin: 0 auto;">JÁTÉK</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px; width: fit-content; margin: 0 auto;">A</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px; width: fit-content; margin: 0 auto;">Csoportszobában</div>	
10.15 - 11.45	<ul style="list-style-type: none"> - Szabadon választott játék, tevékenységek. - Élményszerzések, séták, kirándulások, látogatások, megfigyelések, tapasztalatszerzés, mikro- vagy makro csoportos formában. - Készségfejlesztő tevékenységek. - Mindennapos testmozgás (kocogás, futás, mozgásos szabályjátékok).
<div style="border: 1px solid black; padding: 2px; width: fit-content; margin: 0 auto;">JÁTÉK</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px; width: fit-content; margin: 0 auto;">A</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px; width: fit-content; margin: 0 auto;">Szabadban, csoportszobában</div>	
11.45 -17.15	<ul style="list-style-type: none"> - Testápolási teendők; ebéd - Pihenés, alvás mesével, altatódalokkal. - Folyamatos ébredés. - Öltözködés. - Testápolási teendők; uzsonna. - Szabadon választott játék, tevékenységek. - Készségfejlesztő tevékenységek egyéni vagy mikro csoportos formában. - Szülőkkel való találkozás, rövid információcsere - Mozgásos játékok.
<div style="border: 1px solid black; padding: 2px; width: fit-content; margin: 0 auto;">JÁTÉK</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px; width: fit-content; margin: 0 auto;">A</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px; width: fit-content; margin: 0 auto;">csoportszobában</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px; width: fit-content; margin: 0 auto;">vagy az</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px; width: fit-content; margin: 0 auto;">udvaron</div>	
Szülői igény szerint:	- Szolgáltatások (ingyenes és költségtérítéses)

A nagycsoportosok, heti egy alkalommal a fenntartó által támogatott úszás-vízhez szoktatás foglalkozáson vesznek részt.

VI. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

Az óvodáskorú gyermekek képességeinek kibontakoztatásában meghatározó szerepe van a tevékenységeknek.

Az óvodai nevelésben jelentős tevékenységformák a játék, a tanulás, a munka, valamint a szabadidős tevékenységek.

Programunk szemlélete alapján a tevékenységi formák nem különülnek el egymástól. Egymást átszőve érvényesülnek.

Természetes élethelyzetekben komplex módon egymást kiegészítve szolgálják a teljes körű személyiségfejlesztést.

Az önkifejezés, a kontaktusteremtés, a kapcsolattartás fontos eszközei, amelyek óvodáskorban cselekvésre, manipulációra, közvetlen szenzomotoros tapasztalásra épülnek.

A szabad játék és az óvodapedagógus által felajánlott tevékenységekkel állandó lehetőséget biztosítunk a sokszínű tevékenykedésre a gyermekek szükségleteinek megfelelően.

1. A játék

*„Csináljon bármit, ami nyitogatja szemét és eszét,
szaporítja tapasztalatait.*

Ő azt hiszi: csak játszik.

De mi már tudjuk, mire megy a játék.

*Arra, hogy e világban otthonosan mozgó,
eleven eszű és tevékeny ember váljék belőle.”*

Varga Domonkos

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játék - szabad képzettársításokat követő szabad játékfolyamat - a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie. A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó tagolatlan benyomásait játékában tagolja. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, a pszichikumot, a mozgást, az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenységgé.

A kisgyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában is a felnőtt - a szülő és az óvodapedagógus.

Az óvodapedagógus utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítőt, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad. Az óvodapedagógus jelenléte teszi lehetővé a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is.

A játékhoz megfelelő helyre és egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokra, eszközökre, játékszerekre van szükség. Az óvoda és az óvodapedagógus feladata, hogy megfelelő csoportlégkört, helyet, időt, eszközöket és élményszerzési lehetőségeket biztosítson a különböző játékformákhoz, a gyakorló játékokhoz, a szimbolikus játékokhoz, konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz.

A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együttjátszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióival éri el.

Az óvodában előtérbe kell helyezni a szabadjáték túlsúlyának érvényesülését. A játék kiemelt jelentőségének az óvoda napirendjében, időbeosztásában, továbbá a játékos tevékenységszervezésben is meg kell mutatkozni.

Célunk:

a játék folyamán a szabad önkifejezés, a kreativitás, valamint a pozitív érzelmek alakításával a komplex személyiségfejlesztés.

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legjelentősebb tevékenysége. Az óvodáskorú gyermek alapvető szükséglete, spontán szabad tevékenysége, örömforrása. A kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek minden nap visszatérő módon hosszantartó és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie.

A játék a gyermek legteljesebb személyiségfejlesztő eszköze, amibe komplex módon illeszthető a többi tevékenység. Lehetőség nyílik arra, hogy megismertessük, felfedezzük a gyermeket leginkább érdeklő, körülöttünk lévő világot, a „Mi világunkat”.

A gyermek a játékban számtalan információt ad önmagáról, belső világáról, kellemes és kellemetlen élményeiről.

A játékban alakulnak társas kapcsolatai, gazdagodnak szociális érzelmei, kommunikációs képességei szerzett tapasztalatai, ismeretei. Ezért az életre nevelés is a játékból indul ki, a játék segítségével teljeseedik ki.

Tehát a gyermek dolga az óvodában: Jót és jól játszani!

Az óvodapedagógus feladata: Megfigyelni a gyermek játékát, felhasználni azt saját nevelési céljainak elérése érdekében.

A gyermekek a környezetükből szerzett tapasztalatokkal játékuk tartalmát gazdagítják. Ezért arra törekszünk, hogy a szerzett tapasztalat és ismeretszerzés pozitív érzelmet váltson ki, azaz élménnyé váljék.

Lehetővé tesszük, hogy a családban, óvodában, tágabb természeti és társadalmi környezetben szerzett tapasztalataikat, élményeiket a gyerekek játékukban újra átélhessék.

A 3-7 éves korban megjelenő játékfajták, azok tartalma, minősége a gyermekek egyéni sajátosságainak és életkorának függvénye.

A gyermekek játékában keverednek a különböző játékfajták.

Gyakorló játék

A gyakorló játék során a gyermek felfedez, manipulál, gyakorol, képzeletileg előre meghatároz és ismételi.

Biztosítjuk a gyakorló játékhoz szükséges eszközöket és mintát adunk a játékok helyes használatához. A ritmikus, azonos cselekvés többszöri megismétlése örömezés a kisgyermek számára, ugyanakkor fejleszti a szem-kéz koordinációt is, készségei fejlődnek és a gyermek különböző képességeit gyakorolja.

Szimbolikus játék

❖ Szerepjáték

Már a legkisebbeknél megjelenik a szerepjáték.

Nevelési szempontból a leggazdagabb lehetőséget nyújtó játékfajta a személyiségfejlesztéshez.

Leggyakoribb szerepjáték a családjáték az orvosos, a boltos, fodrászos, óvodai szerepjáték, közlekedési játék. Valós élethelyzeteket, szerepeket utánoznak akár érzelmi okokból vagy cselekvési vágyból. A gyermekek szociális tanulással a felnőtt mintáról sajátítják el, tanulják meg az erkölcsi értékeket, a társadalmi együttélés szabályait.

Lehetővé tesszük a szabad választást, az önállóság, az egyéni ötletek érvényesülését, a játék megszervezését.

Helyzettől függően az óvónő is vállal szerepet, ezzel mintát ad és erősíti a társas kapcsolatok alakulását. Segítjük, buzdítjuk a bátortalan gyerekeket a szerepvállalásra. Ötleteket adunk változatos eszközkínálattal bővítjük ennek lehetőségét.

❖ Bábozás, dramatikus játék

A bábozás a gyermek belső világának egyik legkifejezőbb eszköze, mely a gyermeki fantáziára épül, és szoros összefüggésben áll a dramatikus játékkal. Dramatizáláskor a gyermekek saját vagy irodalmi élményeiket játsszák el kötetlen módon. Motivációként megfelelő kellékek állnak rendelkezésre, esetenként ezeket a gyerekekkel együtt készítjük.

Szükség szerint óvónői szerepvállalással segítjük a bábozás, dramatizálás sikerességét. Ilyenkor újraélik a mese örömét.

A kötetlen bábozásnak, dramatizálásnak jelentősége abban van, hogy a saját maguk által kitalált történeteket vegyítve a tanult ismeretekkel játékként élik meg. Kiteljesedik kreativitásuk, szárnyalhat képzeletük.

Fejlődik kommunikációs készségük, gyarapodik szókincsük, a mesék szövegfordulatait jellegzetes kifejezéseit, használják, gyakorolják

Építő, konstruáló játék

E tevékenység közben a gyermekek különböző játékszerekből összeraknak, létrehozhatnak valamit. Kezdetben spontán építenek, de később meghatározott céllal átgondoltan teszik ezt.

Nagyon fontos az eszközök változatossága. A csoport összetételének, fejlettségének, érdeklődésének, az aktualitásoknak megfelelően bővítjük, vagy cseréljük a készletet. Legyenek különböző nagyságú, anyagú kész és félkész eszközök. Az óvónő a jól kiválasztott és megfelelő minőségű eszközök biztosításával tudja játék közben tudatosan fejleszteni a gyermekek képességeit.

Építés és konstruálás közben átélik az alkotás örömét, a társakkal való együttműködés eredményességét, fejlődik kreativitásuk. Megtapasztalják a rész és egész viszonyát, fejlődik megfigyelőképességük, gondolkodásuk. Megtanulják a síkból térbe való átfordítást (a képen látott házat megépíti).

Építés közben rengeteg matematikai ismeretet szereznek (szín, forma, térbeli kiterjedés stb.). Segíti a finommotorika fejlődését, tág lehetőség nyílik a percepció fejlesztésére, fejleszt a gyermekek kreativitását.

❖ Barkácsolás

A barkácsolás mindig a játékból induljon ki, kötetlen formában. Az elkészített eszközökkel játszhatnak, vagy legyen más funkciójuk. Eleinte az óvónő a gyermekek között tevékenykedve keltse fel érdeklődésüket, előttük készítsen eszközöket. Fokozatosan vonja be őket a tevékenységbe.

A barkácsolás során változatos technikákkal ismertethetjük meg a gyerekeket: vágás, ragasztás, tépés, hajtogatás, varrás, szövés, fonás, szögelés, stb. Fontos hogy mindig változatos eszközöket biztosítsunk számukra. Munka közben átélik az alkotás örömét, fejlődik kreativitásuk, társas együttműködésük.

Új kifejezéseket ismernek meg, bővül szókincsük. Barkácsolás közben a gyerekek sokféle ismeretet, tapasztalatot szerezhetnek az anyagok tulajdonságairól, megmunkálhatóságáról. Gyarapodhatnak matematikai ismereteik, fejlődik a szem-kéz koordináció, a finommozgás, a percepció.

Szabályjáték

A szabályjátékok egy része a gyermekek mozgását, más része elsősorban az értelmi képességeket fejleszti. Eleinte egyszerű, könnyen betartható, szabályokhoz kötött játékot tervezzünk. Később már a nagyobbakat a játékvezetésbe is bevonhatjuk, sőt adjunk lehetőséget arra, hogy ők maguk is hozzanak létre szabályokat. A szabályjáték egy meghatározott magatartást vár el a résztvevő gyerekektől. A gyermekek saját maguk, állíthatnak fel szabályokat játékuk során ez fejleszti a gyermekek kreativitását. Így elsősorban szabálytanulási készségük fejlődik, másodsorban társaikhoz való viszonyuk az együttes cselekvőképességük. Az óvodai játék színtere a csoportszoba és az udvar. Az időjárástól és a napirendtől függően választjuk meg a helyszínt. Az udvaron nagyobb a hely, ezért a mozgásos játékokat többnyire itt szervezzük, de fontos hogy az egyéb tevékenységekben is változatos lehetőségeket biztosítsunk.

Az óvodai játék lehet:

- spontán játék

- az óvodapedagógus által kezdeményezett, irányított játék

A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az indirekt irányítás felelősségét. Az óvodában fontos a szabad játék túlsúlyának érvényesülése.

Spontán játék:

A gyermek önként vállalt tevékenysége, melyben saját élményeit, tapasztalatait éli meg. Játékában integrálja a külső és belső világot.

Kezdeményezett, irányított játék:

Az óvodapedagógus tudatos, átgondolt fejlesztő, feltételteremtő tevékenysége. Indirekt módon így befolyásolja a gyermeki világképet. Ez a játékban tanulás sajátos formáját eredményezi.

Az óvodapedagógus feladatai:

- ⇒ Nyugodt légkör biztosítása, az elmélyült játék feltételeinek megteremtése.
- ⇒ Megfelelő hely kialakítása a mozgalmasabb és csendesebb tevékenységek elkülönítésére.
- ⇒ Elegendő idő biztosítása az összefüggő, folyamatos játék kialakulásához.
- ⇒ A létszámnak megfelelő játékeszköz, anyagok, játékszerek biztosítása, amelyek az elmélyült játék kialakulását segítik, a motiváció fejlesztő hatását erősítik.
- ⇒ Az egyéni élményeken túl, a közös élményszerzési lehetőség biztosítása.
- ⇒ Ötletek, helyzetek teremtése a sokszínű játék kialakulásához.
- ⇒ A gyermeki játék önállóságának tiszteletben tartása, kialakulásának segítése.
- ⇒ A gyermekek fejlettségének, személyes élményeinek, problémáinak megismerése - ennek megfelelően a játékfolyamat segítése - szükség szerint.
- ⇒ Társas kapcsolatok, érzelmi kötődések támogatása, az együttműködés szokásainak, az udvarias magatartás formáinak alakítása.
- ⇒ A csoportélethez kötődő hagyományok ápolása.
- ⇒ A napi tevékenységek során a mozgásos játékok beiktatása az ehhez szükséges feltételek biztosítása / megfelelő légkör, hely, idő, eszköz /.
- ⇒ A pozitív érzelmek, a közlési vágy felerősítésével a helyes magatartás gyakorlása, elfogadható viselkedési szabályok kialakítása.
- ⇒ Változatos játéklehetőségek ismétlésével a gyermekek önállóságának, kitartásának, érzékszerveinek pontosabb működésének fejlesztése.

- ⇒ A gyermekek mozgásigényének, aktivitásának kielégítése.
- ⇒ Az óvodás korban megjelenő játékfajták tartalmának, minőségének gazdagítása.

A fejlődés jellemzője az óvodáskor végére:

- ☺ Jellemző játékfajta a szerepjáték és szabályjáték.
- ☺ Megértik és elfogadják társaik elgondolásait, képesek az együttműködésre.
- ☺ A szabályokat elfogadják és betartják.
- ☺ Önállóak a közös játék megtervezésében, szervezésében, a szerepvállalásban, eszközök megválasztásában, szabályok megalkotásában, az egyszerűbb konfliktusok, problémák megoldásában.
- ☺ Képesek közösen játékot tervezni, szerepeket kiválasztani.
- ☺ A játszócsoportok között tartós és szoros kapcsolat alakuljon ki.
- ☺ Az élményhelyzetek reprodukálása közben építsenek, szereljenek.
- ☺ Óvodáskor végére ismerjenek szabályjátékokat, közösen törekedjenek a szabályok betartása fölött.
- ☺ Ismerjenek képességfejlesztő játékokat.
- ☺ Önállóan választanak bábokat kedvelt meséikhez, történeteikhez.
- ☺ Felismernek legalább 3-4 mesét a bábok és szereplőik alapján.
- ☺ Saját élményeik eljátszásához elkészítik az egyszerű bábokat.
- ☺ Ismernek 1-2 olyan anyagot és fogást, amely a barkácsoláshoz szükséges.
- ☺ A szerepjátékban, dramatizálásban a barkácsolt eszközt használják fel.

Szabadidős tevékenység

„A szabad cselekvés mindig magasabb rendű, mint a kötelességből végzett.”

Rudolf Steiner

Célunk:

A gyermekeket képessé tenni az önálló döntéshozatalra, hogy cselekvő önálló egyéniséggé váljanak.

A gyermek számára felkínált sokfajta tevékenység közül szabadon választ. A szabadidős tevékenységeknek azért kell a saját, semmivel sem helyettesíthető helyüket és szerepüket kivívniuk a nevelési intézményekben, hogy a gyermekek megtanulhassanak gazdálkodni az önmaguk számára felszabaduló, rendelkezésre álló idővel.

Az óvodában sajátosan értelmezzük a szabadidős tevékenységet, mivel az óvodások egész nap az intézményben tartózkodnak, önállóan és a lehetőségekhez mérten szabadon tevékenykedhetnek. A délutáni időszakban is jut idő arra, hogy a gyermekek az óvónők által felkínált lehetőségek közül (pl. rajzolás, énekes körjátékok, mozgásos játékok, anyanyelvi játékok, társasjátékok, mese, vers stb.) közül szabadon választhassanak.

Természetesen nemcsak az épületen belül, hanem azon kívül az udvaron is megvalósítható az a sokfajta választási lehetőség, ami döntésre és újabb gyakorlásra készíti a gyermeket.

Az udvari játék során lehetőség nyílik a csoportnál nagyobb közösség, az óvodai közösség megismerésére, az egymással való együttjátszásra.

Az egyéni képességek megmutatására, kibontakoztatására is igen hatásos eszköz ez a nevelési mód, mivel nagyobb lehetőséget nyújt az azonos érdeklődésű gyermekek kiscsoportos foglalkoztatásához, együttjátszásukhoz.

Az óvodapedagógus feladatai:

- ⇒ Keresse a lehetőséget arra, hogyan biztosíthatna nagyobb mozgás és tevékeny teret a gyermekeknek.
- ⇒ A választásra felkínált tevékenységek listáját bővítse, időszakonként a változtatások lehetőségét és szükségességét gondolja át.
- ⇒ Csoportját ne szigetelje el, biztosítson lehetőséget a nagyobb közösséggel való megismerkedésre.
- ⇒ Egyszerű, saját maga és a gyermekek alkotta eszközökkel segítse elő a gyermekek fantáziájának fejlődését.
- ⇒ Pihenőidőben és a délután folyamán keressen és kínáljon lehetőséget a képességek fejlesztésére, a differenciált gyakorlásra, a gyermekek egyéni kérésének teljesítésére.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- ☺ A gyermekek képesek önállóan választani a tevékenységek között.
- ☺ Hatékonyan gazdálkodnak lehetőségeik időbeni tartalmával.
- ☺ Önállóan döntenek szabadidős tevékenységük kiválasztásában, a végzett tevékenység időtartamában a társak személyében.

2. Verselés, mesélés

„A játéktól eltérően a mese nem utánzó, hanem képzeletbeli beleélést kíván, passzív részvételt...”

Mérei Ferenc- V. Binét Ágnes

Célunk:

a nyelvi képességek fejlesztése nyelvileg tiszta, értékes mesékkal, versekkel. Spontán módon kapcsolódhatnak a különböző gyermeki tevékenységekhez, a gyermekek vagy az óvónők kezdeményezésére.

A mesék, versek, a gyermekekben élményeket, átélt érzelmeket, hangulatokat idéznek fel. Az a gyermek éli bele magát igazán a mese cselekményébe, versek érzelmi, hangulati világába, akinek az élete élmény-gazdag. A mese, vers ősi forrása az anyanyelvi nevelésnek, régi értékeket, hagyományokat, szólásokat közvetít.

A többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdolók, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez. Ezek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzelmi-érzelmi élményeket nyújtanak.

A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre.

Óvodáskorban a gyermekek versszeretetének alapja a zeneiség, a ritmus, a rím és a szójáték. Ezek ismételtetése emocionális, esztétikai élményeket vált ki belőlük. A népi mondókák az anyanyelv sajátos ritmusát, hangzását jelenítik meg. A gyermekek képzeletének fejlődésében jelentős szerepet játszik a mese. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. Empatikus képességük révén a mesék hallgatása során életre kelnek a mesealakok, különböző meseszituációk. A gyermekek a mesék segítségével egyre közelebb kerülnek a valósághoz. Választ kapnak problémáikra, elősegíti önmaguk és a világ megértését.

A mese életkorilag megfelel az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének.

A mese - képi és konkrét formában, esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel - feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat. A mesék dramatizálása komplex tevékenység, amely integrálja a művészeti ágakat.

A gyermek saját vers és mesealkotása, annak mozgással vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja. A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

Az óvodában a 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi-népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok a magyarság történelmét feldolgozó elemei, meséi -, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

Az óvónőnek sok mesét, verset és mondókát kell tudnia azért, hogy bőséges anyagból, színesen gazdagon mesélhessen, fontos a felhasznált anyag igényes kiválasztása.

A fejlesztés tartalma:

3-4 éves kor:

Nyelvi biztonsággal, ügyességgel együtt mondják a felnőttel a mondókákat, verseket és egyedül ismételtetik azokat.

Élvezettel hallgatják a rövid meséket főként az állatokról, a láncmeséket, amelyben ismétlések, rímusok vannak.

A képeskönyveket szívesen lapozgatják. Eleinte az egy képet ábrázoló színes könyveket, majd fokozatosan a több tárgyat, egy-egy jelenetet ábrázolót nézegetik.

Az év folyamán 8-10 mondókát, verset ismételgessenek a gyermekek, és kb. ugyanennyi új mesét halljanak.

4-5 éves kor:

A négyéveseknek már ismeretei vannak a valóság és a szó egységéről, a dolgokról, azok nyelvi képi jelöléséről, a tartalomról, formáról.

Erősen figyelnek a mesére, a rövid gyermekverseket hamar az emlékezetükbe vésik.

A felnőtt történeteit (saját magáról is) az állatmeséket az egyszerűbb szerkezetű tündérmeséket, a rövidebb ismétlésekkel tagolt verses meséket élvezik.

2-3 új kiolvasót, 6-7 új verset ismételgessenek, 12-14 új mese hangozzon el az év folyamán.

5-7 éves kor:

A humoros összefüggő történeteket szeretik. A bonyolultabb felépítésű, sokfajta történésből, szerteágazóbb cselekményből építkező meséket kedvelik. Nagy hatással vannak a lírai gyermekversek, a humoros helyzetekben főleg a helyzetkomikum hat rájuk.

Mondhatunk találós kérdéseket is, amely rejtvény a kitalálás az intellektuális öröm első lépését jelenítik meg.

A gyermekek a meseregényeket is szívesen hallgatják, folytatásokban napokon keresztül izgatottan várják.

15-20 új mesével, 15-20 új verssel, 4-5 új kiolvasóval gazdagodjon a gyermekek élménye.

Az óvodapedagógus feladatai:

- ⇒ A mese és a versmondás csak a kulturált mindennapi beszéd közegében élmény, ezért meg kell teremteni a háttérét.
- ⇒ A mesehallgatást csend vegye körül.

- ⇒ A mozgással kísért verseknek, mondókáknak nem árt a háttérzaj.
- ⇒ A mese és versmondásnak, helye és ideje van mindig, ahányszor a nap folyamán lehetőség, igény van rá. Nem szükséges kezdeményezett tevékenységi forma keretén belül maradni, hiszen az elalvás előtti mese ugyanolyan értékű.
- ⇒ A felhasznált anyag igényes kiválasztása az életkori sajátosságoknak megfelelő legyen.
- ⇒ Az alapvető helyes viselkedési szabályok elsajátíttatása, szokássá alakítása.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- ☺ Szívesen és gondosan bánnak a mesekönyvekkel.
- ☺ Önállóan verselnek, kedvük szerint mozdulatokkal kísérik a verseket.
- ☺ Várják a mesét, verset, maguk is dramatizálják kedvelt meséiket, maguk is segítenek a mesemondásban.
- ☺ Figyelmesen csendben végighallgatják a mesét.
- ☺ A folytatásos meséket, verses meséket, meseregényeket össze tudják kötni.
- ☺ Dramatizáláshoz bábozáshoz szükséges eszközöket önállóan használják, a szerepeket maguk között felosztják

3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

*„A zene hatása olyan emberformáló erő,
mely kihat az egész személyiségre.”*
Kodály Zoltán

Célunk:

a zenei képességek fejlesztésén túl, közös éneklés, közös játék örömeinek megéreztetése, hogy azon keresztül formálódjon a gyermekek zenei ízlése, esztétikai fogékonysága. A gyermekek jussanak minél több olyan zenei élményhez, ami megalapozhatja zenei anyanyelvüket, zenei érdeklődésüket. A népi hagyományok, gyermektáncok megismerésével, ápolásával a nemzeti identitástudatot alakítjuk.

A zenei nevelés alapja óvodáinkban az énekes játék. Előadásuk közben az összes zenei képesség együtt, egyidejűleg fejlődik.

Az ölbeli játékok, népi gyermekjátékok, énekes játékok örömet nyújtanak a gyermekeknek.

Az élményt nyújtó közös énekzenei tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét.

Az óvónő, aki sok énekes játékot játszik csoportjában, tesz legtöbbet gyermekei zenei fejlődéséért.

Az óvodai zenei nevelés legfontosabb célja: az ének, a játék öröme a zene megszerettetése, a szépre a „tisztá forrásra” való rácsodálkozás.

A zene, a muzsika a gyermekek érzelmeire pozitívan hat, és egész későbbi életét meghatározza a kiskorban kapott művészeti nevelés. A gyermek felfedezi a dallam a ritmus a mozgás szépségét a közös éneklés örömét.

Kodály Zoltán útmutatásai alapján Forrai Katalin által kidolgozott óvodai énekzenei nevelés alapjaira épülő fejlesztés, óvodai nevelésünkön belül hatékonyan megvalósítható.

A zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus figyelembe veszi a gyermekek nemzeti hovatartozását, nemzetiségi nevelését.

Segíti a zenei anyanyelv kialakulását.

Az ének-zenei tevékenység a gyermek és az óvodapedagógus kezdeményezésére az egész napot áthatja. A mozgás, a ritmus, a zene egymástól elválaszthatatlan egységben jelent zenei élményt a gyermek számára.

Az óvodapedagógus énekes, zenei, mozgásos minta a gyermek számára, felelős azért, hogy az éneklés-zenélés a népi gyermekjátékok, hagyományok ápolása a gyermekek mindennapi tevékenységévé váljanak. A felnőtt minta, spontán utánzásával az éneklés, zenélés részévé válik a gyermek mindennapi tevékenységének.

Fontos: a zenei kreativitás fejlesztése. A zenei hallás, a ritmus és formaérzék fejlesztése, a beszédhanggal való játékok, a környezet hangjainak megismerése és felismerése, a játékos képességfejlesztés, a mondóka, a gyermekjátékok, táncok, dalok, az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások, népdalok tanulása. Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (ritmus, éneklés, hallás, mozgás). A mindennapos zenei élmény a legfontosabb előrelendítője a tehetségfejlesztésnek, és a zenei kreativitás kialakulásának.

Dallamanyag kiválasztásának szempontjai:

3-4 éves gyermekek:

- mondóka és dalanyag, olyan alkalmas játékokból álljon, amelyet felnőtt játszik a gyermekekkel
- ölben ülve, döcögtető, lovagoltató, tenyeres, stb.
- később a játékos utánzó mozgás, egyszerű körséta, guggolás vagy szerepcserés játékok a megfelelőek

4-5 éves gyermekek:

- az egyszerű körjáték, bonyolultabb mozgásokkal
- guggolás, taps, visszafordulás, páros körbejárás, forgással bővíthet
- az utánozó mozgások mellett felhasználunk változatos formákat

5-7 éves gyermekek:

- már több szereplős bonyolultabb mozgással, nagy térben mozgó játékokat is választhatunk
- párválasztós, két körös, csoportos fogó, sorgyarapító, hidas játékformákat alkalmazzunk
- A gyerekek a tréfás játékokat kedvelik

A dalanyag kiválasztásának aránya: 75-25% a játékos népi gyermekdalok javára. Az óvodapedagógus akkor állította össze helyesen csoportja zenei programját, ha az a gyermekeknek játékot, szórakozást, örömet jelent!

Zenei készségfejlesztés területei:

- Éneklési készségfejlesztés
- Ritmusérzék fejlesztés
- Hallásfejlesztés
- Zenehallgatás

Az óvodapedagógus feladata:

- ⇒ Az óvodában, a környezet hangjainak megfigyeltetése, az énekléssel zenéléssel felkelteni a gyermekek zenei érdeklődését.
- ⇒ Formálni zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat.
- ⇒ Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermekekkel felfedeztetni a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét.
- ⇒ A népdalok éneklésével a népi gyermektáncok és népi játékok, a hagyományok megismertetésével a hagyományok megismerését, továbbélését segítse.
- ⇒ A zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus vegye figyelembe a nemzetiségi, etnikai kisebbségi nevelés esetében a gyermekek hovatartozást.
- ⇒ Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósításával megalapozni, elősegíteni a gyermek anyanyelvének kialakulását.
- ⇒ A nap bármely szakában kötetlen vagy kötött formában biztosítja lehetőséget az ének-zenére.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- ☺ A gyermekek szívesen vesznek részt énekes játékokban, szeretnek énekelni, önállóan kezdeményeznek énekes játékokat, ismert dalokat.
- ☺ Énekelnek egyedül és dallamotívumokat is tudnak visszaénekelni.
- ☺ Mozgásuk önmagukhoz és csoportjukhoz mértén koordinált.
- ☺ Az egyszerű játékos táncmozgásokat esztétikusan, kedvvel végzik.
- ☺ Ügyelnek az egyenletes ritmusra éneklés és mondóka közben.
- ☺ Helyes testtartással, kézfogással játsszák a körjátékokat.
- ☺ Képesek a tempóhoz mozgásukkal is alkalmazkodni.
- ☺ Örülnek a szerepvállalásnak, elfogadják a játékszabályokat.
- ☺ Örömmel vesznek részt a népi játékokban.
- ☺ Felismerik a magas- mély éneklés közötti különbséget, maguk is alkalmazzák.
- ☺ Ismerik a halk- hangos közötti különbséget, tudnak így énekelni.
- ☺ Összehasonlítják és énekléssel, mozgással bemutatják a normál tempónál gyorsabbat és lassabbat, tudnak így tapsolni.
- ☺ Felismerik a dallamot dúdolásról.
- ☺ A dalokat, mondókákat -belső hallás alapján összekapcsolják.
- ☺ Érzékenyek a természet és a környezet hangjaira. Hangszínek finom eltéréseit képesek megkülönböztetni.
- ☺ Megismerkednek néhány ritmushangszerrel és használják is.
- ☺ Megkülönböztetik az egyenletes lüktetést a dal ritmusától.
- ☺ Szöveges és nem szöveges ritmusmotívumokat visszatapsolnak csoportosan illetve egyénileg is.

4. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

„Ha lehetővé tesszük a gyermekeknek, hogy művészeti tevékenységgel kifejezze az érzelmeit, akkor legalapvetőbb vágyainak engedünk szabad utat... de mégsem akármilyen utat.”

„A művészet alkot valamit, és nemcsak a tárgyak világában, hanem a lélek birodalmában is.”

Frans Calgren

Célunk:

a gyermeki élmény, fantáziavilág képi megjelenítése a különböző képzőművészeti eszközök segítségével.

A természet szépségéből fakadóan a gyermekek tér -, forma -, szín képzetének gazdagítása, a szép iránti nyitottság, igényesség, esztétikai érzékenység alakítása.

A vizuális észlelés, emlékezet, képzelet fejlesztése.

Az idézet bizonyítja, hogy a művészet energiákat mozgat, feszültségeket kelt, érzelmeket vált ki, gondolatokat indít el, asszociációkra készítet. A gyermek számára az elfojtott, fel nem dolgozott frusztrációk újra élednek és kifejeződhetnek vizuális formában.

A gyermeki ábrázolás a világ megismerésének sajátos formája. Ebben a tevékenységben találkozik az őt körülvevő anyagokkal, eszközökkel. A külvilághoz fűződő kapcsolatát érzelmi síkon éli át, és cselekvésein keresztül tükrözi. A reagálás egyik specifikus kifejeződése a gyermekrajz és téralakítás. E tevékenységei alapján lehetőség nyílik a gyermek mélyebb megismerésére.

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézimunka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül.

Törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására.

A vizuális nevelés az óvodai nevelés egészében érvényesülő folyamat.

Vizuális tevékenységek

A vizuális tevékenységek helyszínei: csoportszoba, természeti környezet (pl. óvodaudvar, megfigyelő séták, kirándulások helyszínei alkalomszerűen. Itt megvalósulhat a pitypang-fűzés, kavicsokból képek kirakása, bogyós termések láncfűzése, színes vadvirágcsokor komponálása stb.

További vizuális tevékenységek az óvodában:

RAJZOLÁS: papírra, aszfaltra, homokba, hóba, táblára stb.

FESTÉS: ecsettel, szívószállal, fogkefével, pálcikával, zsinórral, újjal, stb.

NYOMDÁZÁS: zöldségekkel, terményekkel, dugóval, falevéllal, textillel, vattapamaccsal, stb.

MINTÁZÁS: agyaggal, lisztgyurmával, gyurmával (plastilinnal), homokba stb.

EGYÉB TECHNIKÁK: tépés, vágás, ragasztás, mozaik-, textil-, termény-, fonalkép készítése, karcolás, díszítőmunkák, hajtogatás, varrás, gyöngyfűzés, szövés, gipsznyomat, vegyes technikák-, viaszkarcs-, télen hóemberépítés és különböző építőjátékok.

A vizuális tevékenységek fejlődésének tartalmi jellemzői:

A legtöbb óvodába érkező 3-4 éves gyermek, firkálási szinten áll.

Első évben kötetlenül rajzolgatnak, mintáznak, ismerkednek a festékekkel, a technikákkal, az ábrázolás eszközeivel.

Próbálkoznak különféle formák létrehozásával eltérő formájú, színű és nagyságú képfelületen, változatos anyagú papírokon.

A vizuális tevékenység lehetőségét, feltételeit naponta, a nap egész folyamatában biztosítjuk. Maga a tevékenység- s ennek öröme - a fontos, valamint az igény kialakítása az alkotásra, az önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.

Ha képességüket meghaladó témák, illetve technikák felkeltik érdeklődésüket, bekapcsolódásukat differenciált feladatadással segítjük.

Egyéni foglalkoztatással lehetővé tesszük, hogy a gyermek elindulhasson a természetes rajzfejlődés útján.

Az 5-7 éves gyermek vizuális ismereteit újabb technikákkal, élményekkel, ötletekkel gazdagítjuk.

Kedvelt változatos témát nyújtanak az évszakok, a természet szépségei, az egyéni és közös élmények, események, ünnepek, az otthon, a család, a közlekedés, testünk témája, a növények, állatok.

Közös játékokhoz, dramatizáláshoz, bábozáshoz különböző technikákkal tárgyak, kellékek készítése.

Egyéni és közös kompozíciók rajzolása, festése- nagyobb méretben is

Rajzolt formák díszítése a gyermekek tetszése szerint.

Mesék, események képi ábrázolása különféle technikákkal, anyagokkal (pl. montázs, domborművek).

Plasztikai munkáikon a legjellemzőbb forma a legfőbb tagoltság érzékelésének gyakorlása.

Sokféle természetes anyag felhasználásával anyagok ismeretére vonatkozó megfigyelések és tapasztalatok gyűjtése, az anyagok formálhatóságának tudatosítása (pl. papírtépés, nyírás, hajtogatás, ragasztás, mintázás, kötözés, szövés stb.).

Térbeli tapasztalatok megfigyelése, téralakítás, kisebb nagyobb térbeli alakzatok létrehozása.

Műalkotások nézegetése, véleményalkotás, térbeli, színbeli, formai és hangulati szempontból.

A tevékenység megszervezése

Vizuális technikákat tervszerűen, kötetlen, irányított, mikrocsoportos formában szervezzük. A témától függően lehetőséget adunk alternatív technikai feldolgozásra a gyermek egyéni elképzelései alapján.

Az óvodapedagógus feladatai:

- ⇒ Az óvónő keltse fel a gyermekekben az alkotás örömét.
- ⇒ Biztosítsa több fajta tevékenység egy időben történő gyakorlásához a megfelelő feltételeket (idő, hely, eszköz).
- ⇒ A gyermekek számára állandó, elérhető helyen álljon rendelkezésre szükséges mennyiségű, minőségű és méretű eszköz.
- ⇒ Helyesen kialakított szokásrendszerrel biztosítsa a változatos tevékenység mellett a rendezett környezetet.
- ⇒ Kísérje figyelemmel azt, hogy milyen új anyagok, eszközök kerülnek forgalomba. Válogassa ki, melyek alkalmazhatók az óvodai nevelésben is.
- ⇒ Ismertesse meg a gyermekekkel az eszközök megfelelő használatát.
- ⇒ Ismertesse meg a rajzolás mintázás és kézi munka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival.
- ⇒ Vegye tekintetbe az egyes gyermekek közötti (ábrázolás) képességbeli különbségeket.

A fejlődés jellemzője az óvodáskor végére:

- ☺ Aktívan, örömmel vegyenek részt az ábrázoló és alkotó tevékenységekben.
- ☺ Formaábrázolásuk változatos, többnyire képesek hangsúlyozni a legfontosabb megkülönböztető jegyeket, jellemző formákat.
- ☺ Színhasználatuk változatos, gazdag.
- ☺ Ceruzafogása helyes.
- ☺ Emberábrázolásaikban megjelenik a részformák, a mozgások jelzése.
- ☺ Élményeik, elképzeléseik, képzeik megjelenítésében többnyire biztonsággal használják a képi kifejezés változatos eszközeit.
- ☺ Beszélgetni tudnak alkotásaikról. Értékeléseik közelítenek a realitáshoz.

5. Mozgás

*„Mozgatja a fejecskéjét, aztán a kis
kezecskéjét.
Hajlik jobbra, hajlik balra, gyere, gyere,
kezdjük újra.”*

Szabó Borbála

A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei.

Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltató és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása.

A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését.

Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás, és egészséges életmódra nevelés hatásait.

A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek.

A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének - a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás - fejlődésére.

A spontán - a játékban, azon belül a szabad játékban - megjelenő mozgásos tevékenységeknek, az egészségfejlesztő testmozgásnak az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani. Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, **a szabad levegő kihasználására.**

Célunk:

az egészséges életmódra nevelés, testi fejlődés elősegítése, ezen belül a gyermekek mozgásigényének kielégítése, a mozgás fejlesztése és megszerettetése.

A mozgásfejlesztést tágan értelmezzük, az aktív nagymozgástól kezdve a finommotoros manipulációig mindent magába foglal, és az egész személyiség fejlődését elősegíti. Kedvezően befolyásolja a pszichikai, az értelmi és a szociális képességek alakulását.

A mozgás sokoldalú tevékenység-és feladatrendszere az egész óvodai életet átszövi. A testnevelés foglalkozáson kívül jelen van spontán vagy szervezett formában a szabad játékban, a környezeti és esztétikai nevelés, valamint a gondozási és önkiszolgáló tevékenységekben is.

A mozgásfejlesztés a torna, a játékos mozgások, és az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenységek két területen valósulnak meg: szabad játékban, és a testnevelés foglalkozáson. A szabad játéktevékenységben célunk az, hogy minden gyermek megtalálja a fejlettségének, érdeklődésének, temperamentumának legmegfelelőbb tevékenységet, a szabadban és csoportszobában egyaránt.

A tervszerű mozgásfejlesztés a testnevelés foglalkozásokon és a mindennapos testmozgás keretében történik.

Mozgásfejlesztés a testnevelés foglalkozás keretében, minden korcsoportban heti egy, tanköteles kortól kettő foglalkozás ajánlott, amelyből egyik kiváltható úszásoktatással.

A mozgás tevékenység anyaga természetes nagymozgások, játékos mozgások, prevenciós gyakorlatok. A motoros képességek fejlesztéséhez szükséges a kondicionális képességek (erő, gyorsaság, állóképesség) és a koordinációs képességek (egyensúlyérzék, mozgásérzékelés, ritmusképesség, gyorskoordináció, állóképességi koordináció, reakcióképesség), valamint mozgékonyág, hajlékonyág, lazaság fejlesztése. Hozzájárulnak a harmonikus, összerendezett, fegyelmezett nagy és kis mozgások kialakulásához.

Az éves mozgás anyag tervezésekor a didaktikai és pszichológiai szempontok mellett vegyük figyelembe a helyi adottságokat és az időjárás adta lehetőségeket. A foglalkozásokon a különböző nehézségű, egyéni szükségletet figyelembevevő differenciált feladatok adásával segítjük elő, hogy minden gyermek megtalálja a képességeinek legmegfelelőbb mozgásos feladatokat. A gyakorlatok készítsék őket optimális erőfeszítésre. Ehhez átgondolt, tudatos tervezésre van szükség.

Mindennapos mozgás:

Naponta legalább egyszer 10-30 perc a napirendbe illesztve, a csoportban dolgozó óvónők döntése alapján.

Anyagát elsősorban a mozgásos játékok adják kiegészülve 1-1 gimnasztikai gyakorlattal, a kötelező foglalkozásokhoz és a korosztály számára legmegfelelőbb fejlesztési feladatokhoz igazodva.

A fejlesztés tartalma életkoronként:

A 3-7 éves gyermekek motoros fejlődése a természetes mozgásokkal a legeredményesebb. Ennek gyakoroltatása életkoronként változó.

Egészségügyi, higiéniai feltételek:

A tornafoglalkozások előtt, tornaruhába és tornacipőbe öltözködnek a gyerekek. A tornaterem és az eszközök tisztasága a balesetmentes környezet nélkülözhetetlenek a testnevelés feladatainak maradéktalan megvalósításához.

Az óvodapedagógus feladatai:

3-4 éves kor:

- ⇒ Nagymozgások (pl. különböző járások, futás, csúszás, mászás talajon és szereken) fejlesztése.
- ⇒ Testtudat (testkép, testfogalom, testséma) fejlesztés: játékos módon, mozgás közben ismerkedjenek meg a testrészeikkel és azok funkciójával.

4-5 éves kor:

- ⇒ A téri tájékozódási képesség fejlesztése: irány követés, alakzatok kialakítása változó formában.
- ⇒ Egyensúlyérzék fejlesztése.
- ⇒ Koordinációs képességek fejlesztése, az oldaliság gyakorlása.

5-7 éves kor:

- ⇒ Észlelés fejlesztése.
- ⇒ Finommotorika fejlesztése.
- ⇒ Keresztcsatornák fejlesztése.
- ⇒ Az eltérő szükségletű, kiemelt figyelmet igénylő gyermekek mozgásigényének folyamatos kielégítése, mozgáskedvének megőrzése, a mozgás megszerettetése.
- ⇒ Rendszeres mozgással az egészséges életvitel kialakítása.
- ⇒ A mozgástapasztalatok bővítése sok gyakorlással, a mozgáskészségek alakítása.
- ⇒ A testi képességek, fizikai erőnlét fejlesztése.
- ⇒ Kondicionális és koordinációs képességek fejlesztése.
- ⇒ A mozgáson keresztül az értelmi struktúrák és a szociális képességek fejlesztése.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- ☺ A rendszeres, szervezett és a szabad mozgásos játéktevékenységekben a gyermekek felszabadultan, örömmel vesznek részt.

- ☺ Mindennap aktívan végzik a mozgásos tevékenységeket.
- ☺ A mozgásos tevékenységek teljes ideje alatt végzik az irányított és utánzó gyakorlatokat, játékos mozgásokat, tevékenységeket.
- ☺ Rendelkeznek optimális edzettséggel, állóképességgel, teherbíró-képességgel.
- ☺ Az óvodapedagógusi utasítást követve, pontosan hajtják végre a gyakorlatokat.

6. Külső világ tevékeny megismerése

*„Ha a jövő évről akarsz gondoskodni - vess magot,
Ha egy évtizeddel számolsz - ültess fát,
Ha terved egy életre szól - embert nevelj!”*

Kínai bölcs mondás

Célunk:

A gyermekek életkoruknak megfelelő szinten, minél több tapasztalatot szerezzenek a szűkebb és tágabb természeti, emberi, tárgyi, környezeti, formai, mennyiségi, téri viszonyairól. (mozgásos és érzékszervi) tevékenységeken keresztül az őket körülvevő és társadalmi környezetből.

A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét az értékek megőrzését.

Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét is.

A környezettel való ismerkedés az óvodai nevelés egészében érvényesülő folyamat.

A környezet az öröklés mellett a fejlődés egyik potenciális forrása. Ezért fontos a környezet megismerésére nevelés köré komplexen csoportosítani az óvodai nevelés témaköreit.

Alapvetőnek tekintjük a gyermekek társas környezetével és természeti környezetével való kapcsolatát. Ezáltal alakul társas magatartásuk fejlődik beszédmegértő nyelvi kifejezőképességük.

Tartalmi szempontból két egymástól elválaszthatatlan tapasztalati témakört foglal magába a külső világ tevékeny megismerése.

1. A tárgyi-természeti környezettel, jelenségekkel kapcsolatos tapasztalatoktól a társadalmi környezet történéseinek, érzékeléséig terjed.
2. A környezetben, a tevékenységekben, az élethelyzetekben, szerezhető matematikai tapasztalatokat integrálja (összegezi).

A 3-7 éves korú gyermekek természetes megnyilvánulása az érdeklődés, kíváncsiság, melynek során tapasztalatokat szereznek a közvetlen és tágabb természeti- emberi- tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól. Tárgyi- természeti- társadalmi környezet megismerése.

Kiinduló pontnak tekintjük a természeti és társadalmi környezetből szerzett gyermeki tapasztalatokat, hiszen a környezet a fejlődés forrása. Ezekre a tapasztalatokra építve, élményekkel, ismeretekkel gyarapítva fejlődik a gyermek. Figyelembe vesszük, hogy a gyermekek különböző környezetből érkeznek az óvodába, más-más hatásokkal, benyomásokkal, kultúrával.

Tevékenységek segítségével cselekvés útján jutnak a gyerekek új ismeretekhez. Környezetükkel való kapcsolatukat a felnőttek közvetítésével valósítják meg. A pedagógus tudatos munkája mellett a gyermekek tapasztalataira, élményeire támaszkodva nyújtunk új ismereteket az őket körülvevő közvetlen szűkebb és tágabb emberi- tárgyi környezetről. A meglévő ismereteket mélyíteni, rendezni kell. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszony alakul ki a természethez, az emberi alkotásokhoz így tanulja meg annak védelmét, az értékek őrzését.

A környezet megismerésére nevelés témái kevésbé behatároltak. Szinte kínálják a valóság megtapasztalásának lehetőségét a következő témakörökben:

- Évkezdés
- Évszakok
- Család
- Testünk
- Állatok
- Növények
- Közlekedés
- Néphagyományok, jeles napok

A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való életkorának megfelelő, biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek.

Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások a közösséghez tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, óvodánk jeles napjait /pl. Szüreti multság, Márton nap, Mikulás, Karácsony, Farsang, Húsvét, Anyák napja, Gyereknep, Madarak Fák Napja/ megtanulja ezek szeretetét, védelmét.

Az óvodapedagógus megismerteti a gyermekekkel a fenntarthatóság lehetőségét példamutatással a gyakorlatban.

Évszakok: Ősz
Idő: hét, nap, napszakok
Színek
A testünk: Testrészek, érzékszervek, funkciójuk
Egészség, betegség
Mozgás

Az őszi témakör az első negyedévben feldolgozott témaköröket végig kíséri.

II. negyedév: A család: Családtagok
Családtagok munkája
Felnőttek, gyerekek → gondoskodás
Évszak: Tél
Idő: hét, nap, napszakok
Közlekedés: Szárazföld
Vízi
Légi

A téli témakör a második negyedévben feldolgozott témaköröket végig kíséri.

III. negyedév: Évszak: Tavasz
Idő: hét, nap, napszakok
Állatok: Házi állatok → állatvédelem
Erdő állatai
Vizek-mezők állatai
Növények: Környezetünk növényei
Gyümölcsök, zöldségfélék, virágok
Növények fejlődése, gondozása → emberi munka

A tavasz téma a harmadik negyedévben feldolgozott témaköröket végig kíséri.

Fontos: a komplexitásra törekvés, kapcsolatteremtés más nevelési területekkel.

Óvodába lépéskor megismertetjük a gyermekeket az óvó nénikkel, társaikkal, óvoda épületével, majd az egyre bővülő környezettel.

A növekedésükkel érzékeltetjük az évek múlását.

Az évszakok megfigyelését a természetben végezzük.

A lehetőségekhez mérten, legalább évszakonként visszalátogatunk ugyan abba az erdőbe, patakpartra, határba, parkba.

Összehasonlítanak, következtetéseket vonnak le a gyermekek.

A következő szempontok szerint láttatjuk, figyeltetjük meg a környezetet:

- természet esztétikuma, színek
- időjárás elemei, változásai

- természeti jelenségek, különböző kísérletek
- élőlények, növények
- termések, termények, kavicsok, egyéb
- öltözködés

Az évszakok köré csoportosítjuk a megfelelő témákat. Kapcsolódva valamilyen formában az adott évszak jellemzőihez. Pl.: őszi-őszi gyümölcsök-szüret; tél - család - szeretet; tavasz - kikelet - kiscsirke (házi állatok megfigyelése). Minden téma a közvetlen környezetből gyökerezethető, de a gyermekek érdeklődésének, igényének megfelelően eljuthatunk, pl.: akár a trópusi állatokig is.

Az élményszerzés elsődleges színtere a természet, valamint a természetes környezet. A természetes környezetben történő megfigyeléseken túl múzeumlátogatásokkal (pl. Mezőgazdasági Múzeum, Természettudományi Múzeum) Vadas parkban, Arborétumban tett sétákkal és tudományos könyvek, filmek nézegetésével, hangfelvételek hallgatásával is színesítjük az élményszerzést. A kirándulások, megfigyelő séták alkalmával gyakoroljuk a gyalogos közlekedést. Megfigyeljük a közvetlen környezetünkben közlekedő járműveket (autóbusz, személygépkocsi, vonat, stb.) lehetőség szerint a tágabb környezetünkben közlekedő járműveket (villamos, trolibusz, metró, repülőgép, hajó) azok közlekedését és az ott dolgozók munkáját. Ellátogatunk a vasútállomásra.

E megfigyeléseket, tapasztalatokat felhasználva tudunk később kitekinteni a vízi, légi és szárazföldi közlekedésre.

Az óvodáskorban tervezhető tartalmak

- Az óvoda elfogadása után ismerkedjenek a közvetlen környezetével, az óvoda utcájával, egy-két nevezetesebb középülettel.
- Figyeljék meg az évszakok szépségét, színeit, időjárását, stb.
- Gyűjtsenek terméseket, kavicsokat az évszakra jellemzően.
- Figyeljék meg a környezetükben élő állatokat, növényeket.
- Szerezzenek tapasztalatokat a gyümölcsökről, zöldségfélékről.
- Beszélgessenek a családról, családtagokról, közösen átélt élményekről.
- Beszélgessen a családi kapcsolat alapját képező szülő- gyermek viszonyról, melyben az anya nő, az apa meg férfi.
- Ismerkedjenek testükkel, érzékszerveikkel.
- Születési nemnek megfelelő önazonosság erősítése.
- Séták alkalmával gyakorolják a gyalogos közlekedést és annak szabályait.

Az óvodapedagógus feladatai:

- ⇒ Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.
- ⇒ A környezet tevékeny megismeréséhez biztosítsa a feltételeket spontán vagy szervezett formában.
- ⇒ Az ismeretek átadására biztosítsa a lehetőséget a hét, ill. a nap bármely szakában.
- ⇒ Tegye lehetővé a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését.
- ⇒ Biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására.
- ⇒ Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.
- ⇒ A fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúlyt a környezettudatos magatartásformálás alapozására.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- ☺ Elemi ismeretekkel rendelkeznek önmagukról, környezetükről: ismerik nevüket, lakásuk címét, szüleik nevét, foglalkozását, óvodájuk nevét, intézményneveket.
- ☺ Felismerik a napszakokat: reggel, dél, este, éjszaka.
- ☺ Különbséget tesznek az évszakokban.
- ☺ Gyakorlottak az alapvető közlekedési szabályokban.
- ☺ Ismerik a környezetükben megtalálható közlekedési eszközöket, tudják, hogy azok hol közlekednek.
- ☺ Ismereteik vannak a szárazföldi, vízi, légi közlekedésről függetlenül attól, hogy közvetlenül tapasztalatot szereztek-e róla.
- ☺ Ismerik a növény szót, szűkebb környezetükben élő növényeket, a növény fejlődését és az időjárás összefüggését. Gyakorolják a növény gondozását és védelmét.
- ☺ Ismereteik vannak az állatokról, különböző szempontok szerint tudják csoportosítani őket, ismerik azok gondozását és védelmét.
- ☺ Felismerik az időjárás és öltözködés összefüggéseit.
- ☺ Ismerik önmaguk, testük tisztán tartását, ápolását.
- ☺ Ismerik testrészeiket, érzékszerveiket, meg is tudják nevezni.
- ☺ Óvják környezetük társadalmi és természeti értékeit.

Környezetünk mennyiségi és formai összefüggései, **matematikai nevelés**

Célunk:

A környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut a gyermek és azokat a tevékenységeiben alkalmazza (játékos formában cselekvéses tanulás útján.) Felismeri a mennyiségi, alak, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítéliképessége, fejlődik-tér, - sík és mennyiség szemlélete.

Feladata:

- A gyermekek matematikai érdeklődésének felkeltése az elemi ok okozati összefüggések felismertetése, megtapasztalása.
- Cselekvéses tanulás keretén belül matematikai műveletek gyakorlása.

Az eredményes óvodai ismeretszerzés alapjai a kisgyermekkorai gondolkodásfejlődés. A gondolkodás a valóságból szerzett tapasztalatok rendszerezését, kapcsolatainak felmérését biztosítja. A gyermeki gondolkodás azokra a tapasztalatokra épít, amelyeket a megismerő tevékenysége során szerez, érzékelés, észlelés, megfigyelés útján.

A gondolkodás fejlesztését óvodás korban elsősorban a játékok, játékos cselekmények segítik. Matematika jellegű játékok (képességfejlesztő, szabály, társas, térbeli) a gondolkodás fejlesztése szempontjából nagyszerű lehetőségeket és értékeket kínálnak.

A gyermekek a játékok révén tapasztalatokat gyűjtenek önmagukról, másokról, dolgokról, jelenségekről, szűk környezetükről. Ezekből, illetve ezekben felfedeznek matematikai jelenségeket, bővül ismeretük és szókészletük, alakul alkalmazkodó képességük a társaikhoz, környezetükhöz.

A matematikai nevelés két életkori szinten történik az óvodában:

1. bevezetés a matematikába (matematikai érdeklődés megalapozása)
2. differenciált fejlesztés.

A matematikai nevelés tartalma

Legjellemzőbb matematikai tevékenységformák:

- Tárgyak, személyek, halmazok összehasonlítása.
Szétválogatás, sorba rendezés minőségi és mennyiségi tulajdonságok alapján (több-kevesebb-ugyanannyi).

Egyszerű ítéletek alkotása.

Egyszerűbb logikai műveletrendszerek alapozása, osztályozás, csoportosítás.

- Számfogalom alapozása.

Mennyiségek, halmazok összemérése, párosítása, számlálása (több-kevesebb-ugyanannyi)

Kevés elemű halmaz számosságának megállapítása.

Mérések különböző egységekkel.

Tapasztalatok a darabszám változásairól, bontás.

- Geometriai tapasztalatszerzés.

Építések, alkotások szabadon és másolással, tevékenységek tükörrel.

Tájékozódás a térben és a síkban ábrázolt világban (térirányok, téri tájékozódás).

Az óvodapedagógus feladatai:

⇒ Optimális feltételek biztosítása az élményszerzésre, a matematikai tapasztalatok és ismeretek elsajátítására.

⇒ Matematikai képességek fejlesztése játékos formában, cselekvéses tanulás.

⇒ A spontán és szervezett tapasztalatszerzésre és az ismeretek átadására biztosítsa a lehetőséget a hét, illetve a nap bármely szakában makró, vagy mikro csoportos formában.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

☺ Megértik az óvónő kérdéseit, követik gondolatmenetét.

☺ Beszélnek matematikai problémáról, egymás állításának igazságát megítélik.

☺ Képesek tulajdonságuk szerint szétválogatni dolgokat, és sorba rendezni azokat.

☺ Összehasonlításukat szóban is kifejezik.

☺ Értik és helyesen használják a mennyiségekkel, halmazokkal kapcsolatos összehasonlítást kifejező szavakat.

☺ Össze tudnak mérni két halmazt párosítással.

☺ Megszámlálnak tárgyakat legalább tízig.

☺ Halmazokat képeznek hozzátevéssel, elvevéssel.

☺ Halmazokat képeznek különböző elrendezéssel, bontással, ugyanannyit, többet és kevesebbet.

☺ Tudnak azonosítani különböző helyzetben lévő azonos alakú tárgyakat, síkbeli alakzatokat.

- ☺ A térben való tájékozódásban, térirányok megkülönböztetését, értik és követni tudják a névutók jelentését.

7. Munka

„A képességek, tevékenységekben nyilvánulnak meg és általa alakulnak...”

Dr. Nagy József

Célunk:

A munkatevékenységen keresztül fejlesztjük a gyermek figyelmét kötelességvállalását és annak teljesítési igényét.

A munka: az óvodás gyermekek számára játékos jellegű önként, örömmel végzett tevékenység.

Az óvodában végzett munka a személyiségfejlesztés fontos eszköze, mely a játékkal sok vonatkozásban azonosságot mutató azzal egybeeső tevékenység.

A munka felelősséggel jár, munkavégzés közben a gyermek megfigyel, tapasztalatokat gyűjt, ismereteket szerez természeti, társadalmi környezetünkről.

Személyiségfejlesztő hatása megmutatkozik az érzelmi képességek fejlődésében: a munka eredményének örömeiben, hasznosságában, fontosságában. A gyermekek munkához szükséges készségei munkavégzés közben formálódnak, fejlődnek.

Gyermeki önállóságuk, önbecsülésük nő, miközben fejlődik együttműködési képességük társaikkal.

A közösségért végzett munka elősegíti a társas kapcsolataik pozitív alakulását.

Az egyén személyiségéből fakadó tényezők közül a következők hatnak pozitívan a szociális kompetencia fejlődésére:

- kitartás,
- önállóság,
- felelősségérzet,
- céltudatosság,
- kötelességteljesítésük gyakorlása,
- önértékelésük fejlődése,
- közösségi megítélése,
- pozitív attitűd a környezet felé,
- aktív együttműködése,
- saját és mások elismerése, elfogadása,
- a személyiség nyitottsága,
- nézőpontváltás képessége,

- probléma megoldás, konfliktuskezelés képessége.

Játékidőben, a napirend bármely tevékenységében lehetőséget biztosítunk a munkavégzésre.

Munkafajták és fejlesztési tartalmuk óvodánkban:

Az óvodai életet végigkísérő önkiszolgáló munka, a gyermek saját személyével kapcsolatos munkái (testápolás, öltözködés, étkezés, személyi higiénia).

A játékban megjelenő, önmaguk és társaik valódi szükségleteit kielégítő munkák, az önként vállalt és alkalmi tevékenységek.

A csoport hagyományok ápolásához kapcsolódó munkák (ünnepi készülődés, takarítás, díszítés, teremrendezés, meglepetés, ajándékkészítés stb.)

Az élő környezet rendszeres ápolása az udvaron, a csoportszobában. A naposság a csoportközösség érdekében elvégzett munka.

Tudjuk, hogy a családban a szülők, óvodában az óvónők és a dajka nénik munkához való hozzáállásának példája, mint a értékű a gyermekek számára!

A gyermeki munka tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekekkel való együttműködést, folyamatos pozitív értékelést igényel.

Az óvodapedagógus feladata:

- ⇒ A gyermeki munka, tudatos pedagógiai szervezést, gyermekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel.
- ⇒ Minden gyermeknek biztosítson lehetőséget arra, hogy önkéntesen, önállóan, képességei szerint elvégezhesse az önmagával kapcsolatos önkiszolgáló munkát, illetve a társai érdekében végzett tevékenységet.
- ⇒ Biztosítsa a rendszeres, folyamatos a mindennapokba beépülő munkatevékenységeket.
- ⇒ A munkavégzéshez elegendő mennyiségben és megfelelő minőségben legyen a gyermekcsoport felszerelve a munkához szükséges eszközökkel, szerszámokkal, és ezek hozzáférhető módon a gyermek rendelkezésére álljanak.
- ⇒ Törekedjen arra, hogy minden munkatevékenység örömet jelentsen a gyermekeknek, teljes önállósággal végezhesék azokat.
- ⇒ A feladatok differenciálása életkori és egyéni képességek szerint.
- ⇒ Mutassa be az emberi munka jelentőségét, az alkotás szépségeit.
- ⇒ Ismertesse meg a szülők munkáját.
- ⇒ Működjön együtt a szülőkkel, a gyermekekért, csoportokért vállalt munkában.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- ☺ Önállóan végzik a saját személyükkel kapcsolatos tevékenységeket.
- ☺ Kialakult feladattudattal, kötelességtudóan végzik a rájuk bízott, illetve közösség érdekében végzett munkát.
- ☺ Egyszerűbb megbízatások esetén képesek a munkafolyamat szervezésére, munka-megosztásra.
- ☺ A naposi tevékenységet önállóan végzik.
- ☺ Figyelmük kiterjed a végzett munka esztétikus voltára is.
- ☺ Vigyáznak a rendre, óvják az eszközöket.
- ☺ Folyamatosan részt vesznek a környezetük gondozásában, a gyűjtő munkába.
- ☺ Az óvoda épületén belül és azon kívül (udvar, kert) szívesen vállalnak munkatevékenységet.
- ☺ Segítenek kisebb társaiknak és a segítségre szorulóknak.

VII. AZ INTÉZMÉNY SPECIÁLIS ÉS SAJÁTOS FELADATAI

Kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló

„Vegyétek észre, ha egy gyermek különleges, nem azért különleges, mert különb akar lenni, hanem azért, mert nem tud más lenni.”

(Szabó Magda)

2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről - szerint,

kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:

aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,

ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,

ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,

b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló

1. Különleges bánásmódot igénylő gyermekek

Az óvodai nevelőmunkában fontos annak a tevékenységközpontú szemléletnek a megerősítése, amely támogatja a gyermek egészséges fejlődését, hátrányainak csökkentését, tehetségének kibontakoztatását.

Különleges bánásmódot igénylő gyermek

- sajátos nevelési igényű gyermek: mozgásszervi, érzékszervi értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral, vagy egyéb pszichés zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartás zavarral) küzd.
- beilleszkedési, tanulási magatartási nehézséggel küzdő gyermek
- kiemelten tehetséges gyermek (az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki átlag feletti általános, vagy speciális képességek birtokában, magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség).

A különleges bánásmódot igénylő gyermekeknél állandó, vagy átmeneti jelleggel fizikai, biológiai, pszichikai, intellektuális, családi vagy szociokulturális okok miatt egyéni, sajátos nevelési-oktatási szükségleteik vannak. Ezáltal a speciális nevelési- oktatási szükségletekhez igazodva egyéni bánásmódot igényelnek az óvodában.

A különleges bánásmódot igénylő gyermekek:

Speciális nevelési szükségletű gyermekek:

- tanulásban akadályozottak (enyhe fokban értelmi fogyatékosok, nehezen tanulók)
- értelmileg akadályozottak (mérsékelt, súlyos, legsúlyosabb fokban értelmi fogyatékosok)
- beszédben akadályozottak (beszédsérültek, beszéd-hang és nyelvi zavart mutatók)
- látássérültek (vakok, gyengénlátók)
- hallássérültek (nagyothallók, siketek)
- mozgáskorlátozottak (mozgás- és testi fogyatékosok)
- viselkedés és teljesítmény zavarral küzdők
- autista (szociális-kognitív és kommunikációs készségek fejlődésének zavara, amely az egész személyiség fejlődésére hatással van)
- tanulási problémával küzdő (lassú, motiválatlan, családi, szociális kulturális, nyelvi hátrányok)
- tanulási zavarral küzdők (diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia, figyelemzavar, súlyosabb beszédhiba)
- magatartásproblémával küzdő (visszahúzó, ellenséges, kötekedő, hiperaktív) gyermekek
- kivételes képességű gyermekek

A különleges bánásmódot igénylő gyermekeknél eredményhez vezethet a csoportos és a párban folyó munka, a testre szabott differenciált egyéni munka, a motiválás.

A gyermekek inkább egyéni feladattal köthetőek le, fontos a követelmények következetes számonkérése, az eredmények, pozitívumok kiemelése, megerősítése. A motiváció segítheti a beilleszkedést, a társak általi elfogadást. Az eredményes óvodai nevelés feltétele az óvónői attitűd, az óvónők szakmai kompetenciája, a támogató környezet az óvodán belül és kívül, és az egyértelmű kormányzati intézkedések.

1.1. A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének általános elvei

"Minden gyerek egyedi, és mint ilyen, joga van elvárni személyisége tiszteletben tartását."

/A gyerekek alapvető jogainak és szükségleteinek chartája/

Célunk:

A sajátos nevelési igényű gyermekek személyiségfejlődésének segítése, az integrált nevelés során a sérült illetve lassabban fejlődő funkciók lehető legkorábbi, speciális fejlesztése. Életminőségük javítása, esélyegyenlőségük biztosítása, hátrányos megkülönböztetés tilalma. A befogadó óvodapedagógus szakmai munkájának segítése, támogatása.

Az Óvodai nevelés országos alapprogramja - a „sajátos nevelési igényű „ gyermekek nevelését ellátó óvodák helyi nevelési programjában az alábbiak figyelembevételével kerül megvalósításra:

- a sérült kisgyermek harmonikus személyiség fejlődését az eredményeit, erőnyeit, sikeres próbálkozásait értékelő, másságát elfogadó környezet segíti.
- a sajátos nevelési igényű gyermek iránti elvárást sajátosságának jellege, súlyosságának mértéke határozza meg: terhelhetőségét biológiai állapota, esetleges társuló fogyatékosága befolyásolja: a sajátos nevelési igényű kisgyermek egyes területeken kiemelkedő teljesítményre is képes lehet, ennek felismerése és gondozása kiemelt feladatot jelent.
- az óvodai nevelés a sajátos nevelési igényű gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszik: a nevelés hatására a

sérülés arányában a sajátos nevelési igényű kisgyermeknél is ki kell alakulnia az alkalmazkodó készségnek, az akaraterőnek, az önállóságra törekvésnek, az együttműködésnek, ennek érdekében a napirend során mindig csak annyi segítséget kapjon a gyermek, hogy önállóan tudjon cselekedni.

- a sajátos nevelési igényű gyermek óvodai nevelésének sajátossága, hogy az egész napos tevékenység a különleges gondozási igény kielégítését is szolgálja csoportos, kiscsoportos vagy egyéni formában: ennek érdekében sérülés-specifikus módszerek, terápiák, technikák szakszerű megválasztása és alkalmazása szükséges, és indokolt lehet speciális segédeszközök használata, a segédeszközök elfogadtatása, az azok következetes használatára és megőrzésére nevelés folyamatos feladat.
- a különleges gondozásból adódó feladatok végrehajtásánál törekedni kell arra, hogy a nem, vagy kevésbé sérült funkciók differenciáltabb működésének tudatos fejlesztésével bővüljenek a kompenzációs lehetőségek.
- a fejlesztés rövid távú céljait minden esetben a fejleszhetőséget tükröző gyógypedagógiai - orvosi - pszichológiai komplex vizsgálat diagnózisára, javaslataira kell építeni. A multiszenzoriális fejlesztés magába foglalja a vizuális, akusztikus, taktilis mozgásos észlelés folyamatait, a motoros képességek, a beszéd- és nyelvi készségek fejlesztését, az egyes fogyatékosági típusnak megfelelően más- más terület kap nagyobb hangsúlyt.
- Az intézmény pedagógusai törekedjenek részt venni az óvodai integrációt segítő szakmai programokon, akreditált továbbképzéseken.

A sajátos nevelési igényű gyermekek sérülésspecifikus fejlesztésének elvei, feladatai az óvodai nevelés során

A testi fogyatékos (mozgáskorlátozott) gyermeknél a mozgásszervrendszer veleszületett vagy szerzett károsodása és/vagy funkciózavara miatt jelentős és maradandó mozgásos akadályozottság áll fenn, melynek következtében megváltozik a mozgásos tapasztalatszerzés és a szocializáció.

A különleges gondozási igényt meghatározza a károsodás keletkezésének ideje, formája, mértéke és területe.

A látási fogyatékos gyermek látásteljesítménye (vízusa az ép látáshoz 100%, viszonyítva két szemmel és korrigáltan is 0-33% közötti).

A látási fogyatékos gyermekek a nevelés- oktatás szempontjából lehetnek: vakok, aliglátók, gyengélátók. A speciális, gyermekekre szabott pedagógiai program meghatározója a látásélesség mellett a látási fogyatékoság kóroki tényezője, a látássérülés bekövetkeztének időpontja, és a látássérüléshez esetleg csatlakozó egyéb fogyatékoság, rendellenesség.

A súlyosan hallássérült- siket és enyhébben hallássérült - nagyothalló - gyermekek hallásvesztése a főbb beszédfrekvenciákon olyan mértékű, hogy ennek következtében a beszédnek hallás útján történő megértésére képtelenek, vagy csak részben képesek. A halláskárosodás miatt a beszéd érthető ejtése teljesen elmarad, vagy meg sem közelíti a hallók teljesítményét.

Fentiek miatt korlátozott a nyelvi alapokon történő fogalmi gondolkodás kialakulása, aminek következtében módosul a gyermek megismerő tevékenysége, esetenként egész személyisége megváltozhat. A súlyos következmények csökkenthetők a legkorábbi életkortól alkalmazott orvosi - egészségügyi és speciális pedagógiai ellátás együttes alkalmazásával.

Az enyhe értelmi fogyatékos kisgyermek fejlesztésében meghatározó a nem fogyatékos óvodás korúakkal történő együttnevelés az óvodában. A spontán tanulást, a társakkal történő együttműködést, a kommunikáció fejlődését segíti a számtalan élmény és minta, amelyet a kortárscsoportban megél.

Az óvodai nevelés során a gyermek szükségletei szerint folyamatos gyógypedagógiai segítségéről kell gondoskodni, hogy a tankötelezettségi korra elérje azt az iskolakészültséget, amellyel tanulmányait elkezdheti.

A beszéd fogyatékos/súlyos, akadályozott beszédfejlődésű gyermek szenzoros, motoros vagy szenzomotoros problémája (megkésett beszédfejlődés, centrális dyslalia, súlyos orrhangzósság stb.), illetve a beszédhibához csatlakozó tanulási és/vagy magatartási zavara miatt eltérően fejlődik.

Mindez az anyanyelvi fejlettség alacsony szintjében, a beszédszervek gyengeségében, a beszédhangok tiszta ejtésének hiányában, a szegényes szókincsben, a beszédmozgásokról szerzett emlékképek felhasználásának hiányában, a grammatikai fejletlenségében, az utánzó képesség gyengeségében nyilvánul meg.

Az autizmus-spektrumzavarok lényege a társas viselkedés, a kommunikációs és sajátos gondolkodási képességek minőségi károsodása, amely jellegzetes viselkedési tünetekben nyilvánul meg.

Az autisztikus gyermekekre legjellemzőbb a kölcsönösséget igénylő társas viselkedési készségek területén tapasztalható gondolkodási képesség sajátos hiányosságai, a beszéd szintjéhez képest károsodott kölcsönös kommunikáció, a

rugalmas viselkedés, a szervezés és kivitelezés képességének minőségi sérülése és az egyenetlen képességprofil.

A gyógypedagógus feladatai:

- ⇒ A Szakértői Bizottság véleményében rögzített vizsgálati eredmények és javaslatok, illetve mérési eredmények alapján egyéni fejlesztési tervet készít, ami meghatározza a fejlesztő foglalkozások menetét.
- ⇒ Heti rendszerességgel tartja a fejlesztő foglalkozásokat.
- ⇒ Együttműködik a gyermekkel foglalkozó szakemberekkel: óvodapedagógus, logopédus, pszichológus, családvédelmi szakember.
- ⇒ Megismerteti az óvodapedagógust és a szülőket a gyermek fejlesztési tervével, lehetőséget biztosít a hospitálásra.
- ⇒ Segíti az óvodapedagógus munkáját, szakmai tanácsokkal látja el, rendszeres megbeszélést tartanak a fejlesztés eredményes megvalósulásáért.
- ⇒ A szülőkkel folyamatos kapcsolatot tart, bevonja a fejlesztő munkába őket és tájékoztatja a gyermek fejlődéséről.

Az óvodapedagógus feladatai (integrációval kapcsolatos):

- ⇒ A különleges gondozás keretében a gyermek állapotának megfelelő gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban való részesítés, attól kezdődően, hogy a sajátos nevelési igényt megállapította a szakértői bizottság.
- ⇒ Elfogadó, támogató nevelői légkör, magatartás biztosítása.
- ⇒ A fejlesztés feladatait csoporton belül a megfelelő szakember útmutatásai alapján, egyéni fejlesztési terv szerint végezze.
- ⇒ Az elvárások fejlődésük üteméhez való igazítása.

A pszichológus feladata (amennyiben a gyermek ellátása speciális módszertani igényében, illetve törvény által szabályozott jogosítványai tekintetében kompetenciájába tartozik):

- ⇒ Érzelmi támogatás nyújtása, az önértékelés fejlesztése.
- ⇒ A gyermek felkészítése arra, hogy új helyzetekben hogyan tudja kompenzálni hiányosságait.
- ⇒ Motorikus készségek és kognitív képességek fejlesztése.
- ⇒ A sajátos nevelési igényű gyermek integrációjának segítése a társak felkészítésével, elfogadó és támogató attitűd kialakításával, mintaadással az empátiára és együttműködésre.

- ⇒ A gyermek szociális készségeinek fejlesztése, az esetleges peremhelyzet feloldása.
- ⇒ Az énkép fejlesztése, a személyiség integrációjának elősegítése.
- ⇒ A szülők tájékoztatása, pszichoedukáció, tanácsadás, szakirodalom nyújtása, további intézményeket vagy szakembereket ajánl.
- ⇒ Konzultáció a pedagógusokkal.

A logopédus feladata:

- ⇒ Finommotorika fejlesztése, a nagymozgások harmonizálása,
- ⇒ Fonémahallás fejlesztése,
- ⇒ Helyes artikuláció kialakítása,
- ⇒ Verbális figyelem és akusztikus emlékezet fejlesztése,
- ⇒ Nyelvi képességek és gondolkodás fejlesztése,
- ⇒ Beszéd és gondolkodás összhangjának kiépítése.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- ☺ A sajátos nevelési igényű gyermekek is szívesen járnak óvodába.
- ☺ A gyermekközösség természetesen fogadja a másságot, társaikat segítik.
- ☺ Fogyatékoság típusának és mértékének figyelembevételével, önmagához képest fejlődjön.
- ☺ A nevelés hatására a sérülés arányában képes legyen az iskolai életre.

1.2. A beilleszkedési tanulási magatartási nehézséggel küzdő gyermek (továbbiakban: BTMN)

A köznevelési törvény szerint, „beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.”

A tanulási zavar jellegzetes tünete, a figyelem zavarai, ami lehet nehezen rögzíthető figyelem éppúgy, mint letapadó. Előfordul, hogy a figyelem szelektáló funkciója nem működik megfelelően.

Zavar keletkezhet az érzékelésben, ill. a motorikum területén, ami szintén tanulási nehézséghez vezet.

A tanulási nehézségekből kialakulhatnak viselkedési rendellenességek, amelyek valójában stratégiák a kudarcok kezelésére (bohóckodó, nyafogó, szélsőséges érzelmi reakciót adó), de a gyermek testi tüneteket is produkálhat másodlagosan. A tanulási nehézséget általában több ok együttes hatása okozza. Hozzájárulhatnak társadalmi okok, káros szokások, (túl sok televízió nézés, okos eszközök használata), de lehet genetikai háttere is.

Az okok között szerepelhetnek lelki eredetűek is: traumák, önértékelési zavarok, szülő-gyerek kapcsolatban fennálló, ill. más családi problémák, pedagógussal való konfliktus.

Ezen okok következtében:

- az idegrendszeri struktúrák érése lelassul,
- egyes részterületein lemarad,
- az egyes területek közötti kapcsolat nem alakul ki, vagy labilis marad,
- hibás kapcsolatok jönnek létre.

A fejlesztőpedagógus feladata:

- ⇒ Hospitálás alkalmával megfigyeli a gyermeket különböző tevékenységei során.
- ⇒ A szűrések elvégzése után, konzultál az óvodapedagógusokkal, logopédussal, pszichológussal a feladatok pontos meghatározása érdekében.
- ⇒ A fejlesztés fő indikációja az életkor és a tünet súlyossága.
- ⇒ Az ismeret elsajátítás folyamatát gátló gyengébben fejlett, diszharmonikus működést mutató részképességek megerősítése.
- ⇒ A hatékony beépüléshez szükséges jártasságok, készségek kialakítása, ill. megerősítése.
- ⇒ Motiváció felkeltése, növelése.
- ⇒ A jó magatartás erősítése.
- ⇒ Az egyénhez igazított követelmények kialakítása a gyermek képességeinek, érdeklődésének, terhelhetőségének ismeretében.
- ⇒ A gyermek alkalmazkodásának, kortárs csoportba való beilleszkedésének segítése.
- ⇒ Együttműködés a családdal és a szakemberekkel.

Az óvodapedagógus feladata:

- ⇒ Egyéni képességfejlesztés, rendszeres, tudatosan szervezett és tervezett kötetlen és kötelező tanulási helyzet létrehozása.
- ⇒ A sikeres iskolai beilleszkedéshez szükséges testi, szociális és értelmi érettség terén mutatkozó részképességbeli hiányosságok pótlása.
- ⇒ Egyéni fejlesztési terv készítése a Nevelési Tanácsadó, a fejlesztő pedagógus, saját megfigyelések, és a szülőktől kapott információk alapján.
- ⇒ Együttműködés a szakemberekkel.
- ⇒ Csoportváltás esetén a gyermek fejlettségére irányuló dokumentumok átadása-átvétele, szakmai tapasztalatcsere.
- ⇒ A gyermek befogadása az új csoportba.

A logopédus feladata:

- ⇒ Finommotorika fejlesztése, a nagymozgások harmonizálása,
- ⇒ Fonémahallás fejlesztése,
- ⇒ Helyes artikuláció kialakítása,
- ⇒ Verbális figyelem és akusztikus emlékezet fejlesztése,
- ⇒ Nyelvi képességek és gondolkodás fejlesztése,
- ⇒ Beszéd és gondolkodás összhangjának kiépítése.

A pszichológus feladata:

- ⇒ Kognitív, szociális és emocionális képességek és készségek egyénre szabott egyéni és/vagy csoportos fejlesztése.
- ⇒ Az esetleges peremhelyzet feloldása.
- ⇒ Érzelmi támogatás nyújtása az önértékelés fejlesztése.
- ⇒ Az énkép fejlesztése a személyiség integrációjának elősegítése.
- ⇒ A szülők tájékoztatása, pszichoedukáció, tanácsadás, szakirodalom nyújtása, további intézményeket vagy szakembereket ajánl.
- ⇒ Konzultáció a pedagógusokkal az érintett gyermekekkel kapcsolatosan.
- ⇒ Szükség esetén javaslatok, véleményezés az iskolaérettség témakörében.
- ⇒ Szülői konzultációk, tanácsadás, információnyújtás pl.: az iskolaválasztásban.
- ⇒ Az iskolával kapcsolatos előzetes szorongások csökkentése.
- ⇒ Szükség esetén az iskola felkeresése a gyermek iskolai integrációjának elősegítése céljából.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- ☺ Ua., mint az XI. fejezet 2. pontja, valamint:
- ☺ Rendeződik a mozgás, az elemi és a finommozgások egyaránt,

- ☺ Egyensúlyérzék megfelelő fejlettsége,
- ☺ Pontos testséma, dominancia stabil megléte,
- ☺ Fejlődik a szem-kéz koordinációja, megfelelően tájékozódik a térben.
- ☺ Gondolkodása eléri a fogalmi gondolkodás szintjét,
- ☺ Emlékezete megbízhatóbb lesz,
- ☺ Figyelme tartóssá válik,

1.3. Tehetséges gyermekek fejlesztése

“Ne erőszakkal oktasd a gyermeket tanulmányokra drága barátom, hanem játszva tanuljanak; már csak azért is, hogy könnyebben megfigyelhesd melyiknek mire van hajlama.”

(Platon)

Harsányi István szerint: „Tehetségen azt a velünk született adottságokra épülő, majd gyakorlás, céltudatos fejlesztés által kibontakoztatott képességet értjük, amely az emberi tevékenység egy bizonyos, vagy több területén az átlagosat messze túlhaladó teljesítményeket tud létrehozni.”

A köznevelési törvény szerint,

„kiemelten tehetséges gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.”

Óvodáskorban, tehetségigérettről, gyanúról, tehetségre irányuló hajlamokról beszélhetünk.

Adottságai valamilyen területen az átlagosnál jobbak és ehhez sokszor a kíváncsiságnak és az akaratnak szokatlan erőssége társul.

Célunk:

Az óvodai élet rendje biztosítson lehetőséget a tehetséges gyermek tehetségére irányuló hajlam kibontakoztatására, a tehetség gondozására.

Kivételes képességű gyermekek:

- az intellektuális tehetség (Különböző tudományterületeken kimagasló: matematika nyelvi)
- művészi tehetség (képzőművészeti, zenei)
- pszichomotoros tehetség (sport, tánc, kézügyességet igénylő területek)

- szociális tehetség (vezető, szervező, irányító)

Az óvodai élet a maga kiegyensúlyozott, biztonságos, elfogadó légkörével felszínre hozza a többet mutató gyermek adottságait, képességeit. Megfelelő neveléssel, tág cselekvési szabadságot adva- a családdal együtt- lehetőséget biztosíthatunk a tehetség csíráit hordozó gyermekeknek a kreatív újat teremtő felnőtté váláshoz.

Tehetőségnek tekintjük, azt a gyermeket, aki valamely nevelési területen az átlagtól eltérő kiemelkedő képességgel rendelkezik.

A tehetséges gyermek viselkedésében együttesen megmutatkozik három alapvető tulajdonságcsoporthoz, melyet az óvodapedagógus kiaknáthat:

- átlag feletti képességek (általános, specifikus)
- magas szintű kreativitás (eredetiség, rugalmasság)
- feladat iránti elkötelezettség (kíváncsiság, érdeklődés, szorgalom, kitartás).

A tehetség ígéretét hordozó gyermekek valamiben különböznek társaiktól. A korai felismerés segíti a pozitív énkép kialakítását.

A tehetség kibontakozásához szükséges képességek - önbizalom, kíváncsiság, céltudatosság, önkontroll, a társas kapcsolódás képessége, kommunikációs érzék, az együttműködés képessége - döntően az érzelmi intelligenciához kapcsolódik. Ezért fontos a derűs, jó légkör elérése, mely felszabadító lehet a gyermek számára, és amelyben egészségesen fejlődhet.

A tehetségfejlesztés képességeinek módjai: a gyorsítás, léptetés, (Egy év alatt több ismeretre tesznek szert, mint társaik). Külön tanulnak más tehetségeseikkel. Differenciált, különleges tehetséggondozásban részesülnek az óvodában.

Az óvodapedagógus feladatai:

- ⇒ A csoport légköre legyen elfogadó, bátorítsa a gyermeket egyéni megoldásokra.
- ⇒ Mikro csoportos differenciált tanulási folyamat szervezése, képesség és érdeklődés szerint.
- ⇒ Szabadidős tevékenység során adjon módot sokféle és sokszínű kreatív lehetőségre.
- ⇒ Pozitív érzelmek keltésével segítse elő a gyermek önértékelését.
- ⇒ Folyamatosan tartson kapcsolatot a szülővel a tehetség kibontakoztatásának érdekében.

- ⇒ Több újszerű tevékenységre teremtsen alkalmat (pl.: improvizatív játék, kreatív zenei gyakorlat).
- ⇒ Segítse a szülőket a megfelelő iskolaválasztásában.
- ⇒ A velük született adottságok céltudatos fejlesztése.

A fejlesztőpedagógus feladata:

- ⇒ Felismerni a tehetséget és megjelenítési formáit.
- ⇒ Biztosítsa a gyermek számára a gazdag tevékenység bázist.
- ⇒ Segíteni a gyermeket a továbbfejlődésben.
- ⇒ Elégítse ki a tehetséges, kiemelkedő képességű gyermek megismerési, alkotási, biztonsági, elfogadottság és egyéb speciális szükségletét sokszínű és sokféle cselekvési lehetőséggel.
- ⇒ Ösztönözze intellektusukat és kreativitásukat, támogassa az egyéni megoldásokat.
- ⇒ A fejlesztés tempója és tartalma igazodjon a gyermek egyéni fejlettségéhez.
- ⇒ Segítse elő a komplex, rugalmas gondolkodásmód fejlesztését.
- ⇒ Segítse a szülőt, tehetségígéretes gyermeke nevelésében: hívja fel a figyelmet az alul-, ill. túlterhelés veszélyére. (akarat helyes kezelése, énképalakítás, tehetségfejlesztés)

A logopédus feladata:

- ⇒ Finommotorika fejlesztése, a nagymozgások harmonizálása,
- ⇒ Fonémahallás fejlesztése,
- ⇒ Helyes artikuláció kialakítása,
- ⇒ Verbális figyelem és akusztikus emlékezet fejlesztése,
- ⇒ Nyelvi képességek és gondolkodás fejlesztése,
- ⇒ Beszéd és gondolkodás összhangjának kiépítése.

A pszichológus feladata:

- ⇒ közreműködés a gyermekekben szunnyadó sokféle tehetség felismerésében, kibontakoztatásában,
- ⇒ a tehetséges gyermek énképének, önértékelésének megfelelő alakítása, a személyiség integrációjának elősegítése,
- ⇒ a gyermek szociális készségeinek fejlesztése, az esetleges peremhelyzet feloldása,
- ⇒ a gyermek (és a társak) felkészítése arra, hogy új helyzetekben hogyan tudja kamatoztatni tehetségét,

- ⇒ szülők tájékoztatása, pszichoedukáció
- ⇒ konzultáció a pedagógusokkal.

A fejlődés jellemzője az óvodáskor végére:

- ☺ A tehetséges gyermek erős oldalának fejlődése.
- ☺ A bemenethez képest, fejlődik a divergens gondolkodás.
- ☺ Egyéni, kreatív megoldásokra való törekvés.
- ☺ Realizálódik önértékelésük.

1.4., „Mini csoport”, a 2 és fél éves korosztály óvodai nevelés-gondozása

A nevelés-gondozás valamennyi helyzetének célja a gyermek testi-lelki harmóniájának elősegítése, melyhez hozzátartozik a személyi- és tárgyi környezettel való harmónia is, ezért a nevelés-gondozás valamennyi területén lehetőséget kell biztosítani a kisgyermek számára ahhoz, hogy érdeklődésének, pillanatnyi pszichés szükségleteinek megfelelően ismerkedhessen személyi- és tárgyi környezetével úgy, hogy viselkedési mintát és segítséget kapjon optimális és sokoldalú fejlődéséhez és szocializációjához.

A gondozás (testi szükségletek kielégítése) és a játék egyenrangúan fontosak, melyekben lényeges a gyermek szabad aktivitás iránti igényének és kompetencia érzésének erősítése.

A mini csoportos élet legyen élvezetes, részvételre motiváló és kielégítő, jórészt tapasztalatszerzési lehetőségekre épülő tanulási élményeket, biztosító, társas közegben zajló, interakciót ösztönző.

A gyermekek számára biztosítani kell, hogy koruknak és fejlettségüknek megfelelően vegyenek részt az egyes élethelyzetek, tevékenységek előkészítésében, kiválasztásában, alakításában. Valamennyi tevékenység, élethelyzet alakításának módszertani alapja a gyermek pozitív önértékelésének erősítése és a különböző faji, kulturális, vallási, nyelvi, nemi valamint fizikai és mentális képességbeli különbözőségeik tiszteltének kialakítása.

Gondozás

Bensőséges interakciós helyzet kisgyermeknevelő - óvodapedagógus és gyermek között, melynek elsődleges célja a gyermek testi szükségleteinek kielégítése.

A személyes és a szociális kompetencia kialakulásának egyik feltétele, hogy a gyermek aktívan vehessen részt a gondozási helyzetekben, lehetősége legyen úgy próbálkozni, hogy közben érzi a kisgyermeknevelő figyelmét, biztatását, támogató segítségét. Sikeres próbálkozásait a felnőtt megerősítéssel, dicsérettel jutalmazza (ez növeli az együttműködési kedvet), a sikertelenségért viszont nem jár elmarasztalás.

Lényeges az elegendő idő biztosítása, mivel az egyes mozzanatok megtanulása hosszú gyakorlást igényel. A felnőttel való kommunikáció érzelmi töltése, a kisgyermeknevelőnek a gyermekről adott jelzései kihatnak az önfogadásra, a személyiség egészséges alakulására. A gondozás jelentős mértékben befolyásolja a szokáskialakítást és az önállósodást.

Játék

A gyermekkor legfontosabb tevékenysége, amely segít a világ megismerésében és befogadásában, elősegíti a testi, az értelmi, az érzelmi és a szociális fejlődését.

Az óvodapedagógus a játék feltételeinek (megfelelő hangulat, hely, idő, eszközök) biztosításával és nevelői magatartásával támogatja az elmélyült, nyugodt játéktevékenységet, a kreativitást.

A gyermek igényeitől és a helyzettől függően kezdeményez, szerepet vállal a játékokban, annak tartalmát ötleteivel, javaslataival színesíti.

A játék ad elsősorban lehetőséget a társas kapcsolatok fejlődésére is. A többi gyermekkel való együttlét örömforrás a kisgyermek számára, a társak viselkedése mintát nyújt, segítve a szociális képességek fejlődését.

Mondóka, ének

A mini csoportban sokrétű zenei élmény átélésére, tapasztalatszerzésre ad lehetőséget a környezet hangjainak megfigyelése, az óvodapedagógus kellemes ének- és beszédhangja, spontán dúdolgatása, ritmusos szövegmondása, a dallam és ritmushangszerek hallgatása, megszólaltatása, a közös éneklés.

A gyermek életkori sajátosságaihoz, egyéni fejlettségéhez, érzelmi, hangulati állapotához igazodó, felelősséggel kiválasztott és alkalmazott játékos mondókák, gyermekdalok, népdalok és értékes zeneművek felkeltik a kisgyermek érdeklődését, formálják esztétikai érzékenységét, zenei ízlését, segítik a hagyományok megismerését és továbbélését.

A személyes kapcsolatban, játékhelyzetekben átélt mondókázás, éneklés, zenehallgatás pozitív érzelmeket keltenek, örömeleményt, érzelmi biztonságot adnak a kisgyermeknek.

Az ismétlődések, a játékos mozdulatok megerősítik a zenei élményt, a zenei emlékezetet. Érzelmi alapon segítik az anyanyelv, a zenei anyanyelv elsajátítását, a személyiség fejlődését, hozzájárulnak a kisgyermek lelki egészségéhez, valamint a csoportban a derűs, barátságos légkör megteremtéséhez.

A zenei nevelés eredményes megvalósítása lehetőséget nyújt a gyermek további zenei fejlődésére.

Vers, mese

A vers, mese nagy hatással van a kisgyermek érzelmi-, értelmi- (ezen belül beszéd, gondolkodás, emlékezet és képzelet) és szociális fejlődésére.

A versnek elsősorban a ritmusa, a mesének pedig a tartalma hat az érzelmeken keresztül a személyiségre.

A verselés, mesélés, képeskönyv-nézegetés bensőséges kommunikációs helyzet, így a kisgyermek számára alapvető érzelmi biztonság egyszerre feltétel és eredmény. A gyermek olyan tapasztalatokra, ismeretekre tesz szert, amelyeknek megszerzésére más helyzetekben nincs lehetősége. Fejődik emberismerete, a főhőssel való azonosulás fejleszti empátiáját, gazdagodik szókincse. A mese segíti az optimista életfilozófia és az önálló véleményalkotás alakulását.

A mini csoportban a népi és az irodalmi műveknek egyaránt helye van. A helyzetek alakítását, alakulását a gyermekek pillanatnyi érzelmi állapota és ebből fakadó igényei befolyásolják elsősorban.

Alkotó tevékenységek

Az öröm forrása maga a tevékenység - az érzelmek feldolgozása és kifejezése, az önkifejezés, az alkotás - nem az eredmény.

Az óvodapedagógus a feltételek biztosításával, az egyes technikák megmutatásával, a gyermek pillanatnyi igényeinek megfelelő technikai segítséssel, az alkotókedv ébren tartásával, a gyermek alkotásának elismerésével és megbecsülésével, megőrzésével segítheti az alkotó tevékenységek iránti érdeklődést és a személyiségfejlődésre gyakorolt hatások érvényesülését.

Egyéb tevékenységek

Ezek a tevékenységek valamilyen élethelyzet közös előkészítéséhez és megoldásához, az egymásról és a környezet szépségéről való gondoskodáshoz kapcsolódnak (pl. viráglocsolás, gyümölcsnap előkészítése... stb.).

Az öröm forrásai az együttesség, a közös munkálkodás és a tevékenység fontosságának, hasznosságának átélése. A gyermekek bármikor bekapcsolódhatnak, és bármikor kiléphetnek, az önkéntesség nagyon fontos, a tevékenykedés nem lehet feladat.

A helyzetek lényeges tanulási lehetősége az egymásra épülő elemekből álló művelet sorhoz igazodással próbálkozás, az együttműködés és a feladatok megosztása. Az egyes tevékenységek fejlesztik az ízlést, a hétköznapi élet esztétikumára iránti igényességet, a mások felé fordulást, mások igényeinek figyelembe vételét és az empátiát.

Mozgás

Kisgyermekkorban a mozgás alapvető formái alakulnak ki, és fejlődnek. A mozgásigény rendkívül nagy, az egészséges gyermek örömmel gyakorolja a mozgást.

Mind a szobában, mind az udvaron biztosítani kell a gyermekek számára minél nagyobb mozgásteret, mozgásfejlesztő játékokat, melyek használata során gyakorolják a gyermekek az egyes mozgásformákat, fejlődik mozgáskoordinációjuk, harmonikussá válik a mozgásuk.

A játékeszközök szerepe az érdeklődés felkeltése, a mozgás aktivitás fenntartása. Fontos szempont, hogy a környezet balesetmentes legyen, a veszélyforrásokat kiküszöböljük.

Minél változatosabb mozgásra van lehetősége a gyermekeknek, annál nagyobb örömet lelik a játékban.

A nagymozgásos játékokra a szabadban, udvaron, több lehetőség adott, mint szobában. A szobai játékok sokféleségük folytán a kéz finommozgását és a nagymozgásokat is fejlesztik. A szobában is szükségesek nagymozgásos játékok.

Az önállósági törekvések támogatása során a gondozási műveletekben való aktív részvétel a praktikus mozgások gyakorlására, finomítására ad lehetőséget.

Tanulás

A teljesítményelváráshoz kötött, ismeretgyarapításnak a mini csoportban nincs helye.

A mini csoportban a nevelés-gondozás területén a tanulás fogalmát a lehető legtágabban értelmezzük: minden olyan tapasztalat- és/vagy információszerzési folyamat tanulás, amely tartós változást idéz elő a viselkedésben és/vagy a gondolkodásban.

A tanulás a gyermek korából és fejlettségéből adódó tevékenység, ill. tevékenységbe ágyazottan történik. A tanulás legfontosabb irányítója a személyes kíváncsiság, az érdeklődés.

A kisgyermekkor tanulás színterei a természetes élethelyzetek: a gondozás és a játék, a felnőttel és a társakkal való együttes tevékenység és kommunikáció. A tanulás formái: utánzás, spontán játékos tapasztalatszerzés, a kisgyermeknevelő, óvodapedagógus-gyermek interakcióiból származó ismeretszerzés és szokáskialakítás.

A kisgyermeknevelő és az óvodapedagógus a sajátos nevelési igényű gyermekekkel való foglalkozás során alkalmazott módszereiben figyelembe veszi, hogy náluk hosszabb időt vesz igénybe a tanulási folyamat, és ebben direkter kell részt vennie, mint az egészséges gyermekeknél.

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében kevésbé építhet arra a belső motivációra, amely az ép gyermeknél természetesen jelentkezik a fejlődés folyamán.

A beszéd a kisgyermekkor tanulás nagyon fontos eleme. A kommunikatív képességek fejlődésének feltételei a biztonságos és támogató környezetben zajló felnőtt-gyermek és gyermek-gyermek interakciók. Figyelembe kell venni azoknak a gyermekeknek a nyelvi szükségleteit, akiknek más az anyanyelvük, mint a nemzeti nyelv.

Az óvodapedagógus feladatai:

- ⇒ A fejlődés folyamatos támogató, megerősítő óvodapedagógusi jelenlét.
- ⇒ Biztonságot nyújtó légkör és tárgyi környezet kialakítása.
- ⇒ Az óvodapedagógus élménynyújtó és mintaadó magatartása.
- ⇒ A szabad játéktevékenység folyamatos biztosítása a napirendben.
- ⇒ Együttjátás a gyermekkel, a közös tevékenység során viselkedési és helyzetmegoldási minták nyújtása.

1.5. Korcsoportjukat ismétlő gyermekek fejlesztése

További egy év óvodai nevelésre javasolt, korcsoportját ismétlő gyermeket óvodánkban az óvodapedagógus a fejlesztőpedagógus, szükség esetén logopédus és pszichológus látja el.

Az óvodapedagógusok megfigyelése esetenként a Pedagógiai Szakszolgálat vizsgálata és egyéni felmérés alapján átfogó képet kapunk a gyermek fejlődésével kapcsolatban.

Az életkori átlagához viszonyítva hol tart a fejlődésben, melyek azok a területek, amelyek fejlesztésre szorulnak:

- nagymozgás,
- finommozgás.
- beszédfejlődés,
- kognitív képességek,
- szociális érettség.

Ezen információk alapján állítjuk össze az egyénre szabott játékos képességfejlesztő programot.

Figyelembe véve a fejlesztendő területek prioritását, egymásra hatását az adott képességek kialakulásának, megszilárdításának fokozatait.

A fejlesztőprogram: egyénre szabottan, a gyermekek egyéni fejlettségéhez, képességeihez igazodik, időről-időre figyelembe véve aktuális teljesítményüket.

Célunk:

Az iskolai tanulási képességeket meghatározó funkciók fejlesztése, egyénre szabottan.

Az óvodapedagógus feladata:

- ⇒ Egyéni képességfejlesztés, rendszeres, tudatosan szervezett és tervezett kötetlen és kötelező tanulási helyzet létrehozása.
- ⇒ A sikeres iskolai beilleszkedéshez szükséges testi, szociális és értelmi érettség terén mutatkozó részképességbeli hiányosságok pótlása.
- ⇒ Együttműködés a szakemberekkel.
- ⇒ Csoportváltás esetén a gyermek fejlettségére irányuló dokumentumok átadása-átvétele, szakmai tapasztalatcsere.
- ⇒ A gyermek befogadása az új csoportba.

A fejlesztőpedagógus feladata:

- ⇒ Hospitálás alkalmával megfigyeli a gyermeket különböző tevékenységei során.
- ⇒ A megfigyelések elvégzése után, konzultál az óvodapedagógusokkal, logopédussal, pszichológussal a feladatok pontos meghatározása érdekében.
- ⇒ Egyénre szabott képességfejlesztő programot állít össze.
- ⇒ Az ismeret elsajátítás folyamatát gátló gyengébben fejlett, diszharmonikus működést mutató részképességek megerősítése.
- ⇒ A hatékony beépüléshez szükséges jártasságok, készségek kialakítása, ill. megerősítése.
- ⇒ Motiváció felkeltése, növelése.
- ⇒ A jó magatartás erősítése.
- ⇒ Az egyénhez igazított követelmények kialakítása a gyermek képességeinek, érdeklődésének, terhelhetőségének ismeretében.

A logopédus feladata:

- ⇒ Finommotorika fejlesztése, a nagymozgások harmonizálása,
- ⇒ Fonémahallás fejlesztése,
- ⇒ Helyes artikuláció kialakítása,
- ⇒ Verbális figyelem és akusztikus emlékezet fejlesztése,
- ⇒ Nyelvi képességek és gondolkodás fejlesztése,
- ⇒ Beszéd és gondolkodás összhangjának kiépítése.

A pszichológus feladata:

- ⇒ Kognitív, szociális és emocionális képességek és készségek egyénre szabott egyéni és/vagy csoportos fejlesztése.
- ⇒ Szükség esetén javaslatok, véleményezés az iskolaérettség témakörében.
- ⇒ Szülői konzultációk, tanácsadás, információnyújtás pl.: az iskolaválasztásban.
- ⇒ Az iskolával kapcsolatos előzetes szorongások csökkentése.
- ⇒ Szükség esetén az iskola felkeresése a gyermek iskolai integrációjának elősegítése céljából.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- ☺ Ua., mint az XI. fejezet 2. pontja.

2. Gyermekvédelem az óvodában

„Mit tehetnék érted, hogy a szívedben öröm legyen...”

Bródy János

Célunk:

A prevenció, a gyerekek hátrányos helyzetének csökkentése és a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, ill. a veszélyeztetettség megszüntetésében segítségnyújtás, együttműködés a különböző szakemberekkel. A gyermekek esélyegyenlőségének elősegítése.

A gyermekvédelemre vonatkozó törvényi szabályozást: A gyermekvédelemről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997.évi XXXI. számú tv. tartalmazza.

Alapelvek:

- A gyermek nevelésére elsősorban a családja jogosult és köteles, amelyhez segítséget nyújt az állam és az önkormányzat.
- A rászoruló gyermek gondozásához, neveléséhez és társadalmi beilleszkedéséhez komplex, célzott, differenciált ellátást kell biztosítani.
- A család életébe történő hatósági beavatkozás kizárólag akkor engedhető meg, ha az a gyermek érdekében elkerülhetetlen.
- Az óvoda a gyermekek 3 éves korától ellátja - a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben meghatározottak szerint - a gyermek napközbeni ellátásával összefüggő feladatokat is.(Kt. tv.24.§(2))
- Tilos a hátrányos megkülönböztetés.
- A gyermekvédelemben a szociálisan hátrányos helyzetben lévő gyermekek komplex, célzott, differenciált ellátása.
- Az óvodában nem szervezhető olyan foglalkozás, illetve nem folytatható olyan tevékenység, amely a gyermekek számára népszerűsíti
  - a homoszexualitást,
  - a gyermek születési nemének megváltoztatására irányuló beavatkozásokat,
  - transzszexualitást.

Az óvodai gyermekvédelem az első legfontosabb jelzőrendszer, hiszen a gyermekek minden problémája itt érzékelhető először.

Előnyei:

- Az óvoda az első társadalmi intézmény, ahol a gyerekek a nap jelentős részét töltik.
- Az óvodában minden gyermekről többoldalú információhoz jutunk.
- A hátrányos és veszélyeztetett gyermekek kiszűrhetők.

Az óvoda óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő funkciójából következően az óvodai gyermekvédelem az óvodai nevelőmunka szerves része. A pedagógiai tevékenységgel szemben támasztott alapvető követelmény, hogy pedagógiai eszközökkel biztosítsa minden gyermek részére a fejlődéshez szükséges feltételeket, lehetőségeket, hogy szükség esetén leküzdhesse azokat a hátrányokat, amelyek születésénél, családi, vagyoni helyzeténél, vagy bármilyen más oknál fogva fennállnak.

Megvalósulásának feltétele: a család és gyermek-centrikus preventív szemlélet.

A gyermekvédelem fő feladata:

- a gyermek családban tartása, ehhez minden segítség biztosítása.

Óvodánk gyermekvédelmi feladatai:

Probléma megelőzés.

Általános feladatkezelés: valamennyi óvodai gyermekvédelmi tevékenység, amely az óvodás gyermekek érdekében történik.

Ezek:

- az óvodai nevelés egészséges feltételeinek megteremtése,
- mentálhigiéné, lelki egészségvédelem,
- gondozási és testi szükségletek kielégítése,
- a mozgás és testi képességek fejlődésének elősegítése,
- az egészséges életmód az egészség megőrzés szokásainak kialakítása,
- az érzelmi nevelés biztosítása,
- az egészséges én-kép fejlesztése,
- az értelmi fejlesztés megvalósulása,
- évente gyermekorvosi szűrés
- szocializálódás biztosítása.

Probléma észlelés.

Jellemzően az óvoda az első intézmény, ahová a kisgyermek a családból kerül, itt válik észlelhetővé, ha a gyermek:

- sajátos nevelési igényű,
- hátrányos, halmozottan hátrányos vagy veszélyeztetett helyzetű,
- beilleszkedési és magatartási nehézségekkel küzd,
- egyéb segítségre szorul.

Probléma és ok feltárás.

Azok a módszerek, amelyekkel az esetek kiszűrhetők:

- családlátogatás,
- gyermek közvetlen jelzése,

- játék közbeni eltérő cselekedetek megbeszélése, megfejtése, (pszichológus)
- gyermeki munkák, alkotások elemzése, (grafológia)
- esettartó elemzések, megbeszélések, szakmai konzultáció.

Problémakezelés.

A segítség megfelelő módja:

- Minden eset egyedi, tehát alapos körültekintést igényel.
- A gyermekkel fokozott, differenciált, szeretetteljes, empatikus bánásmód és gondozás.
- A szülőkkel, szakemberekkel való célzott, hatékony együttműködés.

Az óvoda gyermekvédelmi felelősei - az igazgató, igazgatóhelyettes, tagóvoda igazgató - és valamennyi óvodai dolgozó feladata:

- Ismerje fel a problémát, keresse az okokat, nyújtson segítséget, illetve jelezzen az illetékeseknek:
- Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatnak, Védőnői Szakszolgálatnak, Gyámügyi Hivatalnak, Jegyzőnek, Roma Nemzetiségi Önkormányzatnak.

A gyermekvédelmi felelős évente gyermekvédelmi munkatervet készít.

A gyermekvédelmi felelős feladatait az óvodai SZMSZ tartalmazza.

Az óvodapedagógus feladata:

Gyermekek körében:

- ⇒ a gyermekek megfigyelése,
- ⇒ megelőzésben aktív részvétel,
- ⇒ nyilvántartásba vétel,
- ⇒ bizalom, biztonságérzet erősítése,
- ⇒ szeretetteljes elfogadás,
- ⇒ gyermek érdekeinek védelme,
- ⇒ jelzés a gyermekvédelmi felelős ill. vezető felé,
- ⇒ differenciált, egyéni foglalkozás biztosítása.

Óvodai közösségben:

- ⇒ együttműködés,
- ⇒ szemléletformálás,
- ⇒ tanácsadás,
- ⇒ szakirodalom ajánlás,
- ⇒ információ áramoltatás.

Szülők körében:

- ⇒ együttműködés,
- ⇒ szemléletformálás,
- ⇒ tanácsadás,
- ⇒ szülői értekezleteken aktív részvétel, közreműködés
- ⇒ családlátogatás.

A pszichológus feladata:

A gyermekek körében:

- ⇒ a gyermekek megfigyelése, szűrése, szükség esetén vizsgálata
- ⇒ jelzés a gyermekvédelmi felelős felé
- ⇒ egyéni foglalkozások az érintett gyermekekkel
- ⇒ érzelmi támogatás nyújtása
- ⇒ Szociális készségek fejlesztése, az esetleges peremhelyzet feloldása
- ⇒ Az énkép fejlesztése, a személyiség integrációjának elősegítése
- ⇒ Egyes pozitív viselkedési minták hiányának pótlása

Az óvodai közösségben:

- ⇒ rendszeres konzultáció a pedagógusokkal, gyermekvédelmi felelőssel, és szükség esetén más szakemberekkel
- ⇒ szemléletformálás, tanácsadás, információnyújtás, pszichoedukáció

A szülők körében:

- ⇒ a szülők tájékoztatása, pszichoedukáció, szemléletformálás
- ⇒ egyéni és csoportos konzultációk, tanácsadás, információnyújtás
- ⇒ aktív részvétel a szülői értekezleteken
- ⇒ szükség esetén bekapcsolódás a családlátogatásba

2.1. A szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek differenciált fejlesztése, fejlődésének segítése, felzárkóztatása

„Ha az embert olyannak veszünk, mint amilyen, tulajdonképpen rosszabbá tesszük, de ha olyannak vesszük őt, amilyennek lennie kell, akkor azzá tesszük őt, amivé lehetne.”

(Goethe)

Célunk:

Az eltérő tapasztalás, élményhatás, tudásanyag megismerttetése és a hiányok pótlása.

A társadalomba való beilleszkedés rendkívül összetett bonyolult folyamat, a gyermek fejlődésének központi eleme.

Leginkább módosítható a gyermek szociális környezete, amely végérvényesen formálja a fejlődő személyiség minden jellemzőjét.

A szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek nagy része olyan családi környezetben nevelkedik, amely több fontos szociokulturális és gazdasági mutatók szerint eltér a többségi társadalom modelljétől.

A családoknál igen gyakran hiányoznak az olyan tárgyak - játékok, mese- és képeskönyvek, fejlesztőjátékok-, amely az utóbbi évek során a gyermekek fejlődésének nélkülözhetetlen elemeivé váltak.

Lelassul a gyermek értelmi és érzelmi fejlődése:

- nem alakul ki a megfelelő attitűd, a tárgyi környezet iránt
- fokozódik a társas tevékenység, olyan formáinak jelentősége, amely antiszociális és elsősorban agresszív magatartást eredményez
- nem fejlődik ki kellően a finommozgás
- a kognitív fejlődés lassul, így nehezebbé válik az iskolai tanulmányok megkezdése, illetve az esetleges lemaradások behozása

A szociálisan hátrányos helyzetű gyerekek tanulási képességeinek fejlesztésénél a mozgásra alapozunk.

A 3 -7 éves korosztály alapvető, legtermészetesebb megnyilvánulása a mozgás.

E területen tekinthető homogénnek ez a korosztály az óvodáskor kezdetén.

A mozgásos tapasztalatokból gyökereznek az értelmi műveletek, egyben az önmagunkról kialakított testséma is.

Az óvoda feladata a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek fejlesztésénél:

- a gyermekek értelmi felzárkóztatása
- a tanulás- illetve teljesítmény- motiváció kifejlődésének serkentése
- a szociális készségek, a szociális kompetencia és a szociális érettség kibontakoztatása
- a társas viszonyok kialakulásának elősegítése
- a gyermek-felnőtt viszony kialakulásának serkentése
- a pedagógus módszertani felkészültségének növelése
- feltáró munka elvégzése,
- a szakmai hálózattal a kapcsolattartás fenntartása
- Szülői közösség bevonása (feltárás segítése, hátrányos helyzetű gyermekek patronálása)

A fejlesztés területei:

- nagymozgások fejlesztése:
célzott testmozgásokkal, amelyeknél a mozgások tempója, ritmusa és iránya változik (járás, futás, ugrás, csúszás, kúszás, mászás)
- egyensúly fejlesztése:
állás, járás, kúszás, ugrás
- finommotorika fejlesztése:
gyurmázás, gyöngyfűzés, papírhajtogatás, puzzle, vágás, „papír-ceruza” feladatok
- szem-kéz, szem-láb koordináció:
célba dobás, labdajátékok, ugróiskola
- testséma fejlesztés:
testrészek ismerete, testkoordinációjának, test személyi zónájának alakítása, oldaliság tanítása, testfogalom,

Az óvodapedagógus feladata:

- ⇒ Megfelelő, inger gazdag környezet biztosítása, mely kihasználja a természetes gyermeki érdeklődést, és tevékenységre ösztönöz.(ez azonban ne jelentsen túlzott impulzítást, mert ez nehezíti a helyzet megértését és a helyzetben való eligazodást)
- ⇒ A foglalkozás legyen rendszeres, naponta vagy hetente többször.(fontos, hogy a gyakorlások alkalmával a teljes automatizáció szintjére juttassuk el a gyermeket)
- ⇒ Minden nevelési területen a gyermeki tevékenységre, a képességek fejlesztésére törekedjünk, cél a komplexitás.
- ⇒ A fejlesztés mindig a gyermek egyéni tempójához és fejlettségi szintjéhez igazodva történjen, a feladatokat és a játékokat fokozatosan nehezítsük.
- ⇒ A feladatokat játékos formában gyakoroltassuk.

A pszichológus feladata:

- ⇒ A gyermek szociálisan hátrányos helyzetéből fakadó negatív pszichés hatások kompenzációja.
- ⇒ Különböző tárgyhasználati módok megtapasztalásának lehetővé tétele.
- ⇒ Motorikus készségek és kognitív képességek fejlesztése.
- ⇒ Szociális készségek fejlesztése, az esetleges peremhelyzet feloldása.
- ⇒ Az énkép fejlesztése, a személyiség integrációjának elősegítése.
- ⇒ Önértékelési problémák esetén érzelmi támogatás.

- ⇒ Viselkedési problémák rendezése, szabálytudat formálása, egyes pozitív viselkedési minták hiányának pótlása.
- ⇒ A szülők tájékoztatása, pszichoedukáció.
- ⇒ Konzultáció a pedagógusokkal.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- ☺ Nagymozgásuk tempója, ritmusa, iránya egyre tudatosabb pontossággal kifinomodik.
- ☺ Finommotorikájuk által fejlődik a differenciált és koordinált izomműködés, a szem- kéz koordinációjának kialakításán keresztül.
- ☺ Kialakul dominanciájuk, stabilan használják bal és jobb kezüket, iránytartásuk megfelelő lesz.
- ☺ Grafomotoros készségük fejlődik, gyakran és szívesen vágnek, gyurmáznak, festenek, rajzolnak.
- ☺ Én-tudatuk, társas kapcsolataik, szabálytudatuk kialakult.
- ☺ Differenciáltan megismerik a testrészeket, a test alap koordinátáinak felismerésével - függőleges, vízszintes, elülső, hátulsó-.
- ☺ Kialakul az oldaliság, az egyensúly.
- ☺ Felismerik az alapvető tér irányokat a saját testükhöz viszonyítottan.
- ☺ A mozgásos feladatok elvégzése során a hallott (auditív), a bemutatott (vizuális) mintákat elsajátítják.
- ☺

3 .Tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek

Az 1-es típusú diabéteszsel élő gyermek szülőjének más törvényes képviselőjének kérelmére, a gyermekkori diabétesz gondozásával foglalkozó egészségügyi intézmények szakmai iránymutatása alapján speciális ellátást biztosít

A feladat ellátását vállaló pedagógus vagy érettségi végzettséggel rendelkező foglalkoztatottnak, aki az Oktatási Hivatal által szervezett, a feladat ellátásához kapcsolódó ismeretekről szóló szakmai továbbképzést elvégezte.

Feladatai:-

- ⇒ a vércukorszint szükség szerinti mérése
- ⇒ szükség esetén, orvosi előírás alapján , a szülővel, más törvényes képviselővel, a megad kapcsolattartási módon egyeztetve, az előírt időközönként a szükséges mennyiségű inzulin beadása.

Az óvodapedagógus feladata:

- ⇒ évente egyszer az óvodaorvosi felvilágosításon való részvétel a diabéteszsel kapcsolatban.

- ⇒ Évenet egy szülői értekezleten a cukorbetegség témájának érintése.
- ⇒ A gyermekek számára a cukorbetegségről és a cukorbetegek megsegítéséről beszélgetés.

VIII. SZOLGÁLTATÁSAINK

A szülők érdeklődése, igénye alapján – lehetőségeink és a törvényi rendelkezések figyelembevételével -megszervezzük a szolgáltatásokat. Ingyenesen igénybe vehető szolgáltatás a logopédia, dyslexia - megelőző foglalkozás, a sajátos nevelési igényű gyermekeknek megfelelő szakember biztosítása, valamint a gyermekek rendszeres egészségügyi felügyelete és az óvoda létesítményeinek, eszközeinek használata az ingyenes szolgáltatások igénybe vételéhez.

Jelenlegi szolgáltatásaink:	-	gyógytestnevelő
	-	logopédus
	-	pszichológus
	-	fejlesztőpedagógus
	-	megbízott gyógypedagógus
	-	konduktor

Logopédiai ellátás:

A logopédus a beszédhibák felszámolásán, valamint a beszéddel összefüggő nyelvi- és kommunikációs zavarok javításán munkálkodik. A szűrések és vizsgálatok alapján látja el a gyermekeket. Az ellátás keretén belül konzultál a szülőkkel és a pedagógusokkal (információnyújtás, tanácsadás, szakirodalom), szükség esetén foglalkozik a gyermekekkel, vagy további szakembereket ajánl.

A nevelési év végén a középső csoportosok artikulációs szűrővizsgálatait, szeptemberben ezek kontrollját végzi el. Ugyancsak szeptember hónaptól kerül sor az összes tanköteles korú gyermek óvodai diszlexia prevenciós vizsgálatára.

Pszichológiai ellátás:

Intézményünkben óvodapszichológus működik. Tevékenységével a nevelő- oktatómunkát segíti. Az óvodapszichológus munkája elsősorban megelőző jellegű. Óvodapedagógusi jelzés alapján, illetve szülői kérésre látja el a gyermekeket. Az ellátás keretén belül rendszeresen vagy alkalmanként konzultál a szülőkkel és a pedagógusokkal (információnyújtás, tanácsadás, szakirodalom), szükség esetén egyénileg és/vagy csoportosan foglalkozik a gyermekekkel, vagy további szakembereket ajánl.

Fejlesztőpedagógiai ellátás:

Az óvodai fejlesztőpedagógiai munka, olyan pedagógiai tevékenység, amely a tanulóhoz szükséges pszichés funkciók fejlesztését, ill. a sérült funkciók javítását, az esetleg hiányzó funkciók pótlását szolgálja. Megelőzi, vagy csökkenti azokat a tanulási nehézségeket, amelyek a lassúbb érés, vagy egyéb okok miatt keletkeznek a gyermeknél. Megváltoztatja a negatív motivációkat, csökkenti a viselkedési zavarokat, megelőzi a neurotikus tüneteket, melyek már az esetlegesen elszenvedett sorozatos konfliktusok és frusztrációk miatt alakultak ki.

A Szakszolgálat vizsgálata alapján:

- további egy év óvodai nevelésre javasolt (korcsoportját ismétlő),
- beilleszkedési tanulási magatartási nehézséggel (BTMN) küzdő gyermekeket,
- egyéb pl. részképesség fejlesztésére szoruló gyermekeket látja el.

További feladata:

- A tehetséges gyermekek differenciált fejlesztése.

Az ellátás keretén belül konzultál a szülőkkel és a pedagógusokkal (információnyújtás, tanácsadás, szakirodalom), foglalkozik a gyermekekkel, vagy további szakembereket ajánl.

Gyógypedagógiai és konduktori ellátás:

A gyógypedagógus (megbízási szerződéssel) az SNI gyermekeket látja el.

Gyógypedagógus feladatai:

- ⇒ SNI gyermekek fejlesztéséhez szükséges egyéni fejlesztési terv készítése a Szakértői Bizottság által meghatározottak figyelembe vételével.
- ⇒ SNI gyermekek fejlesztése az egyéni fejlesztési tervek alapján.
- ⇒ SNI gyermekek fejlesztésének adminisztrációja egyéni fejlődési lapon.
- ⇒ SNI gyermekekkel foglalkozó óvodapedagógusok munkájának segítése tanácsadás formájában.
- ⇒ Kapcsolattartás a szülőkkel, tanácsadás.
- ⇒ Gyógypedagógiai vélemény készítése felülvizsgálathoz.

Az óvoda heti egy alkalommal biztosít helyet a hitoktatás számára.

Tiszteletben tartjuk a szülők világnézeti vallási - meggyőződését.

Az egészségügyi szakszolgálat dolgozói: gyermekorvos, fogorvos, védőnő látják el óvodánk egészségügyi felügyeletét. Az óvodában végzett szűrővizsgálatok lebonyolítása érdekében a védőnők rendszeresen látogatják óvodásainkat.

A költségtérítéses szolgáltatásokat szülői igények alapján az óvoda nevelési elveit figyelembe véve szervezzük.

IX. ÓVODÁNK KAPCSOLATRENDSZERE

1. A szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködésének formái

„Ha valakinek gyermeke van, az elsősorban már nem nő vagy férfi, hanem anya vagy apa.”

Charlotte Bühler

Célunk:

Az óvoda a családdal együtt partneri viszonyban, a családi nevelést kiegészítve szolgálja a gyermekek fejlődését.

Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait szokásait, az együttműködés során érvényesíti az intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait. A szülő ismeri legjobban gyermeke igényeit, szükségleteit, az óvónőnek mindezt szaktudásával kell kiegészítenie, mely alapján segítséget tud nyújtani a gyermekek fejlesztéséhez.

A gyermekek harmonikus fejlesztését megvalósítani csak őszinte, együttműködő, partneri, szülő - pedagógus viszony mellett lehetséges. A személyes kapcsolattartás során érvényesül munkánk során a tapintat, a segítő szándék, a szülők elfogadása. Amennyiben szükséges, befolyásoljuk a családokat életmódjuk és szemléletük formálásában.

A pszichológus rendszeresen konzultál egyénileg és csoportosan a szülőkkel, pedagógusokkal, alkalmanként a logopédussal, fejlesztő pedagógussal, gyermekvédelmi felelőssel. Aktív kapcsolatot tart fenn a Pedagógiai Szakszolgálattal, szükség esetén a Szakértői Bizottsággal és a Családsegítő és Gyermejkölési Szolgálattal.

Tájékoztattuk a szülőket programunkról, véleményüket felhasználtuk a helyi pedagógiai program összeállításakor.

Óvodánkban a szülők képviselőjét a Szülői Szervezet (közösség) látja el. Az óvoda életében részvételüket a Szervezeti és Működési Szabályzat szabályozza.

Az óvodapedagógus feladatai:

- ⇒ Körültekintően szervezze meg az együttműködés formáit.
- ⇒ Információk áramoltatása.

- ⇒ Az óvoda tartalmi munkájának szakszerű megismertetése.
- ⇒ Hiteles tájékoztatás a gyermekek egyéni fejlődéséről.
- ⇒ A kapcsolattartási formák tervezése, dokumentálása a csoportnaplóban.
- ⇒ Vélemények, szülői igények, visszajelzések, „Szülői kérdőív” kibocsátásával, munkánk eredményességének növelése érdekében.

A kapcsolattartás formái:

- ⇒ Családlátogatások (óvodába lépés előtt és során).
- ⇒ Az óvodába lépők már a beiratkozást követően bekapcsolódhatnak, ismerkedhetnek óvodánkkal az óvoda udvarán.
- ⇒ Beszoktatás fokozatosan az óvodapedagógusok és a szülő megbeszélése alapján a gyermek igényének figyelembe vételével.
- ⇒ Napi információ csere (lényeges eseményekről, a gyermek állapotáról).
- ⇒ Szülői értekezletek, fórumok, fogadóórák.
- ⇒ Nyílt napok.
- ⇒ Nyitott kapu napja (betekintés az óvoda életébe leendő óvodások és szüleik számára)
- ⇒ Bicske Városi Óvoda honlapja: www.bicskevarosiovoda.hu
- ⇒ Szülőkkel, gyermekekkel együtt szervezett programok
- ⇒ Őszköszöntő, Nyárköszöntő, ünnepek, kirándulások, aktuális városi rendezvények
- ⇒ Egyéb összejövetelek

2. A székhely és tagóvodája közötti kapcsolatok

Olyan tartalmi kapcsolat kialakítására törekszünk, melynek során megismerjük, segíthetjük egymás munkáját. A gyermekek megismerhetik tágabb környezetüket, élményeiket gazdagítva.

A kapcsolattartás formái:

- ⇒ látogatások,
- ⇒ ügyelet biztosítása,
- ⇒ továbbképzések,
- ⇒ szakmai bemutatók,
- ⇒ szakmai munkaközösségek,
- ⇒ közös értekezletek,
- ⇒ városi rendezvények.

3. Az óvoda és a bölcsőde kapcsolata

Cél:

a zavartalan óvodakezdés elősegítése.

Az óvodapedagógusok a kisgyermekeket óvodába lépésük előtt meglátogatják a bölcsődében, és megismerik a gondozó nénik tapasztalatait.

A kapcsolattartás formái:

- ⇒ látogatások,
- ⇒ szülői értekezlet,
- ⇒ városi rendezvények.

4. Az óvoda és az iskolák kapcsolata

Cél:

Óvodánk az iskolákkal olyan tartalmas kapcsolat kialakítására törekszik, mely elősegíti a gyermekek zavartalan iskolakezdését.

Kapcsolattartásunk során arra törekszünk, hogy az iskolák megismerjék munkánkat, Pedagógiai Programunkat.

Vegyék figyelembe tapasztalatainkat, mérési eredményeinket a gyermekek egyéni képességeinek ismerete területén.

- ⇒ A kölcsönös érdeklődés hozzájárul egymás nevelési céljainak megismeréséhez.
- ⇒ Óvodánkban szívesen fogadjuk az iskola csoportjait.
- ⇒ Meghívjuk szülői értekezletre az általános iskolák képviselőit.
- ⇒ Az iskolák meghívására ellátogatunk volt óvodásainkhoz az első osztályba.
- ⇒ Figyelemmel kísérjük gyermekeink iskolai beilleszkedését.

A kapcsolattartás formái:

- ⇒ látogatások,
- ⇒ szakmai megbeszélések, szakmai munkaközösségi együttműködés
- ⇒ értekezletek,
- ⇒ rendezvényeken, ünnepeken, játszóházakon való részvétel,
- ⇒ nyílt napok.

5. Az óvoda és a közművelődési intézmények kapcsolata

Cél:

A közművelődési intézmények adta lehetőségek tudatos felhasználása és beépítése nevelőmunkánkba

A művelődési ház, könyvtár által nyújtott lehetőségekkel, programokkal a kialakult hagyományok szerint élni kívánunk.

A kapcsolattartás formái:

- ⇒ gyermek bérletes előadások látogatása (költségtérítéses formában)
- ⇒ kiállítások látogatása,
- ⇒ pályázatokon való részvétel,
- ⇒ rendezvényeken való részvétel,
- ⇒ tájékoztató nyomtatványok, programismertető elhelyezése az óvodában,
- ⇒ könyvtári ismeretterjesztő foglalkozások.

6. Az óvoda egyéb kapcsolatai

Napi kapcsolatban állunk óvodánk fenntartójával: Bicske Város Önkormányzatával a Roma Nemzetiségi Önkormányzat és a Német Nemzetiségi Önkormányzat képviselőivel. A nemzetiséghez tartozó gyermekeket is nevelő gyermekcsoport kapcsolatot tart az érintett nemzetiségi önkormányzatokkal, szervezetekkel.

A Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat munkatársaival, gyermekvédelemmel összefüggő feladatok ellátásában működünk együtt.

A városban működő gyermekotthonnal partneri kapcsolatot tartunk fenn. A Pedagógiai Szakszolgálat segítőkészen áll óvodásaink és szüleik rendelkezésére.

A Szakértői Bizottság a gyermekek fejlettségének vizsgálatában nyújt jelentős segítséget.

Az egészségügyi szakszolgálat dolgozói: gyermekorvos, fogorvos, védőnő meghatározó szerepet töltenek be a gyermekek életében. Az óvodában végzett szűrővizsgálatok lebonyolítását a védőnők segítik.

Intézményenként évente felmérjük a szülői igényeket, ennek megfelelően biztosítjuk az egyházak képviselői számára a gyermekek hitoktatását.

7. Az óvoda kapcsolatainak együttműködésének-továbbfejlesztési lehetőségei:

- ☺ Egyenrangú nevelőtársi viszony, jó partnerkapcsolat.
- ☺ Kezdeményező, elfogadó szerep felvállalása.
- ☺ Bizalmat ébresztő magatartás.

- ☺ Tájékoztatási, véleményezési, egyetértési jogok gyakorlásának biztosítása.
- ☺ Információáramlás folyamatossá tétele, a minőségirányítási rendszer alapján.
- ☺ A szülők elvárásainak, igényeinek, véleményének rendszeres megismerése a minőségirányítási rendszer működtetésével.
- ☺ Javaslatok, elvárások figyelembe vétele, nyitott óvoda működtetése.
- ☺ A szülői jogok érvényesítésének biztosítása minden olyan esetben, amely a gyermekek nagyobb csoportját érinti.

X. AZ ÓVODA SZAKMAI DOKUMENTUMAI

- Az óvodai nevelés országos alapprogramja.
- Pedagógiai program.
- *Az óvoda pedagógiai, működési munkaterve.*
Tervezési időkerete: 1 év. E dokumentum képezi a program és a gyermekcsoportokra elkészített óvónői - tervezés közötti kapcsolatot.
Tartalmazza:
  - helyzetfeltáráson alapuló, előző évi értékelést,
  - az új nevelési év feladatait, (programfejlesztési, gyermekvédelmi, továbbképzési feladatok, stb.)
  - felelősi rendszer megtervezését, feladat lebontással,
  - egészség és környezetvédelmi feladatokat,
  - kapcsolattartást,
  - a nevelőmunka ellenőrzését, értékelését,
  - egyéb szolgáltatásokat,
  - nevelőtestületi értekezleteket
- *A gyermekcsoportok nevelési - fejlesztési programja.*
Tervezési időkerete: félévente
Tartalmazza:
  - a gyermekcsoport szokás és szabályrendszerét, (napirend, hetirend, szokások)
  - eseménytervet, időkerete: havi bontásban (ünnepek, kirándulások, mozgás, sport, egyéb programok, óvoda- család programjai, egyéb szervezési, beszerzési feladatok)
  - tevékenységi terv, időkerete: heti bontásban (fejlesztés célja, feladatai, tartalma)

- *Az egyéni fejlődés- fejlesztés dokumentumai.*
Tervezési időkerete: folyamatos, félévente
Tartalmazza:
  - a gyermek anamnéziséét,
  - az óvónők megfigyelését,
  - a fejlesztési programot,
  - mérési eredményeket DIFER
  - orvos, védőnő, pszichológus, logopédus, fejlesztő pedagógus esetleges feljegyzéseit, javaslatait,
  - egyéni fejlesztési terveket (SNI, BTMN)

- *A logopédus szakmai dokumentumai:*
  - forgalmi napló
  - munkanapló az ellátásról

- *A fejlesztőpedagógus szakmai dokumentumai:*
  - egyéni nyilvántartási lap és foglalkozási napló
  - munkanapló az ellátásról
  - egyéni fejlesztési terv

- *A pszichológus szakmai dokumentumai:*
  - egyéni nyilvántartási lap és foglalkozási napló
  - egyéni vizsgálatok dokumentációs anyagai

- *A gyógypedagógus szakmai dokumentumai:*
  - egyéni nyilvántartási lap
  - egyéni fejlesztési terv

XI. AZ ÓVODÁBA ÉS ISKOLÁBA LÉPÉS FELTÉTELEI

1. Az óvodába lépés

Intézményünkbe a gyermekek felvételét a köznevelési törvényben előírtaknak megfelelően végezzük.

Az óvodai felvétel, elhelyezés folyamatos.

Az óvodás évek megtervezésénél figyelembe vesszük a kisgyermek egyéni érését, fejlettségét.

A szülők időbeni, megfelelő tájékoztatása segítség a fokozatos óvodakezdésben (gyermekorvos, védőnők, Családsegítő munkatársai, óvodapedagógusok együttműködése).

A kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata az egész gyermeki személyiség harmonikus fejlődésének elősegítése.

Az óvodapedagógus feladata:

- ⇒ a gyermek számára idegen környezetben a szorongás csökkentése
- ⇒ a gyermek érdeklődésének felkeltése, pozitív élményekhez juttatása
- ⇒ az óvoda szabályrendszerének, elvárásainak áthidaló közvetítése a gyermek felé.

A pszichológus feladatai:

- ⇒ a változások okozta extrém mértékű szorongás csökkentése
- ⇒ szülői konzultációk, tanácsadás

2. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére **Iskolai tanulásra alkalmasság, iskolaérettség**

„Az esetek többségében azonban nem az intelligencia színvonaláról van szó, hanem alkalmazkodásról.”

Mérei Ferenc- V. Binét Ágnes: Gyermeklélektan

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére hat-hét éves korra eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. Belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik.

Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek a sikeres iskolai munkához.

Testi érettség

A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül egy újabb alakváltozáson megy át.

Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás.

Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb.

Erőteljesen fejlődik a mozgáskoordináció és a finommotorika.

Képes arra, hogy mozgását, viselkedését, testi szükségleteinek kielégítését szándékosan irányítsa.

Lelki fejlettség

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott, érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre.

A tanúláshoz szükséges képességei folyamatosan fejlődnek.

A lelkileg- szellemileg egészségesen fejlődő gyermek jellemzői:

- Érzékelése, észlelése differenciálódik, különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.
- Az önkéntelen emlékezeti bevéés és felidézés, a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevéés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama, a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés
- Megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele.
- A cselekvő- szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.
- Érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél, gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni, minden szófajt használ, különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat, végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét.
- Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről, tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat, ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait, ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét, megnevezi hazáját, felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megővéséhez, megbecsüléséhez szükségesek, elemi mennyiségi ismeretei vannak.

Szociális érettség

A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival.

A szociálisan érett gyermek:

- Egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését.
- Kudarctűrő képessége folyamatosan erősödik.
- Feladattudata kialakulóban van és ez a feladat megértésben, a feladattartásban és a feladatok egyre eredményesebb szükség szerint kreatív elvégzésében nyilvánul meg, kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

Pszichológus feladatai:

- ⇒ Szükség esetén javaslatok, véleményezés az iskolaérettség témakörében.
- ⇒ Szülői konzultációk, tanácsadás pl. az iskolaválasztásban.
- ⇒ Az iskolával kapcsolatos előzetes szorongások csökkentése.
- ⇒ Szükség esetén az iskola felkeresése a gyermek iskolai integrációjának elősegítése céljából.

Iskolai tanulásra alkalmasnak tartjuk a gyermeket, ha az iskola első osztályának norma szintű követelményeit teljesíteni tudja, magatartásával megfelelő módon alkalmazkodik az iskolai közösségben. A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettségi szint.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

Az iskolába lépés a törvényi előírások alapján a gyermek érdekeinek megfelelően történik, mely függ a gyermek életkorától, fejlettségétől.

A köznevelésről szóló törvény 45. § módosított (2) bekezdése szerint a gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a hatodik életévét betölti, tankötelessé válik. A törvényes képviselő, vagyis a szülő vagy gyám kérelmére az Oktatási Hivatal döntése alapján a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben vehet részt. Hatályos 2020.01.01-től.

XII. A CÉLHOZ RENDELT ESZKÖZRENDSZER

Képzés, továbbképzés terén szükségesek:

Szervezett továbbképzések,

A továbbképzéseket a 2013-14-es nevelési évben Bicske Város Önkormányzata TÁMOP-3.1.11-12/2-2012-0097 számú „Megújuló pedagógiai munka és környezet Bicske Város óvodáiban” című pályázat biztosította.

Folyamatos szakirányú továbbképzések, intézményi költségvetésben tervezettek.

Tárgyi feltételek terén:

Minden évben az intézményi költségvetésben biztosítani szükséges az alapvető játékokra, szakmai eszközökre, anyagokra, tervezett kirándulásokra az infláció mértékével növelten- a pénzeszközöket.

A tárgyi feltételek biztosítását az intézményi eszköz- és felszerelési jegyzék tartalmazza.

XIII. A PROGRAM FELÜLVIZSGÁLATA

Programunkat háromévente, ill. szükség szerint felülvizsgáljuk. E munkában óvodánk valamennyi dolgozója rész vesz.

Évente:

Elemezzük, értékeljük az óvoda nevelő- fejlesztő munkáját:

- a gyermekek ismeret és képesség szintjét, (DIFER)
- szokás - szabályrendszerét,
- a szülők igényeit, elvárásait,
- az óvoda tevékenységrendszerét, fejlesztési tartalmait,
- a nevelőtestület szakmai állapotát, módosító javaslatainak beépíthetőségét,
- az óvoda tárgyi feltételeit és dokumentumait.

Megfigyeljük, mérjük:

- a gyermekek nevelésében megjelennek-e a tervezett nevelő, fejlesztő tartalmak,
- a program milyen eredményeket hozott a szocializáció terén a megismerésben, a kommunikációban,
- mit mutatnak a szülők visszajelzései.

Az értékeléshez a dokumentumelemzést, a feltételek vizsgálatát, a nevelő- fejlesztő munka közvetlen megfigyelését alkalmazzuk.

A tervezett nevelés- fejlesztés eredményeit vizsgáljuk:

- a gyermekek, egészséges életmódra nevelés terén elért fejlettségét,
- az érzelem és szocializáció terén elért fejlettség eredményeit,
- a gyermekjátéokra jellemző fejlettségi szintet,
- a gyermekek mesélése, éneklése, vizualitása, környezetismerete, mozgása, munkavégzése terén elért fejlettség eredményeit.

Vizsgáljuk a meglévő feltételrendszert: személyi, tárgyi körülményeket.

Az éves munkaterv tartalmazza a konkrét ellenőrzésre vonatkozó feladatokat és az ellenőrzésben, értékelésben résztvevők körét.

Az önellenőrzést, önértékelést minden kolléga elvégzi.

Az óvónők módszertani szabadsága mellett, a program célkitűzéseit mindenkinek kötelező betartani.

XIV. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

1. Nyilatkozat

Az óvoda nevelőtestülete át nem ruházható jogkörében a helyi nevelési programot 2024. év március hó 1 napján tartott határozatképes ülésén 100 %-o igenlő szavazattal **12/2024. (III.01.) nevelőtestületi határozatával** elfogadta.

Az elfogadás tényét a nevelőtestület tagjai a jegyzőkönyvben hitelesítő aláírásukkal tanúsítják.

Kelt: Bicske, 2024. március 01.

Patkóné Bátori Erzsébet _____
Patkóné Bátori Erzsébet
igazgató

Jóváhagyta a fenntartó részéről:

Bálint Istvánné
Polgármester

Kelt: Bicske, 2024.

XV. ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK

A Pedagógiai Program érvényes:

2024. szeptember 1.

Az óvodai Pedagógiai Program módosításának lehetséges indokai:

Törvényi szabályozás

Szervezeti átalakítás, átszervezés

Személyi változások

Nevelőtestület kérésére

Törvény által biztosított szülői jogok érvényesítése esetén.

A PEDAGÓGIAI PROGRAMOT 2023. szeptember 1-jétől az igazgató a nevelőtestület

bevonásával készíti el, és a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé. [Nkt. 26. § (1) bek., 83. § (2) bek. g) pont].

A Szülői Szervezet a Pedagógiai Programról megismerési lehetőséget, tájékoztatást kap.

A programmódosítás előterjesztése:

- Írásbeli előterjesztés az óvoda vezetőségének

A Pedagógiai Program nyilvánosságra hozatala: az óvoda honlapján, óvoda épületenként szülői példány biztosítása az arra kijelölt helyen.

Bicske, 2024. március 01.

Patkóné Bátori
Patkóné Bátori Erzsébet
óvodavezető

FELHASZNÁLT IRODALOM

- Az óvodai nevelés országos alapprogramjáról Magyar Közlöny 2012.
Az óvodai nevelés országos alapprogramjának kiadásáról Magyar Közlöny 2009.
Az óvodai nevelés országos alapprogramja Magyar Közlöny 1996.
Az óvodai nevelés programja OPI, Bp., 1989.
Balázsne Szűcs Judit: Az ember aki óvodás Szort BT, Bp., 1997.
Szaitzne Gregorits Anna: Szabadon, játékosan, örömmel Szort BT, Bp., 1998.
Dankó Ervinné: Nyelvi – kommunikációs nevelés az óvodában OKKER, 1999.
Dr. Benedek István: Az intézményvezetés négy tétele OKKER, Bp., 1999.
Fábián Katalin - Laminé Antal Éva: Biztos minőség
- Minőségbiztosítás az óvodában!? Fabula Humán Szolgáltató BT. Bp., 2000.
Fábián Katalin - Laminé Antal Éva: Mérőeszközök, felmérőlapok
gyűjteménye az óvodai minőségbiztosítás elkészítéséhez FABULA BT. Bp. 2000.
Fábián Katalin: Tev.központú óvodai nevelési program. FABULA BT. Bp. 1996.
Dr. Hegyi Ildikó: Fejlődési lépcsőfokok óvodáskorban OKKER Okt. Kiadó, 1999.
Nagy Jenőné: Csak tiszta forrásból Color Print Shop Bt. Szolnok, 1996.
Nagy Jenőné: Helyzetelemzés, önmeghatározás, döntés OKKER Kiadó, Bp. 1997.
Perlai Dezsőné: Az óvodáskor fejlesztő játécai OKKER Kiadó 1998. Villányi
Györgyné: Óvodai programkészítés OKKER Kiadó 1998.
Kövér Sándorné dr.: Óvodavezetés nem csak vezetőknél Hajdúböszörmény, 1993.
Mérei Ferenc - V. Binét Ágnes: Gyermeklélektan Medicina 1997.
Porkolábné dr. Balogh Katalin: Komplex
prevenciós óvodai program Volán Humán Oktatási és Szolgáltató RT. 1997.
Salamon Jenő: A megismerő tevékenység
fejlődés tana Nemzeti Tankönyvkiadó Bp. 1995.
Dr. Rókusfalvy Pál: Bevezetés
a pszichológiába Eszterházy Károly Tanárképző Főiskola 1993.
Petren Ferencné: Az óvodavezetés
elmélete és módszertana Comenius Bt., Pécs, 1999.
Szemán Józsefné dr. Útmutató A hátrányos helyzetű
cigány gyermekek óvodai neveléséhez. Hektográf Nyomda Püspökladány 1996.
Trencsényi László - Villányi Györgyné: Minőségbiztosítás
az óvodai- nevelési programban hogyan? OKKER Kiadó 1999.
Strauszne Simonyi Erzsébet: Az iskolai gyermekvédelem helye a
gyermekvédelem rendszerében Fővárosi Pedagógiai Intézet Bp. 1998.
Villányi Györgyné: Tanulmányok a
kisgyermeknevelésről OKKER Oktatási Iroda 1998.
Forrai Katalin: Ének az óvodában Zeneműkiadó Budapest 1974.
Raabe könyv

MELLÉKLETEK

1. számú: Alapító Okirat
2. számú: Német kisebbségi nevelést folytató kétnyelvű Óvodai csoportok
kiegészítő programja
3. számú: Intézményi eszköz és felszerelési jegyzék

BICSKE VÁROSI ÓVODA

2060 BICSKE, ÁRPÁD U. 13.

SZERVEZETI ÉS MŰKÖDÉSI SZABÁLYZAT

2024.

1.Bevezetés / Általános rendelkezés

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 25. § (2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján a

Bicske Városi Óvoda
2060 Bicske Árpád utca 13.

belső és külső kapcsolataira vonatkozó rendelkezéseket jelen szervezeti és működési szabályzat (továbbiakban: SZMSZ) határozza meg.

A költségvetési szervek szervezeti és működési szabályzatának elkészítését az Áht. 10. § (5) bekezdése, a köznevelési intézmények szervezeti és működési szabályzatának elkészítését pedig az Nkt. 25. § (1) bekezdése írja elő. A szervezeti és működési szabályzat kötelező tartalmi elemeit az Ávr. 13. § (1) bekezdése, valamint a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 4. § (1) bekezdése határozza meg.

A SZMSZ törvényi háttere, célja

A SZMSZ célja, hogy a törvényben foglalt jogilag szabályozott magatartások minél hatékonyabban érvényesüljenek a köznevelési intézményben.

A SZMSZ tartalma nem állhat ellentétben jogszabályokkal, sem egyéb intézményi alap-dokumentumokkal, szabályozókkal, nem vonhat el törvény vagy rendelet által biztosított jogot, nem is szűkítheti azt, kivéve, ha maga a jogszabály erre felhatalmazást ad.

Jogszabályi háttér

A SZMSZ szabályozási körét meghatározó jogszabályok:

- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (a továbbiakban: Nkt.)
- az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Ámr.)
- a közalkalmazottakról szóló 1992. évi XXXIII. törvény végrehajtásáról a közoktatási intézményekben tárgyú 138/1992. (X. 8.) Korm. rendelet (továbbiakban: Korm. r.)
- a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet (a továbbiakban: R.)
- a katasztrófák elleni védekezés és a polgári védelem ágazati feladatairól szóló 44/2007.(XII. 29.) OKM rendelet
- [2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról](#)

További, az óvoda működését meghatározó fontosabb jogszabályok:

- Magyarország központi költségvetéséről szóló mindenkorai törvények
- az államháztartásról szóló 2011. CXC. törvény
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény
- a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény
- a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény

Szervezeti és Működési Szabályzat

- az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény
- az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény
- a köziratokról, a közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről szóló 1995. évi LXVI. törvény
- az egyes vagyonyilatkozat-tételi kötelezettségekről szóló 2007. évi CLII. törvény
- az államháztartás szervezeti beszámolási és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságairól szóló 249/2000. (XII. 24.) Korm. rendelet
- a költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről szóló 370/2011.(XII. 31.) Korm. rendelet
- a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben résztvevők juttatásairól és kedvezményeiről szóló 277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet
- a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény végrehajtásáról szóló 20/1997. (II. 13.) Korm. rendelet
- a nemzeti köznevelési törvény végrehajtásáról szóló 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet(a továbbiakban: Nkt. Vhr.)
- az Óvodai nevelés országos alapprogramjának kiadásáról szóló 363/2012. (XII. 17.)Korm. rendelet
- a szabályozott elektronikus ügyintézési szolgáltatásokról és az állam által kötelezően nyújtandó szolgáltatásokról szóló 83/2012. (IV. 21.) Korm. rendelet
- a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 5/1993. (XII. 26.) MüM rendelet
- a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról szóló 2/2005. (III. 1.) OM rendelet
- a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról szóló 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet
- az iskola-egészségügyi ellátásról szóló 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet
- a munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmasság orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről szóló 33/1998. (VI. 24.) NM rendelet
- az oktatásért felelős miniszter mindenkorai rendelete a tanév rendjéről
- Nkt.62§ (1a.)-(1e) bekezdés az 1-s típusú diabétesszel élő gyermekek részére speciális ellátás biztosítása.
- Családok védelméről szóló 2021. évi CCXI törvény 1-es § módosított (1)-(2) a családok és a házasság intézmények védelméről.
Az 5/A pont § törvényben foglalt célok és a gyermekek védelme érdekében tiltott tartalmak népszerűsítése, megjelenítése.

A SZMSZ hatálya (személyi, időbeli)

(1).A szervezeti és működési szabályzat hatálya kiterjed az óvodába járó gyermekek közösségére, a gyermekek szüleinek, illetve törvényes képviselőinek közösségére, a nevelőtestületre, a nevelőmunkát segítő dolgozókra, és az egyéb munkakörben dolgozókra. A szervezeti és működési szabályzatban foglalt rendelkezések megtartása az intézmény valamennyi alkalmazottja számára kötelező, megszegése esetén az intézményvezető munkáltatói jogkörében intézkedhet.

A SZMSZ előírásai érvényesek az intézmény területén a benttartózkodás, valamint az intézmény által külső helyszínen szervezett rendezvényeken a rendezvények ideje alatt.

A hatálybalépéssel egyidejűleg érvényét veszíti az óvoda korábbi hatályos szervezeti és működési szabályzata.

Jelen intézményi SZMSZ életbelépésének hatálya: 2024. 09.01.

AZ INTÉZMÉNY ADATAI, JOGÁLLÁSA

A 2011.évi CXCV. törvény az államháztartásról rendelkezik a költségvetési intézmények alapításáról, amely szerint az önkormányzati intézmények az államháztartás részét képező jogi személyek.

A 2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól értelmében a fenntartó helyi önkormányzat az intézményalapításról alapító okiratban intézkedik. Alapító okirat: 1.számú melléklet.

Alapító okirat kelte, száma:

Az Alapító Okirat módosítását Bicske Város Önkormányzat Képviselő-testülete a 117/2023.(IX.29.) számú határozatával hagyta jóvá.

A költségvetési szerv neve: Bicske Városi Óvoda

Rövidített neve: BVÓ

Székhelye, címe: 2060 Bicske, Árpád utca 13.

Telefonszáma: 06 22 952 261

Email címe: bvo.arpad@gmail.com

Honlap: www.bicskevarosiovoda.hu

b) Bicske Városi Óvoda Kakas Tagóvodája

Rövidített neve: BVÓ Kakas Tagóvodája

Címe: 2060 Bicske, Apponyi Albert utca 2/A

Telefonszáma: 06 22 952 249

Email címe: bvo.kakas@gmail.com

Köznevelési intézmény

Az intézmény típusa: óvoda

Alapfeladatának jogszabály szerinti megnevezése: óvodai nevelés

Az intézmény OM azonosító száma: 029 895

Törzsszám: 798583

Felvehető maximális gyermeklétszám:

Bicske Városi Óvoda 2060 Bicske, Árpád utca 13.	120 fő
Bicske Városi Óvoda Kakas Tagóvodája Bicske, Apponyi Albert u. 2/A	<u>264 fő</u>
Összesen:	384 fő

Engedélyezett csoportok száma: 15

Bicske Városi Óvoda intézményi székhelyén 2060 Bicske, Árpád u. 13.	-	5
Bicske Városi Óvoda Kakas Tagóvodájában 2060 Bicske, Apponyi Albert u. 2/A		10

A költségvetési szerv alapítói jogokkal felruházott irányító szerve, címe:

Bicske Városi Önkormányzat Képviselő-testülete 2060 Bicske, Hősök tere 4.

A költségvetési szerv alapítója: Bicske Város Önkormányzata

A költségvetési szerv működési illetékessége, működési területe:

Bicske Város közigazgatási területe

A költségvetési szerv gazdálkodásával összefüggő jogosítványai:

A költségvetési szerv előirányzatai fölött teljes jogkörrel rendelkezik.

A költségvetési szerv önálló gazdasági szervezettel nem rendelkezik.

Önálló adószámmal és pénzügyi számlával rendelkező helyi önkormányzati költségvetési szerv, vállalkozási tevékenységet nem folytat.

A költségvetési szerv közfeladata: óvodai nevelés

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 6. pontja alapján óvodai ellátás, a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC törvény – továbbiakban Köznevelési Törvény – 4.§ 14a. a) pontja, valamint a 8.§ (1) bekezdésében foglalt óvodai neveléssel, a Köznev. tv. 4.§ 14a. r) pontja alapján a többi gyermekkel együtt nevelhető sajátos nevelési igényű gyermeke óvodai nevelésével összefüggő feladatok ellátása.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény – továbbiakban Gyvt. – 21.§ szerinti gyermekétkeztetési 21/A.§ - 21/C § szerinti intézményi gyermekétkeztetési; ingyenes és kedvezményes intézményi, valamint szünidei gyermekétkeztetési feladatok ellátása.

A költségvetési szerv alaptevékenysége:

Nevelési oktatási intézményként gondoskodik az óvodai nevelés ellátásáról a gyermek hároméves korától a gyermek tankötelezettsége teljesítésének megkezdéséig.

A.) **A költségvetési szerv szakágazati besorolása:**

851 020 Óvodai nevelés

A költségvetési szerv alaptevékenysége:

- a) Az óvodai nevelés keretében logopédiai, valamint dyslexia - megelőző foglalkozások szerepelnek a gyermekek rendszeres egészségügyi felügyelete biztosított.
- b) A Köznevelési tv. 47.§ alapján az intézmény ellátja az olyan sajátos nevelési igényű gyermekek integrált óvodai nevelését, akik a szakértői és rehabilitációs bizottság alapján: mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), enyhe értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.
- c) A nevelőmunka az óvodában pedagógiai program szerint folyik. A **PEDAGÓGIAI PROGRAMOT 2023. szeptember 1-jétől az igazgató a nevelőtestület bevonásával készíti el, és a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.** [Nkt.26. § (1) bek., 83. § (2) bek. g) pont].

B.) A költségvetési szerv alaptevékenységeinek kormányzati funkciók szerinti besorolása:

091110	Óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai
091120	Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének, ellátásának szakmai feladatai
091130	Nemzetiségi óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai
091140	Óvodai nevelés, ellátás működtetési feladatai
096015	Gyermekétkeztetés köznevelési intézményben
096025	Munkahelyi étkeztetés köznevelési intézményben
098021	Pedagógiai szakszolgáltató tevékenység szakmai feladatai

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 5.§, (2) és 26.§.(1) bekezdése szerint, az óvodai nevelés alapelveit a 363/2012.(XII. 17.) számú kormányrendelettel kiadott Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja határozza meg.

A nevelőmunka óvodánkban: - saját készítésű, **Komplex személyiségfejlesztő** pedagógiai program alapján folyik, melyet a **az igazgató a nevelőtestület bevonásával készíti el, és a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.**

A költségvetési szerv vezetőjének kinevezési rendje

A költségvetési szerv egyszemélyi felelős vezetőjét a Púétv.-ben meghatározott nyilvános pályázati eljárásban Bicske Város Önkormányzat Képviselő-testülete határozott időre bízza meg. Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 67. § g) pontja alapján a polgármester gyakorolja az egyéb munkáltatói jogokat az önkormányzati intézményvezető tekintetében.

A költségvetési szerv foglalkoztatottjainak foglalkoztatási jogviszonya

A költségvetési szerv foglalkoztatottjai:

- a.) 2023. évi LII. törvény a Pedagógusok új életpályáról meghatározottak szerinti **köznevelési foglalkoztatotti** jogviszonyban

b.) a Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. tv. és végrehajtási rendeletei által meghatározottak szerinti **munkaviszonyban**,

c.) munkavégzésre irányuló *Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény szerinti megbízási jogviszonyban* foglalkoztathatóak.

A munkáltatói jogokat a *költségvetési szerv* alkalmazásában állók tekintetében az intézmény igazgatója gyakorolja.

A költségvetési szerv képviselőjére jogosultak:

A költségvetési szerv vezetője, valamint az általa meghatalmazott költségvetési szerv alkalmazottja.

A feladatellátást szolgáló vagyon:

A Bicske Város Önkormányzat vagyonleltárában nyilvántartott ingatlanok, tárgyi eszközök és egyéb készletek, *melyek térítésmentes használati joga illeti meg a költségvetési szervet.*

Ingatlan vagyon:

1. Bicske, Apponyi A. u. 2/A.	hrsz.: 2359	9063 m ²
2. Bicske, Árpád u. 13.	hrsz.: 19	2572 m ²

Az ingatlanok Bicske Város Önkormányzata vagyonát képezik.

Ingó vagyon: Bicske Város Önkormányzat mindenkor éves költségvetése alapján megállapított Leltár Szabályzata alapján felvett és nyilván tartott javak, tárgyi eszközök, berendezések.

Az integrált intézmény létrehozásakor nyilvántartott javak, tárgyi eszközök, berendezések Bicske Város Önkormányzata ingó vagyonát képezik.

Vagyon feletti rendelkezés joga:

A feladatellátást szolgáló vagyon feletti rendelkezési jogot Bicske Város Önkormányzata Képviselő-testülete gyakorolja, kezelési jogával az *költségvetési szerv* vezetőjét megbízza.

A rendelkezésre álló vagyontárgyakat a *költségvetési szerv* kötelező feladatainak ellátásához szabadon használhatja, egyéb célú hasznosításhoz a fenntartó hozzájárulása szükséges.

Az intézmények alapítványai által vásárolt, illetve a szülők, a lakosság, cégek stb. által adományozott, ajándékozott eszközöket, vagyontárgyakat leltárba vételük után a *költségvetési szerv* kötelező feladatainak ellátásához szabadon használhatja.

A költségvetési intézmény költségvetésének végrehajtására szolgáló számlaszám:

A Bicskei Takarékbank Zrt. 50420410-10000764 számú számla.

A Magyar Államkincstár által vezetett nyilvántartásban:

Törzskönyvi azonosító szám:	798583
Alaptevékenységi szakágazat:	851020 Óvodai nevelés
Adóigazgatási száma:	15798585-2-07
KSH statisztikai számjel:	15798585-8510-322-07
KSH területi számjel, kód:	0710481
Szervtípus:	52 Helyi önkormányzati költségvetési szerv
Szektor:	1251 Helyi önkormányzatok által irányított költségvetési szervek
KSH gazdálkodási formakód:	322 Helyi önkormányzat által felügyelt költségvetési szerv
Pénzügyi körzet:	0100 Bicske

Létszám, személyi juttatások, illetményszámfejtés

- A költségvetési szerv engedélyezett létszámát az irányító szerv állapítja meg.
- A személyi juttatások előirányzatát a foglalkoztatottak jogviszonyait szabályozó jogszabályok alapján kell megállapítani.
- A költségvetési szerv a számára munkát végző személyek részére a munkabért, illetményt, egyéb juttatást, és az ehhez kapcsolódó adó-, társadalombiztosítási és egyéb, a munkáltatót terhelő fizetési kötelezettségeket a központosított illetmény számfejtés MÁK illetményszámfejtése útján végzi.
- A kincstár központosított illetményszámfejtést működtet, a Polgármesteri Hivatal pénzügyi irodája együttműködési megállapodás alapján ellátja az ehhez kapcsolódó könyvelési és kifizetőhelyi feladatokat.
- Intézményünk illetményszámfejtését a Magyar Államkincstár Heves Vármegyei Illetményszámfejtési Központ 4400 Nyíregyháza, Mártírok tere 8.

Térítésmentes és díjazás ellenében biztosított köznevelési feladatok

Térítésmentesen:

(1) Az Alaptörvény XI. cikke minden magyar állampolgárnak biztosítja a művelődéshez való jogot, amely a kötelező alapfokú oktatásban résztvevők számára ingyenes, és mindenki számára egyenlően hozzáférhető jog biztosítását jelenti az óvodában. Ennek finanszírozása a magyar állam feladata, állami támogatás formájában juttat el a fenntartónak a statisztikai adatszolgáltatásban igényelt számadatok szerint. Az intézmény a KIR rendszeren keresztül juttat el adatokat az Oktatási Hivatalhoz.

(2). Az önkormányzat által fenntartott óvodában térítésmentesen biztosított köznevelési feladat:

- a) Az óvodai foglalkozás
- b) A heti kötelező időkeret terhére a beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel küzdő és sajátos nevelési igényű gyermek számára szervezett foglalkozás,
- c) A gyermekek rendszerben meghatározott egészségfejlesztése, a kötelező rendszeres egészségügyi felügyelet,
- d) A fejlesztő nevelés-oktatás,
- e) Gyógypedagógiai tanácsadás,
- f) Fejlesztő felkészítés és tehetséggondozás.

(3) A fenntartó rendeletben határozza meg az étkezési térítési díjat az 1997. évi XXXI. törvény, a 328/2011. (XII.29.) Kormányrendeletben meghatározottak szerint.

(4) A jogszabályon felüli további szociális helyzet alapján adható kedvezményre való jogosultságot a fenntartó rendeletben rögzíti.

(5) Az étkezés megrendeléséről, térítési díjak rendezéséről (befizetés, stb.) az intézmény Házirendje rendelkezik.

Díjazásért igénybe vehető köznevelési feladatok az óvodában:

Az intézmény szülői szervezete (közössége) meghatározhatja azt a legmagasabb összeget, amelyet a nevelési-oktatási intézmény által szervezett, nem ingyenes szolgáltatások körébe tartozó program megvalósításánál nem lehet túllépni.

A pedagógiai program tartalmazza a fizetős szolgáltatásokat, (pl. színházbérlet, belépők, kirándulások, stb.), melyek igénylését minden év elején szeptember 30-ig írásban felmérjük a szervezések érdekében.

Bélyegző használata, aláírási jogok (kiadmányozás)

1.6.1. A kiadmányozás és képviselet szabályai [R. 4. § (1) bekezdés e) pont]

A) A kiadmányozás szabályai:

1. Az intézményben bármilyen területen kiadmányozásra, a kiadványok továbbküldhetőségének és irattározásának engedélyezésére az intézményvezető jogosult. Kimenő leveleket csak az intézmény igazgatója írhat alá.

2. Az intézményvezető akadályoztatása, távolléte esetén a kiadmányozási jog gyakorlója az igazgató helyettes, vagy a tagintézményben a tagóvoda igazgató, ill. az igazgató által – aláírásával és az intézmény bélyegzőjével ellátott írásos nyilatkozatban – megjelölt alkalmazottja az intézménynek.

3. Az intézmény ügyintézésével kapcsolatban keletkező ügyiratoknak az alábbiakat kell tartalmazniuk:

- az intézmény adatai (név, cím, irányítószám, telefonszám, e-mail cím)
- az irat iktatószáma
- az ügyintéző neve

4. A kiadmány jobb felső részében a következőket kell feltüntetni:

- az irat tárgya
- az esetleges hivatkozási szám
- a melléletek száma

5. A kiadmányokat eredeti aláírással vagy hitelesített kiadmányként lehet elküldeni. Ha a kiadványozó eredeti aláírására van szükség, a kiadmány szövegének végén, a keltezés alatt, a kiadványozó nevét, alatta pedig a hivatali beosztását kell feltüntetni.

6. A hitelesítést a kiadvány jobb oldalán kell elvégezni. A keltezés alatt a kiadványozó nevét „s.k.” toldattal valamint alatta a hivatali beosztását kell szerepeltetni. Bal

Szervezeti és Működési Szabályzat

„A kiadvány hiteles” záradékkal kell ellátni. A hitelesítést végző a záradékot aláírásával és bélyegzővel hitelesíti.

6.2. A bélyegzőlenyomat szöveges leírása: **BICSKE VÁROSI ÓVODA**
2060 Bicske, Árpád u. 13.
Adószám: 15798585-2-07

Bélyegző lenyomat megnevezése: hosszú
A bélyegző lenyomata:

BICSKE VÁROSI ÓVODA
2060 Bicske, Árpád u. 13.
Adószám: 15798585-2-07

Típusa: automata

Mérete: 6 cm x 2 cm

Használatára vonatkozó szabálya: bélyegző nyilvántartás rendelkezései szerint szabályozva

A bélyegzőlenyomat szöveges leírása: (kör formában)

* **BICSKE VÁROSI ÓVODA** * **2060 Bicske, Árpád u. 13.** (kör közepén) címer

Bélyegző lenyomat megnevezése: kör

A bélyegző lenyomata:

Típusa: automata

Mérete: 4,5 cm

Használatára vonatkozó szabálya: bélyegző nyilvántartás rendelkezései szerint szabályozva

Az intézmény igazgató aláírási mintája:

.....
Patkóné Bátori Erzsébet

Az intézmény igazgatóhelyettes aláírási mintája:

.....
Tóth Erzsébet

Szervezeti és Működési Szabályzat

A bélyegzőlenyomat szöveges leírása: **Bicske Városi Óvoda**
Kakas Tagóvodája
2060 Bicske, Apponyi A. u. 2/A

Bélyegző lenyomat megnevezése: hosszú
A bélyegző lenyomata:

Bicske Városi Óvoda
Kakas Tagóvodája
2060 Bicske, Apponyi A. u. 2/A

Típusa: automata
Mérete: 6 cm x 2 cm
Használatára vonatkozó szabálya: bélyegző nyilvántartás rendelkezései szerint szabályozva

A bélyegzőlenyomat szöveges leírása: (kör formában)
Bicske Városi Óvoda Kakas Tagóvodája 2060 Bicske, Apponyi A. u.2/A. (kör közepén)
címer

Bélyegző lenyomat megnevezése: kör
A bélyegző lenyomata:

Típusa: automata
Mérete: 3,5 cm
Használatára vonatkozó szabálya: bélyegző nyilvántartás rendelkezései szerint szabályozva

A tagintézmény igazgató aláírási mintája:

.....
Járfás Judit

A tagintézmény igazgatóhelyettes aláírási mintája:

.....
Némethné Gloszauer Mónika

Az intézmény által kibocsátott dokumentumoknak, hivatalos leveleknek, kibocsátott iratoknak és szabályzatoknak aláírására az intézmény igazgatója egy-személyben jogosult.

Az intézmény cégszerű aláírása az intézményigazgató aláírásával és az intézmény pecsétjével érvényes.

Az intézményi, tagintézményi bélyegzők használatára a következő beosztásban dolgozók jogosultak:

- az intézményigazgató helyettese, tagintézmény igazgató a munkaköri-leírásban szereplő ügyekben.
- az óvodatitkár a munkaköri-leírásban szereplő ügyekben.

A bélyegzők az **óvodaigazgató, tagóvoda igazgató irodájában található!**

AZ INTÉZMÉNY TEVÉKENYSÉGEI

Az intézmény gazdálkodási feladatainak ellátása

Az intézmény, gazdálkodással kapcsolatos irányítási feladatait az óvoda **igazgatója** látja el. Az intézmény részben-önállóan rendelkezik a költségvetés kiemelt előirányzatai felett – személyi juttatások, munkaadókat terhelő járulékok, dologi kiadások, felhalmozási, felújítási kiadások – vonatkozásában. Az intézmény igazgatója és helyettese kötelezettségvállalási és utalványozási joggal rendelkeznek; ellenjegyzésre a Polgármesteri Hivatal pénzügyi irodavezetője jogosult. Ellenjegyzési jogával élve aláírásával igazolja, hogy a kiemelt előirányzatok feletti rendelkezés gazdasági szempontból jogszerű, valamint a teljesítéséhez szükséges anyagi fedezet rendelkezésre áll.

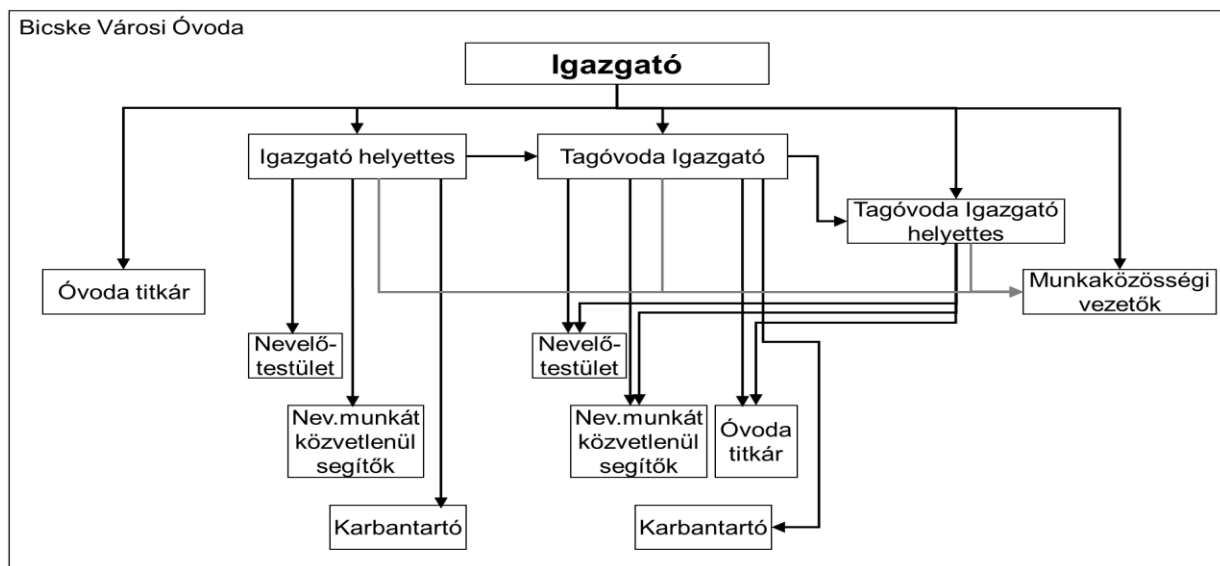
Az intézményi étkeztetés biztosítása

Az intézményi étkeztést a Bicske Városi Konyha biztosítja. Az élelmezési nyersanyagnormát a fenntartó állapítja meg. Az étkezési díjat – az étkezési nyersanyag-norma alapul vételével – a jogszabályok szerint, a fenntartó határozata rögzíti. A Gyermekvédelemről és a Gyámügyi Igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, a 328/2011.(XII.29.) Kormányrendeletben meghatározott jogszabályban előírtak szerint fizetnek.

A SZERVEZETI EGYSÉGEK JELLEMZŐI

A Bicske Városi Óvoda egy székhely és egy tagóvodában működő intézmény.

Az intézmény egyéb jellemzői, szervezeti egységek, vezetői szintek, belső információs és kommunikációs rendszere:

Szervezeti és Működési Szabályzat

1) Az intézmény egységes szervezeti rendszerű, melyet az igazgató egyszemélyi felelősként vezet.

Az óvodában foglalkoztatott vezetők és szakalkalmazottak létszámát a 2011.évi CXC. törvény 1.sz melléklete tartalmazza.

2) A jogszabályoknak, szakmai előírásoknak megfelelően az intézményen belül elkülönült feladatoknak megfelelően részleges önállósággal, ill. sajátos feladatokkal és jogosítványokkal rendelkezik:

- vezetői team,
- a nevelőtestület,
- a szakmai munkaközösségek,
- pedagógiai asszisztensek, és a dajkák közössége,
- egyéb alkalmazottak
- az óvodatitkárok.

3) Az óvoda alapfeladatát ellátó szervezeti egység, az intézményegység.

4) A tagintézmény a székhellyel azonos alapfeladatot ellátó szervezeti egységek, intézményegységként működnek.

5) Az igazgató és az alapfeladat ellátására foglalkoztatott köznevelési foglalkoztatottak együttesen alkotják a szakalkalmazottakat.

6) Az óvoda legfontosabb tanácskozó és határozathozó szerve a nevelőtestület.

7) A nevelőtestület tagjai a pedagógus munkakörben foglalkoztatottak és a nevelőmunkát közvetlenül segítő felsőfokú iskolai végzettségű alkalmazottak.

A 2011.évi CXC. törvény 5. sz melléklete tartalmazza az óvodapedagógusi létszám számítási előírását, amely alapján a fenntartó dönti el a finanszírozható létszámokat.

A 2011.évi CXC. törvény 3.sz melléklete tartalmazza az óvodapedagógus munkakörben alkalmazható pedagógus végzettség előírását. A végzettségek igazolását jelentkezéskor az igazgató ellenőrzi, majd az eredeti dokumentumok másolásáról készült igazolásokat a dolgozók személyi anyagában helyezi el, amely az igazgató szobájában adatvédelem mellett tárolt dokumentáció része.

A 2011.évi CXC. törvény 2.sz melléklete tartalmazza a nevelő – és oktatómunkát közvetlenül segítő alkalmazottak finanszírozott létszámát.

Az óvodában foglalkoztatott igazgatók és alkalmazottak létszáma:62 fő

Igazgató	1 fő
Igazgató helyettes	1 fő
Tagóvoda igazgató	1 fő
Tagóvoda igazgatóhelyettes	1 fő
Óvodapedagógus	27 fő
Pszichológus	1 fő
Fejlesztőpedagógus	1 fő
Óvodatitkár	2 fő
Pedagógiai asszisztens	6 fő

Szervezeti és Működési Szabályzat

Gyógypedagógiai asszisztens	1 fő
Dajka	15 fő
Takarító	3 fő
Karbantartó	2 fő

AZ ÓVODA MŰKÖDÉSI RENDJE

Ezen belül a gyermekeknek, az alkalmazotknak és a vezetőknek a nevelési intézményben való benntartózkodásának rendje.

A nevelési év helyi rendje

A nevelési év helyi rendje, éves szinten készül, melynek hónapokra bontott feladatait és felelőseit az óvoda Munkaterve tartalmazza részletesen.

A munkatervet az igazgató készíti el, a nevelőtestület véleményezi és a fenntartó hagyja jóvá. Nyilvánosságát a gyermekcsoportokban elhelyezett munkatervi példány biztosítja.

Nyári zárás

(1) Az intézmény üzemeltetése a fenntartó által jóváhagyott részleges nyári zárva tartás alatt szünetel, ilyenkor történik az intézmény szükség szerinti felújítása, karbantartása, valamint nagytakarítása.

(2) Az intézmény nyári zárva tartásáról legkésőbb február 15-ig a szülőket faliújságaink hirdményein tájékoztatjuk, melynek készítésekor a tagintézménnyel egyeztetett ügyeleti rendet is figyelembe vesszük.

(3) A nyári zárás előtt egy hónappal összegyűjtjük a gyermekek elhelyezésére vonatkozó igényeket, és a szülőket a gyermekeket fogadó óvodáról, annak működésével kapcsolatos lényeges kérdésekről a zárást megelőzően írásban tájékoztatjuk.

(4) Nyári időszak alatt június 1. - augusztus 31. között csoportösszevonást alkalmazunk, (először óvodaépület, és intézmény összesen) az összevont csoportokban a gyermeklétszám nem haladhatja meg a maximum 25 főt.

Ezt az eljárást alkalmazzuk az egyéb, ill. rendkívüli esemény bekövetkeztekor is.

Intézményi nevelés nélküli munkanapok

(1) Az intézményi nevelés nélküli munkanapok egy nevelési évben az 5 napot nem haladhatják meg, melyek időpontját az óvodai nevelési év rendjére vonatkozó óvodai munkaterv határozza meg. Az időpontról az intézmény megfelelő módon - a hirdetőtáblán történő elhelyezéssel - a nevelés nélküli munkanap miatti zárva tartást megelőzően legalább 7 nappal tájékoztatja a szülőket. Egyúttal fel kell hívni a szülők figyelmét, hogy a tájékoztatást követő 3 napon belül jelezzék, hogy igénylik-e, a gyermek óvodai ellátását.

(2) Az (1) bekezdés szerint igény esetén az óvodai nevelés nélküli munkanapokon biztosítandó feladatellátás szükségességéről az igazgató dönt, és amennyiben azt indokoltnak tartja, gondoskodik a feladat ellátásáról.

(3) Az óvodai ellátás kérdésében hozott döntéséről az igazgató az aláíró ívek kiértékelését követően, az intézményi nevelés nélküli munkanapot megelőzően legalább 3 munkanappal a szülőket tájékoztatja.

(4) Az óvodai ellátás másik intézményegységben is biztosítható, ha az igények alacsony száma alapján az összevont ellátás elegendő.

(5) Az óvoda gazdaságossági szempont szerint 10 fő alatt nem biztosít ellátást.

(6) A nevelés nélküli napot megelőző 15 nappal korábban bejelentett szabadságkérelem engedélyezéséről az igazgató dönt.

A gyermekek fogadása (nyitva tartás rendje)

(1) Az intézmény hétfőtől péntekig tartó ötnapos munkarenddel működik.

Eltérő az intézményi munkarend, a gyermekek fogadásának rendje abban az esetben, ha a nemzeti ünnepek miatt az általános munkarend, a munkaszüneti napok rendje is eltérően alakul.

(2) A nyitvatartási idő: napi 11 óra, reggel 6:15 órától délután 17:15 óráig.

(3) A gyermekek felügyeletét a 6.15-től óvodapedagógus, a 417/2020.(VIII.30.) Kormányrendelet értelmében, a reggeli gyülekező és a délutáni időszakban a nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatott személy is elláthatja.

A csoportok működéséről a házirend, az óvodapedagógusok munkarendjéről pedig az éves munkaidő beosztás részletesen rendelkezik.

Az óvoda munkarendje

(1) Az óvodai nevelés a gyermek neveléséhez szükséges, fejlesztő, iskola-előkészítő vagy más, kifejezetten nevelési jellegű foglalkozást óvodapedagógus látja el az éves munkarendjének megfelelően.

(2) A délutáni időszakban, ha nem fejlesztő, iskola-előkészítő vagy más, kifejezetten nevelési jellegű foglalkozást szervezünk, ezen időszakban a gyermekek felügyeletét nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatott személy is elláthatja.

(3) Az óvodapedagógusok kétheti váltásban dolgoznak, és munkaidő nyilvántartó nyomtatványon vezetik munkarendjüknek megfelelő kötelező óraszámuk (kötött munkaidő), közvetlenül a gyermekekkel kapcsolatban elvégzett munkaidejüket.

(4) Az óvoda oktató – nevelő munkáját közvetlenül segítő (dajka, pedagógiai asszisztens) alkalmazottainak munkarendje 40 óra, amely a teljes nyitva tartás idejére biztosítja a gyerekekkel összefüggő feladat ellátását. A pedagógiai asszisztens gyermekcsoportban eltöltött ideje heti 35 óra.

(5) Az óvodatitkár heti 40 órás munkarendben dolgozik.

(6) A munkarend éves szinten készül, és kifüggesztve található a munkatársi hirdetőtáblán.

(7) Alkalmanként is készülhet munkarend Kormányrendelet miatt elrendelt munkanapokra, betegállományok idejére, rendkívüli események, óvodai nyári szünet és ügyeletek ellátásának idejére, melyet egyeztetés után alkalmazunk.

Az igazgatók óvodában való benntartózkodásának rendje

(1) A igazgatónak vagy helyettesének, tagintézmény igazgatónak vagy helyettesének az óvoda nyitva tartása alatt az óvodában kell tartózkodnia. Az igazgatók benntartózkodási rendjét az óvoda házirendje tartalmazza.

(2) Ha a tartós távollétnek nem minősülő szabadság, betegség, hiányzás, - az egybeeső munkarend miatt az igazgató, vagy helyettesének folyamatos benntartózkodása az (1) bekezdés szerinti időszakban nem oldható meg, úgy a helyettesítés rendje fejezetben foglaltak szerint az írásban megbízott óvodapedagógus látja el a feladatot, beszámolási kötelezettséggel.

Az alkalmazottak és óvodába lépő felnőttek óvodában való benntartózkodásának rendje

(1) Az intézményt reggel a munkarend szerint érkező dolgozó nyitja, ill. délután takarítást végző zárja. Az intézményi biztonsági kód aktivizálása és kikódolása a nyitós és zárós kollégák munkaköri feladata.

(2) A kaput 9.00 órakor zárjuk, ezt követően csengetéssel lehet az intézménybe bejutni.

(3) Hivatalos ügyintézés céljából az óvodaépületben- 8.00-16.00-óraig - illetve előre egyeztetett időpontban tartózkodhatnak idegenek, szülők.
Ügynökök, árusok nem tartózkodhatnak az épületben.

(4) Az épületet munkarend szerint 18.00-kor zárjuk. Szolgáltatás esetében a szolgáltatói szerződésben rögzítettek szerint.

(5) A házirendet sértő személyek esetében, illetve hozzátartozók létszámának korlátozásában az óvoda biztonságos működésének, és a gyermekek védelmének érdekében, az óvodai igazgató korlátozhatja az épület használatát.

(6) Az intézmény egész területén tilos a dohányzás!

(7) Az óvodába lépő személyek az óvodában elfogadott, házirendben szabályozott magatartási szabályokat kötelesek betartani és betartatni.

A vezetők, alkalmazottak távolmaradása

A távolmaradás rendjéről a 2012. évi I. tv. A Munka Törvénykönyvéről 122.§, (1-5.) pontja, a 123.§ (1-7.) pontja, a 124. § (1-3) pontja, és a 125. § rendelkezik.

A munka folyamatosságának biztosítása érdekében az óvoda dolgozói jelzik éves szabadság igényüket, mely alapján a vezető helyettes, ill. tagintézmény vezető szabadságolási ütemtervet készítenek, és juttatnak el minden év, május 31-ig, az intézmény igazgatójához

A szabadságok engedélyezése a szabadságengedély nyomtatványon írásban történik. A szabadságok nyilvántartását az intézményigazgató a munkahelyi vezetők (igazgató helyettes, tagóvoda igazgató és helyettese) feladatai közé delegálja.

Az igazgató távolmaradását, Bicske Város Polgármestere engedélyezi.

A gyermekek távolmaradása

A gyermekek távolmaradásáról és hiányzásuk igazolásáról az intézmény házirendje rendelkezik.

IGAZGATÓ ÉS A SZERVEZETI EGYSÉGEK DOLGOZÓI KÖZÖTTI KAPCSOLATTARTÁS

- 1) Az intézmény igazgatója egyszemélyi felelősséggel vezeti az intézményt. Ennek keretében ellátja a törvényekből, jogszabályokból rá háruló, a szervezet vezetésével kapcsolatos feladatokat.
- 2) Az intézmény igazgatója az intézményben dolgozó pedagógusokkal rendszeres kapcsolatot tart az értekezleten, ill. az óvodai foglalkozások látogatása kapcsán.
- 3) A tagóvoda dolgozóinak közösségével kapcsolatos vezetői feladataiban a tagóvoda igazgató segítik.
- 4) Az óvodapedagógusok, és a nem pedagógusdolgozók közössége közötti kapcsolattartás az intézményi munka egészét, ill. az intézmény valamennyi alkalmazottját érintő ügyekben a félévente összehívott, valamennyi alkalmazott részvételével tartott alkalmazotti értekezleten valósul meg.
- 5) Az intézmény részegységeiben dolgozók napi kapcsolatban végzik munkájukat. Csoport szinten, az egyes tervezési időszakok feladatait az óvodapedagógusok rendszeresen megbeszélik a csoport beosztott dajkájával, pedagógiai asszisztensével, melyet a csoport naplóban féléves tervezésükkel együtt dokumentálnak.

AZ INTÉZMÉNY KÉPVISELETÉRE JOGOSULTAK:

Az intézmény igazgatója valamint az általa esetenként vagy az ügyek meghatározott csoportjára meghatalmazott intézményi dolgozó.

Nyilvántartott adatok vezetése:

Az óvodában nyilvántartott és kezelt adatok vezetése- alkalmazottokról, gyermekekről a Nk. tv. alapján történik.

AZ INTÉZMÉNY IGAZGATÓJA

- 8) A nevelési-oktatási intézmény igazgatója felel
- a pedagógiai munkáért,
  - a nevelőtestület vezetéséért,
  - a nevelőtestület jogkörébe tartozó döntések előkészítéséért, végrehajtásuk szakszerű megszervezéséért és ellenőrzéséért,
  - a rendelkezésre álló költségvetés alapján a nevelési-oktatási intézmény működéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételek biztosításáért,
  - a nemzeti és óvodai ünnepek munkarendhez igazodó, méltó megszervezéséért,
  - a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok megszervezéséért és ellátásáért,
  - a nevelő és oktató munka egészséges és biztonságos feltételeinek megteremtéséért,
  - a munkavállalói érdek-képviselői szervekkel és a szülői szervezetekkel való megfelelő együttműködésért,
  - a gyermekbaleset megelőzéséért,
  - a gyermekek rendszeres egészségügyi vizsgálatának megszervezéséért,
  - a pedagógus-ethika normáinak betartásáért és betartatásáért,

9) A nevelési-oktatási intézményigazgató munkáját a nevelőtestület és a szülők közössége a vezetői megbízásának második és negyedik évében személyazonosításra alkalmatlan kérdőíves felmérés alapján értékeli. Az országos pedagógiai-szakmai ellenőrzés az intézményvezető munkájának ellenőrzése és értékelése során a kérdőíves felmérés eredményét is figyelembe veszi.

10) A nevelési-oktatási intézmény igazgatója munkaideje felhasználását és beosztását, az Nkt. 5. mellékletben foglalt foglalkozások megtartásának kötelezettségén kívül maga jogosult meghatározni.

11) A korábban legalább két ciklust intézményvezetőként dolgozó pedagógus „címzetes igazgatói” pótlékban részesülhet, ha intézményvezetői megbízásának lejártát vagy megszűnését követően továbbra is az intézményben marad alkalmazásban. A pótlék mértéke a volt intézményvezető korábbi vezetői pótlékának huszonöt százaléka.

- 12) Közvetlenül irányítja: a vezető beosztású munkatársakat,
- a gazdálkodási feladatokban résztvevők munkáját,
  - az óvodatitkárt,
  - az intézmény karbantartását ellátók munkáját.

AZ INTÉZMÉNYVEZETÉSE

- Az intézmény vezetősége konzultatív testület, véleményező és javaslattevő joggal rendelkezik, és közreműködik mindazon ügyekben, amelyekben az igazgató ezt szükségesnek látja.
- Az óvoda magasabb vezetői beosztású dolgozói az igazgató, igazgató helyettes a tagóvoda igazgató és helyettese.
- Az intézményvezetőség tagjai:
  - intézményi igazgató,
  - igazgató helyettes,

Szervezeti és Működési Szabályzat

- tagintézmény igazgató
  - tagintézmény igazgatóhelyettes.
- 4) A igazgató-helyettesi, tagóvoda igazgatói megbízást- a nevelőtestületi véleményezési jogkör megtartásával – az igazgató adja. A megbízás határozott idejű, ill. visszavonásig érvényes.
  - 5) Az igazgatók értekezleteken beszámolnak a részegységek működéséről, a kiemelkedő teljesítményekről, a hiányosságokról, a problémákról, valamint azok megoldási módjáról, fejlesztési lehetőségekről.
  - 6) Az intézmény igazgatója, helyettese és a tagintézmény igazgató és helyettese kapcsolattartása folyamatos, a szükségletnek megfelelően tartott.
  - 7) Rendkívüli igazgatói értekezletet az intézményigazgató az általános munkaidőn belül bármikor összehívhat.

AZ IGAZGATÓ HELYETTESÍTÉSE

Az intézményigazgató akadályoztatása esetén érvényes helyettesítési rend

- 1) Az intézmény nyitvatartási idején belül az igazgató, vagy helyettesének az intézményben kell tartózkodnia.
- 2) Az igazgató teendőit szabadsága, betegsége, hivatalos távolléte, valamint tartós akadályoztatása esetén helyettese látja el.
Tartós távollét esetén teljes hatáskörrel, egyéb esetekben az azonnali döntést igénylő ügyekben az igazgatóhelyettes jár el.
- 3) Az igazgatók egyidejű távolléte esetén a igazgató helyettesítését az általa írásban megbízott, határozatlan időre kinevezett pedagógus látja el.
- 4) Az igazgató 2 hetet meghaladó tartós hiányzása esetén az igazgatóhelyettes látja el vezetői feladatait, a csoportja ellátásáról helyettesítéssel kell gondoskodni.

IGAZGATÓHELYETTES, TAGÓVODA IGAZGATÓ

- 1) Munkájukat az igazgató közvetlen irányítása mellett végzik. Az igazgató akadályoztatása esetén ellátják annak helyettesítését.
- 2) Közreműködnek a igazgató által megállapított tevékenység irányításában.
Felelősök:
  - a házi továbbképzések szervezéséért,
  - a szakmai munkaközösség működési feltételeinek biztosításáért,
  - a szülői szervezet működésének segítéséért,
  - a helyettesítési beosztás elkészítéséért,
  - a igazgatóval együtt az óvoda szakmai munkájának ellenőrzéséért,

Szervezeti és Működési Szabályzat

- a pedagógiai munka ellenőrzése során gondoskodnak a dajkák munkájának ellenőrzéséről, a helyettesítők munkájának ellenőrzéséről,
- ellátják az óvoda gazdasági ügyeivel összefüggő feladatokat,
- a szabadságolási terv elkészítéséért, nyilvántartásáért,
- a jelenléti ívek napi vezetésének ellenőrzéséért, helyettesítés megszervezéséért,
- tanügy-igazgatási dokumentumok vezetéséért,
- a munkaidő beosztás kifüggesztéséért és betartásának ellenőrzéséért,
- a szakmai munka, napi irányításáért, jogszabályok szerinti végzéséért a tagóvodákban,
- a helyes nevelési elvek megvalósulásáért,
- az egészségügyi előírások betartásáért
- az óvoda épületekben dolgozó munkatársak közötti információ áramlásáért.

3) Részletes feladataikat a munkaköri leírás határozza meg.

A vezetők közötti feladatmegosztás

Ellátandó feladatok a vezetők munkaköri leírása alapján	Igazgató	Igazgató helyettes.	tagóvoda igazgató	Tagóvoda igazgató helyettes
Szakszerű és törvényes működés	X	X	X	X
Célszerű és takarékos gazdálkodás	X	X	X	X
Gyermek és ifjúságvédelem	X	X	X	X
Gyermekbalesetek megelőzése	X	X	X	X
Egészségügyi vizsgálat megszervezése	X		X	
Ellenőrzési, mérési, értékelési és minőségfejlesztés működtetése	X	X	X	X
Pedagógiai program végrehajtása, ellenőrzése.	X	X	X	X
Éves munkaterv elkészítése, értékelése	X	X	X	X
Beiskolázási feladatok lebonyolítása	X			
Pedagógus továbbképzési program és beiskolázási terv elkészítése		X		
Nemzeti ünnepek és egyéb hagyományok ápolása		X	X	X
Álláshelyek betöltése, kinevezés	X			
Megbízások	X			
Munkaköri leírás elkészítése	X			
Köznevelési foglalkoztatottak besorolása nyilvántartások	X			
Köznevelési foglalkoztatottak minősítése, értékelése	X	X	X	X
Alkalmazottak erkölcsi és anyagi elismerése	X	X	X	X
Szünetek alatti ügyelet biztosítása		X		X
Munkarend szervezése, ellenőrzése		X		X
Pénzügyi és gazdálkodási feladatok	X	X	X	X
Tanügy igazgatási feladatok	X	X	X	X
Kapcsolattartás szülői közösséggel és egyéb partnerekkel	X	X	X	X

Szervezeti és Működési Szabályzat

Nyilvántartások naprakész vezetése	X	X	X	X
Szabályzatok dokumentumok elkészítése, hozzáférhetősége	X	X	X	X
Csoportok adminisztratív teendőinek ellenőrzése	X	X	X	X
Tűz és munkavédelmi előírások betartása		X	X	X
Leltározás selejtezés	X	X	X	X
Épület és vagyontárgyak védelme	X	X	X	X
Intézmény képvisellete	X	X	X	X
Biztosítja a gyermekek részvételét városi eseményeken		X		X
Szabadságok tervezése, ütemezése		X		X
Kapcsolattartás a tagintézmény igazgatóval és helyettessel	X	X		

ALKALMAZOTTI JOGOK

1) Az intézmény nevelőtestülete pedagógusokból áll. A nevelőtestület határozza meg alapvetően az intézmény szakmai munkáját.

Az alkalmazotti közösséget és azok képviselőit jogszabályokban meghatározott részvételi, javaslattételi, véleményezési és döntési jogok illetik meg.

2) Az intézmény, különböző közösségeinek tevékenységét választott képviselőik segítségével az igazgató fogja össze.

3) A kapcsolattartás formái különösen értekezletek, megbeszélések, munkaközösségi foglalkozások, hospitálások, melyek ideje a munkatervben kerül meghatározásra. A munkaterv csoportonként mindenki számára hozzáférhető.

4) A különböző döntési fórumokra, nevelőtestületi-, alkalmazotti értekezletekre a vonatkozó napirendi pontokhoz a döntési, egyetértési jogot gyakorló közösségek által delegált képviselőt(ket) meg kell hívni, nyilatkozatukat jegyzőkönyvben kell rögzíteni.

5) A teljes alkalmazotti közösség gyűlését az intézményigazgató akkor hívja össze, amikor ezt jogszabály előírja, vagy az intézmény egészét érintő kérdések tárgyalására kerül sor. Az alkalmazotti közösség értekezleteiről jegyzőkönyvet kell vezetni.

PEDAGÓGUSOK, MUNKAIDEJE, KÖTELEZŐ ÓRASÁMA, NYILVÁNTARTÁSA

1) **Az óvodapedagógusok:** munkaköri kötelessége, hogy a jogszabályokban meghatározott, valamint a munkaköri leírásban részletezett feladatait ellássa. Pedagógiai munkájuk végzésére irányt ad az Óvodai Nevelés Alapprogramja, Komplex Személyiségfejlesztő Pedagógiai Programunk, valamint a testület által legitimált mindenkori éves munkaterv.

Szervezeti és Működési Szabályzat

Az óvodai nevelés a gyermek neveléséhez szükséges, fejlesztő, iskola-előkészítő vagy más, kifejezetten nevelési jellegű foglalkozást óvodapedagógus látja el az éves munkarendjének megfelelően.

- 2) Az óvodapedagógus *hatásköre* kiterjed a gyermekekkel kapcsolatos feladatokra, a szülőkkel való kapcsolattartásra, és a munkatervben meghatározott egyéni feladatokra.
- 3) Az óvodapedagógusok munkaidejüket naponta kötelesek nyilvántartani.
- 4) A gyermekcsoportok számát figyelembe véve az igazgató heti kötelező óraszám: 8 óra. Munkaideje: 40 óra
Óvodaigazgató helyettes heti kötelező óraszám: 22 óra. Munkaideje: 40 óra.
Tagintézmény igazgató: 40 óra.
Óvodapedagógusok heti kötelező óraszám: 32 óra. Munkaideje: 40 óra.
Pszichológus heti kötelező óraszám: 32 óra Munkaideje: 40 óra.
Fejlesztőpedagógus heti kötelező óraszám: 32 óra Munkaideje: 40 óra
- 5) A pedagógus, kötelező óráját a gyermekekkel való közvetlen foglalkozásokra kell fordítani. Az ebédszünet munkaközi szünetnek számít. Ideje: 20 perc A munkaközi szünet nem része a munkaidőnek.
Heti teljes munkaidejének 80%-át köteles (kötött munkaidő) a feladatok ellátásával tölteni. Óvodában a kötött munkaidőt (32 óra) a gyermekekkel való közvetlen, teljes óvodai életet magában foglaló foglalkozásra kell fordítani. A teljes munkaidő fennmaradó részében az előkészítő, neveléssel-oktatással összefüggő egyéb feladatokat, továbbá eseti helyettesítést is el kell látni. E munkának része a gyermekek teljesítményének értékelése, minősítése.
Az igazgató, igazgató helyettes, tagóvoda igazgató és helyettes jogosultak az arányos és egyenletes feladatelosztást biztosítani a nevelőtestület tagjai között.
- 6) Az intézményegységek biztonságos működése, valamint feladat-ellátási, szakmai intézményi érdek, ill. dolgozói kérés esetén, az igazgató személyi átcsoportosítással a nevelési év folyamán is élhet.
- 7) **A nevelőmunkát segítő külső szakemberek** családsegítő, logopédus, gyógytestnevelő, valamint a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztését ellátó speciális szakemberek.

Az óvoda dolgozóinak munkarendje:

A munka-időbeosztás tudomásul vételét a dolgozó aláírásával igazolja, és egy példányát átveszi. A dolgozók munkaidő-beosztását, munkarendjét, az óvodaigazgató-helyettes és a tagóvoda igazgató készítik névre szólóan, mindenkor a gyermekek és az intézmény érdekeit előtérbe helyezve.

NEVELŐMUNKÁT KÖZVETLENÜL SEGÍTŐ MUNKATÁRSAK, MUNKAIDEJE

Dajkák: nevelő munkát közvetlenül segítő munkatársak.

Mindazokat a feladatokat végzik, amelyek szükségesek a gyermekek egész napos óvodai ellátásában a nevelési célok érdekében.

Feladatuk az óvodapedagógus irányításával:

- a gyermekek gondozásában, nevelésében való részvétel
- az óvoda épületének folyamatos, rendszeres tisztántartása

Részletes feladataikat munkaköri leírásuk és a csoportnapló féléves tervezése tartalmazza. Munkabeosztásukat az óvoda nyitvatartási ideje szabja meg.

Munkaidejük heti: 40 óra.

Munkarendjük szerint heti váltásban dolgoznak.

Eltérésre engedélyt az igazgató és helyettese ill. a tagóvoda igazgató és helyettese adhatnak.

Pedagógiai asszisztensek: nevelő munkát közvetlenül segítő munkatársak.

Mindazokat a feladatokat végzik, amelyek szükségesek a gyermekek egész napos óvodai ellátásában a nevelési célok érdekében.

Feladatuk az óvodapedagógus irányításával:

- a gyermekek gondozásában, nevelésében való részvétel, csoportokban délutáni felügyeletük
- SNI-s gyermekek ellátásának segítése a napi életben
- az óvoda épületének folyamatos, rendszeres dekorálása.

Részletes feladataikat munkaköri leírásuk és a csoportnapló féléves tervezése tartalmazza.

Munkabeosztásukat a Nkt. valamint az óvoda nyitvatartási ideje szabja meg.

Munkaidejük heti: 40 óra, melyből 35 óra kötelező a gyermekek között, a többi egyéb más feladatokra fordítható.

Intézményegységek biztonságos működése érdekében, ill. dolgozói kérésre az intézményigazgató a nevelési év folyamán átcsoportosítással élhet.

Óvodatitkár: Az óvodatitkár a nevelőtestülettől és a dajkáktól elkülönült feladattal rendelkező köznevelésben foglalkoztatott, akinek feladata elsősorban az óvoda rendeltetészerű működéséhez szolgáló feltételek biztosítása (funkcionális feladatkörök), pénzügyi-gazdasági tevékenységet ellátó személy. Részletes feladatát a munkaköri leírása tartalmazza.

A SZÜLŐI SZERVEZET, SZÜLŐI KÖZÖSSÉG

1) A Nkt. alapján a szülők jogaik érvényesítésére és kötelességük teljesítésére szülői szervezetet (közösséget) hoznak létre. A szülői szervezet dönt saját szervezeti és működési rendjéről, munkatervének elfogadásáról, tisztségviselőinek megválasztásáról és képviseléről.

2) Egy csoportba járó óvodások szülői szervezetével a gyermekközösséget nevelő óvodapedagógus tart közvetlen kapcsolatot. Évente szülői értekezleten a szülők csoport választmányi tagot- tagokat választanak, akik képviselik a gyermekcsoport érdekeit.

3) A szülői szervezet intézménnyel kapcsolatos véleményét, javaslatát, egyetértését a csoportot képviselő választmányi tagok által megválasztott, elnök juttatja el az intézmény vezetőségéhez.

4) Az óvodai szintű Szülői közösség vezetőjét meg kell hívni azon óvodai értekezletek azon napirendi pontjainak tárgyalására, amelyet jogszabály vagy SZMSZ a szülők részére véleményezési, egyetértési jogot biztosít.

5) Az intézményigazgató, tagintézmény igazgató a Szülői közösség elnökét félévente tájékoztatja az óvodában folyó nevelőmunkáról és a gyermekeket érintő kérdésekről, az elnök beszámol a szülői közösség tevékenységéről.

6) A szülői szervezet véleményezési jogot gyakorolhat

Véleményezési joga van:

- Intézményen kívül szervezett kulturális, sport vagy más foglalkozások meghatározásában.
- A szervezett óvodán kívüli tevékenységekhez a szülői szervezet meghatározhatja azt a legmagasabb összeget, amelyet az óvoda a nem ingyenes szolgáltatások körébe tartozó program megvalósításánál nem léphet túl.
- Intézményi átszervezés, megszüntetés, tevékenységi kör módosítása esetén, illetve a döntés előkészítés szakaszában.
- Az óvoda nyitva tartási idejének meghatározásában.

7) A szülők, és az óvodapedagógusok közötti kapcsolattartásra lehetőség nyílik az alábbi esetekben:

- nyílt napokon
- nyilvános ünnepélyeken
- családlátogatásokon
- szülői értekezleteken
- faliújságra kifüggesztett információkon keresztül
- az óvoda honlapján
- az egyes óvodai csoportok zárt internetes csoportjaiban
- a szülők képviselőjének részvételével a nevelői értekezleteken az óvodai rendezvények szervezése során
- a gyermekvédelmi intézkedéseken keresztül
- a csoport specifikus programokon
- és közös kirándulásokon

A Házirendben megfogalmazott jogokon túl a szülő joga, hogy a jogszabályban meghatározottak szerint az oktatási jogok miniszteréhez forduljon.

8) Az intézmény Pedagógiai Programját, az SZMSZ-ét, a Házirendet, elérhető helyen az épületek Szülői faliújságján és az óvoda honlapján minden szülő szabadon megtekintheti.

9) Az óvoda igazgatója, vagy az általa kijelölt személy minden nevelési év elején összevont Szülői értekezlet keretén belül tájékoztatást ad a szülőknek a Pedagógiai program elérhetőségéről, tartalmi elemeiről, valamint a Házirend kiemelt fejezeteiről.

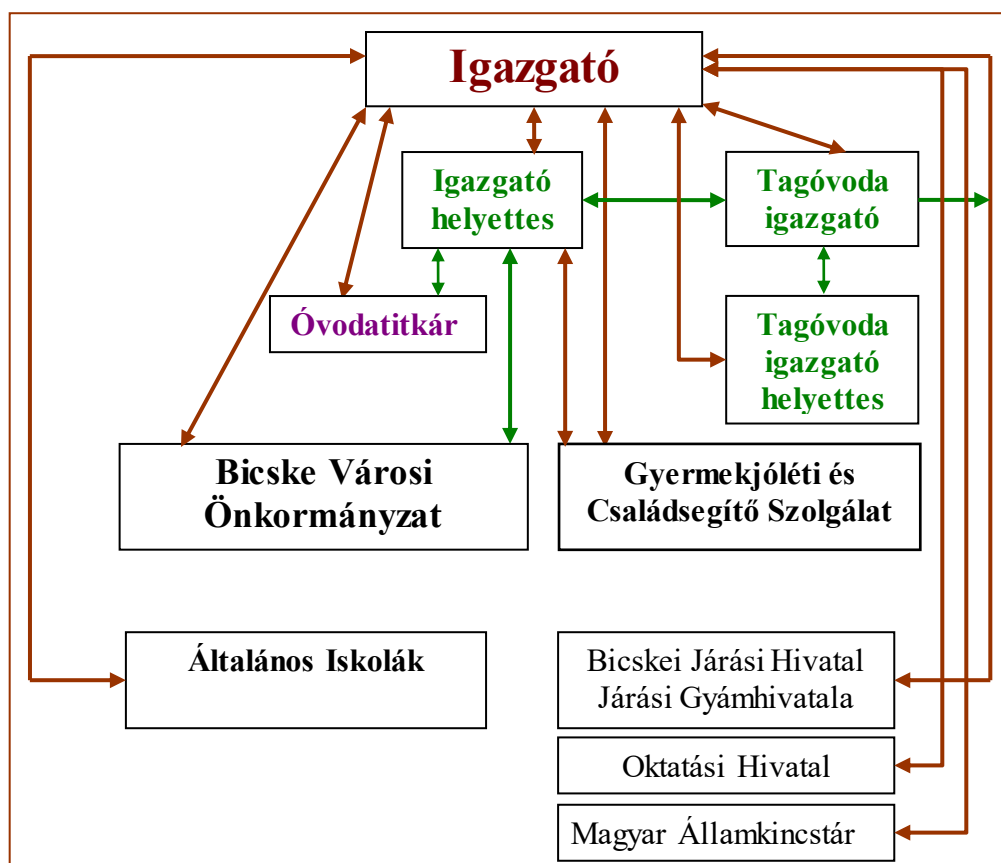
10) A Házirend egy példányát a szülőknek, a gyermek óvodába történő beiratásakor, illetve annak érdemi változása esetén át kell adni.

A SZÜLŐK SZÓBELI TÁJÉKOZTATÁSA

- 1) Az óvodapedagógusok az óvodásaikról a nevelési év során rendszeres szóbeli tájékoztatást tartanak. A szóbeli tájékoztatás lehet csoportos és egyéni. A szülők csoportos tájékoztatásának módja a Szülői értekezletek, egyéni tájékoztatás a szülők igénye szerint egyeztetett időben történik.
- 2) A csoportok szülői közössége számára a munkatervben meghatározott számú és időpontú szülői értekezletet tartunk.
- 3) Rendkívüli szülői értekezletet hívhat össze az intézményigazgató, a csoport óvodapedagógusa, a gyermekközösségben felmerülő problémák megoldására.

AZ INTÉZMÉNY KÜLSŐ KAPCSOLATAI

- 1) Az intézményünk a feladatok elvégzése, a gyermekek egészségügyi, gyermekvédelmi és szociális ellátása, valamint az általános iskolai tanulmányok megkezdése érdekében és egyéb ügyekben rendszeres kapcsolatot tart fenn más intézményekkel és gazdasági szervezetekkel.

- 2) A kapcsolattartás formái és módjai:
  - hivatalos levelezés
  - értekezlet
  - előadások,
  - rendezvények

- megbeszélések, konferenciák
- ünnepélyek,
- szakmai tájékozódás személyesen vagy telefonon
- belső zárt facebook csoport

3) Az igazgató, tagintézmény igazgató kapcsolatban állnak a következő szervezetekkel:

- a fenntartó önkormányzattal, annak szociális és pénzügyi szervezetével,
  - az óvodatitkár rendszeres kapcsolatban áll az önkormányzati étkezés nyilvántartókkal a térítési-díj számlázóival
- az önkormányzati fenntartású intézményekkel:
  - havi intézményvezetői értekezletek alkalmával,
  - a bölcsődéből óvodába kerülő gyermekek kölcsönös látogatásakor,
  - iskolaválasztás, átmenet megkönnyítése érdekében szakmai megbeszéléskor,
- közművelődési intézmények által nyújtott lehetőségek igénybevételekor:
  - mese színház bérletes előadásai, kiállítások, gyermekkönyvtár foglalkozásai alkalmával
- a Családsegítő és Gyermekjóléti szolgálattal:
  - a gyermekvédelmi felelős rendszeres, folyamatos kapcsolatot tart, melyről beszámol az igazgatónak.
- a gyermekek egészségügyi ellátásáról gondoskodó intézményekkel:
  - az óvoda gyermek- orvosával, védőnőivel,
- A Szakszolgálattal- Szakértői Bizottság munkatársaival: szakértői vizsgálatok alkalmával, logopédiai ellátás, gyógytestnevelés és fejlesztőpedagógia biztosításakor
  - az egyházak képviselőivel, hitoktatóval,
  - Pedagógiai szakmai szolgáltatókkal: Oktatási Hivatal, Oktatókutató és Fejlesztő Intézet, szaktanácsadók, szakértőkkel konferenciákon való részvételkor.

A NEVELŐTESTÜLET

A nevelőtestület az intézmény pedagógusainak közössége, a nevelési és pedagógiai kérdésekben a közoktatási intézmény legfontosabb tanácskozó és határozathozó szerve. A nevelőtestület tagja minden köznevelésben foglalkoztatott pedagógus, a nevelőmunkát közvetlenül segítő felsőfokú végzettségű alkalmazott.

A NEVELŐTESTÜLET FELADATAI ÉS JOGAI

1) A nevelőtestület külön jogszabályban meghatározott jogosítványokkal rendelkező testület, amely a nevelési intézmény pedagógusainak közössége, az intézmény legfontosabb tanácskozó és határozathozó szerve.

2) A nevelőtestület az intézmény működését alapvetően meghatározó kérdésekben döntési jogkörrel, egyéb kérdésekben véleményező, javaslattevő jogkörrel rendelkezik. A nevelőtestület tagjainak részletes feladatait a munkaköri leírások tartalmazzák.

3) A nevelőtestület jogkörébe tartozik, hogy részt vegyen:

- a pedagógiai program és módosításának megalkotásában, elfogadásában;
- a szervezeti és működési szabályzat és módosításának elfogadásában;
- a nevelési-oktatási intézmény éves munkatervének elkészítésében.

A nevelőtestület jogkörébe tartozik továbbá:

Szervezeti és Működési Szabályzat

- a nevelési-oktatási intézmény munkáját átfogó elemzések, értékelések, beszámolók elfogadása;
- a nevelőtestület képviselőjében eljáró pedagógus kiválasztása;
- a házirend véleményezése, elfogadása;
- az igazgatói pályázathoz készített vezetési programmal összefüggő szakmai vélemény kialakítása;
- jogszabályban meghatározott más ügyek.

4) Általános véleményező joga:

A nevelési intézmény működésével kapcsolatban bármilyen ügyben véleményt nyilváníthat, javaslatot tehet.

5) Véleménynyilvánítási joga:

- Pedagógusok külön megbízásainak elosztása,
- Vezető helyettes megbízása, ill. a megbízás visszavonása előtt,
- Szakmai célokra fordítható pénzeszközök felhasználásának megtervezése,
- Beruházás, fejlesztés megállapítása,
- Pályázati pénzek felhasználásának aránya,
- Külön jogszabályban meghatározott ügyekben.

6) A nevelőtestület feladatkörébe tartozó ügyek:

- előkészítésére vagy eldöntésére tagjaiból – meghatározott időre vagy alkalmilag – bizottságot hozhat létre,
- egyes jogköreinek gyakorlását – kivéve a PP az SZMSZ és a Házirend elfogadását – átruházhatja a szakmai munkaközösségre.

Az átruházott jogkör gyakorlója a nevelőtestületet tájékoztatni köteles - a nevelőtestület által meghatározott időközönként és módon – azokról az ügyekről, amelyekben a nevelőtestület megbízásából eljár.

A NEVELŐTESTÜLET ÉRTEKEZLETEI

1) Rendkívüli értekezlet hívható össze, ha a nevelőtestület 50 % +1 fő kéri, ha az igazgatója vagy vezetősége szükségesnek látja.

2) A nevelőtestület feladatainak ellátása érdekében értekezletet tart. Az értekezletek tervezhető részét az intézmény éves munkatervében kell rögzíteni.

3) A nevelési év tervezett értekezleteit, az intézmény munkaterve tartalmazza.

A NEVELŐTESTÜLET DÖNTÉSEI

- 1) A nevelőtestület döntéseit és határozatait általában – a jogszabályokban meghatározottak kivételével – nyílt szavazással és egyszerű szótöbbséggel hozza.
- 2) Titkos szavazás esetén szavazatszámláló bizottságot jelöl ki a nevelőtestület tagjai közül. A szavazatok egyenlősége esetén az intézményvezető szavazata dönt.
- 3) A nevelőtestületi értekezletről tartalmi jegyzőkönyvet kell készíteni.

- 4) A jegyzőkönyvet az igazgató, a jegyzőkönyvvezető és a nevelőtestület jelenlevő tagjai közül egy hitelesítő írja alá. A döntések az intézmény iktatott iratanyagába kerülnek, határozati formában.

A NEVELŐTESTÜLET MUNKAKÖZÖSSÉGEI: SZAKMAI MUNKAKÖZÖSSÉGEK

- 1) Az intézmény pedagógusai- elkülönült szervezeti egységnek nem minősülő –szakmai munkaközösséget hozhatnak létre, ill. szervezhetnek.
- 2) A munkaközösség szakmai, módszertani kérdésekben segítséget adhat az intézményben folyó nevelőmunka tervezéséhez, szervezéséhez, ellenőrzéséhez.
- 3) A munkaközösségek tagjainak feladata: a PP alapján az intézményi célok megvalósításának, a megvalósítás megfelelő hatékonyságának segítése, ellenőrzése, értékelése, módosítási javaslatok előkészítése.

Szakmai munkaközösségek: Az óvodában működő szakmai munkaközösségek vezetője, éves munkatervet készít.

A pedagógus-munkakörben foglalkoztatottak szakmai segítése céljából feladatait az alábbiak szerint tervezi és szervezi:

- Közreműködik az intézménybe belépő új pedagógus munkájának segítésében
- A belső továbbképzési rendszer keretében:
  - Figyelemmel kíséri a szakterületén folyó munkát
  - Szakterületén - figyelembe véve az intézmény kiemelt nevelési területeit – gyakorlati bemutató foglalkozásokat szervez.
  - Szükség és igény szerint feladatot vállal a dajkák belső képzésében.
- Az igazgató belső ellenőrzési feladatainak segítésében:
  - A munkaközösség vezetője az éves munkaterv ütemezése szerint ellenőrzi a pedagógiai adminisztráció (Csoportnapló, Fejlődési napló) tartalmi és formai megfelelőségét.
  - Hospitálásai és segítő látogatásai alkalmával értékeli a teljesítményértékelés során megállapított egyéni és intézményi szinten is megfogalmazott fejlesztési feladatok teljesülését.
- Kapcsolattartás és együttműködés:
  - Éves munkaterv szerint szervezi a munkaközösség foglalkozásait és programjait.
  - Tervezési, szervezési, és egyéb munkálatai során együttműködik vezetőtársaival.
  - Meghívás esetén felkészülten vesz részt az intézményi munkatervben rögzített vezetőségi értekezleteken.
  - A munkaközösség eredményeiről a nevelési év végén beszámolót készít.
  - Felhatalmazottként képviselheti az óvodát az intézmény partnerintézeteinél.

A NEVELŐTESTÜLET FELADATAINAK ÁTRUHÁZÁSA

A nevelőtestület hatáskörének gyakorlási jogát fenntartja, jogszabályban biztosított hatásköreinek gyakorlási jogát nem ruházza át.

NYÁRI ZÁRÁS

- 1)Az intézmény üzemeltetése a fenntartó által meghatározott nyári zárva tartás alatt szünetel, ilyenkor történik az intézmény szükség szerinti felújítása, karbantartása valamint nagytakarítása.
- 2)Az intézmény nyári zárva tartásáról legkésőbb február 15-ig a szülőket tájékoztatni kell.
- 3)A nyári zárás előtt 10 nappal össze kell gyűjteni a gyermekek elhelyezésére vonatkozó igényeket, és a szülőket a gyermekeket fogadó ügyeletet biztosító óvodáról, annak működésével kapcsolatos lényeges kérdésekről a zárást megelőzően tájékoztatni kell.
- 4)Az ügyeletes óvodába az ügyeletet kérő gyermekek nevét, jelét, korcsoportját, lakcímét, TAJ számát ill. szülei elérhetőségét, érkezésüket megelőzően át kell adni.

NEVELÉS NÉLKÜLI, ÉS RENDKÍVÜLI MUNKANAPOK

- 1) A nevelés nélküli munkanapok egy nevelési évben maximum 5 munkanapot vehetnek igénybe. Időpontjuk az óvoda munkatervében kerül meghatározásra.
- 2) Az időpontról a szülőket az intézmény megfelelő módon, (hirdető tábla) a nevelés nélküli munkanap miatti zárást megelőzően legalább 7 nappal tájékoztatja.
- 3) A szülők a tájékoztatást követő 3. napon belül írásban jelzik igénylik-e a gyermek felügyeletét, melynek meglétéről a csoport óvodapedagógusa gondoskodik. Az aláíró íveket a igazgató helyettes, tagóvoda igazgató összesíti, jelzi és iktatja.
- 4) A biztosítandó felügyelet szükségességéről az intézményigazgató dönt, amennyiben azt indokoltnak tartja, gondoskodik a felügyelet biztosításáról.
- 5) Az óvoda nem biztosít felügyeletet gazdaságtalan működés, azaz 10 fő alatti igény esetén.

AZ INTÉZMÉNY MUNKARENDJE

- 1) Az intézmény hivatalos munkaidejében felelős vezetőnek kell az épületben tartózkodni. Akadályoztatása esetén az SZMSZ-ben rögzített helyettesítési rend lép életbe.
- 2) Az intézmény nevelési időtől független munkaideje:
Hétfőtől - péntekig
Árpád utca 6.00 órától – 18.00 óráig
Apponyi A. u. 6.00 órától – 18.00 óráig
- 3) Az intézmény zavartalan működése érdekében a közalkalmazottak munkarendjét- a hatályos jogszabályok betartásával- az igazgató-helyettes, tagintézmény igazgatóhelyettes állapítja meg.

Szervezeti és Működési Szabályzat

4) Minden közalkalmazottnak az intézményben be kell tartani az általános munka és balesetvédelmi szabályokat. Az ezzel kapcsolatos képzést az intézmény által megbízott szakember tartja.

5) A pedagógusok jogait és kötelességeit a Nk.tv. és az Etikai kódex rögzíti.

6) A pedagógusok napi munkarendjét és helyettesítési rendjét, az igazgató helyettes és a tagóvoda igazgató helyettes állapítják meg az igazgató jóváhagyásával.

7) A helyettesítést elsősorban az adott csoportban dolgozó óvodapedagógus, ill. a gyermekcsoportot legjobban ismerő munkatárs végzi.

8) A technikai dolgozók, munkabeosztását a munkafeladatok és az óvoda nyitvatartási ideje szabja meg. Munkaidejük heti: 40 óra.

9) Az alkalmazottnak munkakezdekor munkaterületükön munkavégzésre alkalmas állapotban kell megkezdeni a tevékenységét.

Távolmaradásukat előzetesen a közvetlen helyettesítő kollégával történt egyeztetés után a igazgató helyettesnek, ill., tagóvoda igazgatóhelyettesének jelezniük kell, hogy helyettesítésük megoldott legyen.

HÁZIREND

1) Az intézmény használóinak e szabályokon felül, a kiadott „Házirend” szabályozását kell figyelembe venniük.

EGYÉB FOGLALKOZÁSOK, SZOLGÁLTATÁSOK

1) Az óvoda – a nevelési programjában megfogalmazottak mellett, egyéb szülői igényen, gyermeki érdeklődésen alapuló foglalkozásokat szervez.

(PP Szolgáltatásaink című fejezete alapján.)

2) Az adott nevelési év elején kerül meghirdetésre a foglalkozás, a szülők gyermekük jelentkezését aláírásukkal jelzik. A jelentkezés kötelezettség vállalás.

3) Az egyéb foglalkozások helyét és időtartamát a vezetők az adott épület sajátosságainak megfelelően egyeztetik a szülői szervezet vezetőjével.

Az óvoda szolgáltatásai

(1) A külső személlyel szervezett foglalkozásokra, valamint a vallási, hitoktatási célra az intézményi nevelési időn kívül az intézményvezető által kijelölt csoportszobák, egyéb helyiségek (tornaszoba) állnak rendelkezésre.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt esetben a foglalkozást tartó nevelő, illetőleg az egyház képviselője felel a csoportszoba, egyéb helyiség használatáért.

(3) A foglalkozásra azokat a gyermekeket lehet elvinni, akiről szülői írásbeli engedélye van az óvodapedagógusnak, és erről névsort ad át a szolgáltatást vezető személynek az érintett intézmény óvodatitkára.

(5) A gyermekek összegyűjtéséről, és a szülőknek történő átadásáról a házirendet és a szolgáltatói szerződést betartva a foglalkozás vezetője köteles gondoskodni.

KIRÁNDULÁSOK

- 1) Az intézmény nevelői részére környezetismereti kirándulásokat szervez, melyek célja: a PP célkitűzéseivel összhangban hazánk, természeti környezetünk megismertetése.
- 2) A kirándulást a csoport éves tervében kell betervezni, részletes tervezetét a csoportnaplóban kell rögzíteni.
- 3) A kirándulás résztvevőinek tervezett névsorát, az útvonalát, az indulás-érkezés időpontját az igazgatónak, tagóvoda igazgatónak 3 nappal előbb a szervező óvodapedagógus köteles leadni.
- 4) A kirándulás engedélyezéséről az igazgató, tagóvoda igazgató dönt.
- 5) A kirándulások szervezésének szempontjai:
  - a szülőkkel szülői értekezleten kell egyeztetni a kirándulás szervezési kérdéseit,
  - kötség kímélő megoldást kell választani,
  - a kirándulás várható költségeiről a szülőket az értekezleten tájékoztatni kell, valamint írásban nyilatkoztatni a kirándulás költségeinek vállalásáról.
- 6) -A költségek nem haladhatják meg a SzK által írásban rögzített legmagasabb összeget.

AZ ÓVODAI FELVÉTEL, ÓVODAI JOGVISZONY LÉTESÍTÉSE

(1) A fenntartó az óvodai beiratkozás idejéről, az erről való döntés és a jogorvoslat benyújtásának határidejéről közleményt vagy hirdetőt tesz közzé a helyben szokásos módon, a beiratkozás első határnapját megelőzően legalább harminc nappal.

(2) A szülő az óvodai nevelésben történő részvételre jogszabály alapján kötelezett gyermekét köteles beírni az önkormányzat által közzétett közleményben vagy hirdetőt megadott időpontban. A napi négy órában óvodai nevelésre kötelezett gyermek szülője, amennyiben gyermeke az óvodakötelezettségét külföldön teljesíti, köteles arról a beiratkozás idejének utolsó határnapját követő tizenöt napon belül írásban jelezni az Oktatási Hivatalnak.

(3) Az óvodai beiratkozáskor be kell mutatni a gyermek személyazonosítására alkalmas, a gyermek nevére kiállított személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági igazolványt, továbbá a szülő személyi azonosító és lakcímet igazoló hatósági igazolványát.

(4) A köznevelésről szóló törvény 45. § (8) bekezdése szerint 2020. január 1-jétől a jegyző helyett az Oktatási Hivatal vezeti majd az óvodakötelesek hatósági nyilvántartását, és közöl adatot a kötelező felvételt biztosító óvodák fenntartói számára. Az Oktatási Hivatalról szóló 121/2013. (IV. 26.) Korm. rendelet új 15/F. §-a értelmében 2020. január 1-jétől az Oktatási Hivatal látja el ezt a feladatot.

(5) Az óvoda igazgatója az óvodai felvételi, átvételi kérelem elbírálásáról, a döntést megalapozó indokolással, a fellebbezésre vonatkozó tájékoztatással értesíti a szülőt, továbbá az óvodai nevelésre kötelezett gyermek felvétele, átvétele esetén indokolás nélkül értesíti az előző óvoda vezetőjét is. (6) Az óvoda igazgatója értesíti a gyermek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes települési önkormányzat jegyzőjét, ha olyan gyermeket vett fel vagy vett át, akinek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye nem a nevelési-oktatási intézmény felvételi körzetében van.

(7) A kijelölt óvoda igazgatója a megküldött szakértői vélemény vagy a kormányhivatal határozata alapján értesíti a gyermek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes települési önkormányzat jegyzőjét, ha a gyermeket az óvodába nem írták be.

(8) Az óvodába felvett gyermeket az óvoda nyilvántartja. Ha a gyermek óvodát változtat, további nyilvántartása az átadó óvoda értesítése alapján az átvevő óvoda feladata. Az óvoda törli az óvodába felvettek nyilvántartásából azt a gyermeket, akinek óvodai jogviszonya a (2) bekezdés szerint megszűnt.

ÓVODAI FELVÉTEL

1) Az óvodai felvétel, átvétel jelentkezés alapján történik.

Az óvodai felvételt jelentkezés, „beíratás” előzi meg. A jelentkezés ideje a fenntartóval történt megállapodás szerinti időben történik. (május első hete)

A jelentkezés időpontja előtt, legalább 30 nappal plakáton és az óvoda honlapján is nyilvánosságra kell hozni:

- beíratás idejét, helyét,
- a jelentkezéshez szükséges iratokat.

2) Az óvoda felveheti azt a körzetében lakó gyermeket is, aki a harmadik életévét a felvételétől számított fél éven belül betölti, feltéve, hogy minden, a településen, lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező három éves és annál idősebb gyermek óvodai felvételi kérelme teljesíthető. A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében az intézmény a Nk.tv. előírása szerint veszi fel a gyermekeket.

3) A szülő gyermeke óvodai felvételét, átvételét bármikor kérheti.

4) A gyermeket elsősorban abba az óvodába kell felvenni, átvenni, amelynek körzetében lakik, illetőleg ahol szülője dolgozik

5) A német nemzetiségi nevelést folytató kétnyelvű óvodai csoportba, elsősorban a német nemzetiségű identitású szülők kérhetik gyermekük felvételét.

6) Az óvodai felvételtől, átvételtől az óvoda vezetője dönt. Ha az óvodába jelentkezők száma meghaladja a felvehető gyermekek számát az óvodavezető, több óvoda esetén az

óvoda fenntartója bizottságot szervez, amely javaslatot tesz a felvételre.

7) A kötelező felvételt biztosító óvoda – ha a gyermek betöltötte harmadik életévét

- nem tagadhatja meg a halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, továbbá annak a gyermeknek a felvételét,
- aki a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény 41.§-a alapján jogosult a gyermek napközbeni ellátásának igénybevételére, illetve akinek a felvételét a gyámhatóság kezdeményezte.

8) Az óvoda a szülőt írásban értesíti gyermeke felvételéről.

9) A felvett gyermekek nyilvántartása a felvételi és mulasztási naplóban történik.

AZ ÓVODAI ELHELYEZÉS MEGSZŰNÉSE

1) Megszűnik az óvodai elhelyezés, ha

- a) a gyermeket másik óvoda átvette, az átvétel napján;
- b) a gyermeket felvették az iskolába, a nevelési év utolsó napján.

2) Ha az óvodai jogviszony megszűnik, a gyermek adatait a jogviszony megszűnésével egyidejűleg az óvoda KIR nyilvántartásából törölni kell. A mulasztási naplóban a változást jelezni kell.

A GYERMEK FEJLŐDÉSÉNEK FOLYAMATOS NYOMON KÖVETÉSE

Az óvodás gyermek fejlődésének figyelemmel kísérésével kapcsolatos szabályok

(1) Az óvoda az óvodás gyermekek fejlődését folyamatosan nyomon követi és írásban rögzíti. Az óvodás gyermek fejlődéséről a szülőt folyamatosan tájékoztatni kell.

(2) Ha a gyermeket nevelő óvodapedagógus a gyermek iskolába lépéshez szükséges fejlettségének elérése érdekében indokoltnak tartja, az óvoda vezetője tájékoztatja a szülőt az Nkt. 72. § (1) bekezdés *a*) pontjában foglalt köteleességekről, továbbá a köteleességek nem megfelelő teljesítéséből eredő következményekről, valamint az Nkt. 72. § (4) bekezdésében foglalt jogokról.

(3) Amennyiben a szülő az óvoda döntésében foglaltaknak önként nem tesz eleget, az óvoda vezetője az Nkt. 72. § (1) bekezdés *a*) pontjában, valamint (4) bekezdésében foglaltak alapján a szülői egyet nem értést alátámasztó nyilatkozat megküldésével értesíti a gyermek lakóhelye szerint illetékes kormányhivatalt.

(4) Az óvoda a gyermek értelmi, beszéd-, hallás-, látás-, mozgásfejlődésének eredményét – szükség szerint, de legalább félévenként – rögzíti. Rögzíteni kell a gyermek fejlődését szolgáló intézkedéseket, megállapításokat, javaslatokat.

A GYERMEKEK MULASZTÁSÁNAK, TÁVOLMARADÁSÁNAK IGAZOLÁSA

(1) A beteg gyermek, az orvos által meghatározott időszakban nem látogathatja a nevelési-
oktatási intézményt.

Ha a pedagógus megítélése szerint a gyermek, a tanuló beteg, gondoskodik a többi
gyermektől, tanulótól való elkülönítéséről, és kiskorú gyermek, tanuló esetén a lehető
legrövidebb időn belül értesíti a gyermek, a tanuló szüleit.

Azt, hogy a gyermek, a tanuló ismét egészséges és látogathatja a nevelési-
oktatási intézményt, részt vehet a foglalkozásokon, orvosnak kell igazolnia.

Az igazolásnak tartalmaznia kell a betegség miatt bekövetkezett távollét pontos időtartamát is.

(2) Ha a gyermek az óvodai foglalkozásról, távol marad, mulasztását igazolnia kell.

A mulasztást igazoltnak kell tekinteni, ha

a) a szülő előzetesen bejelentette az óvónőnek, hogy gyermekét nem viszi el az óvodába,

b) a szülő írásbeli kérelmére – a házirendben meghatározottak szerint engedélyt kapott a
távolmaradásra,

c) a gyermek, beteg volt, és azt a házirendben meghatározottak szerint igazolja,

d) a gyermek, hatósági intézkedés vagy egyéb alapos indok miatt nem tudott
kötelezettségének eleget tenni.

(3) Ha a gyermek, távollétét nem igazolják, a mulasztás igazolatlan.

Egyéb szabályozás az intézmény Házirendjében található.

A tankötelezettség megállapítása

(1) Nkt. 45. § (2) bekezdése: „A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a
hatodik életévét betölti tankötelessé válik. A tankötelezettség teljesítése a tanév első tanítási
napján kezdődik.

(2) A szülő kérelmére a felmentést engedélyező szerv döntése alapján a gyermek további
egy nevelési évig óvodai nevelésben vehet részt. A szülő kérelmét az iskolakezdés évében
január 15-éig nyújthatja be a felmentést engedélyező szervhez.

(3) Ha az eljárásban szakértőt kell meghallgatni, akkor csak szakértői bizottság rendelhető
ki, és függő hatályú döntésben nem kell rendelkezni a kérelmezett jog gyakorlásáról. Ha a
szakértői bizottság a szülői kérelem benyújtására nyitva álló határidő előtt a gyermek
további egy nevelési évig óvodai nevelésben történő részvételét javasolja, a szülői kérelem
benyújtására nincs szükség.

4) Ha a gyermek az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget korábban eléri, a felmentést
engedélyező szerv a szülő kérelmére engedélyezheti, hogy a gyermek hatéves kora előtt
megkezdje tankötelezettségének teljesítését.

AZ INTÉZMÉNYRE VONATKOZÓ SZABÁLYOK

A köznevelési intézmény névhasználata

1) A köznevelési intézmény nevét fel kell tüntetni valamennyi feladat-ellátási helyen
címtáblán, a nyomtatványokon és a bélyegzőkön. A címtáblát jól látható helyen kell
elhelyezni. Ha egy épületben több különböző köznevelési intézmény található, minden
köznevelési intézmény esetén önálló címtáblát kell elhelyezni.

2). Az intézmény főbejáratánál a Magyar Köztársaság címerét kell elhelyezni.

A PEDAGÓGIAI MUNKA BELSŐ ELLENŐRZÉSE

Az óvoda belső szakmai munkájának ellenőrzését biztosító, a pedagógiai munka alapját képező dokumentum a 363/2012.(XII.17.) kormányrendelettel elfogadott többször módosított Óvodai nevelés országos alapprogramja, és a nevelőtestület által elfogadott, és a igazgató által jóváhagyott Pedagógiai program.

1) A pedagógiai – szakmai munka éves ellenőrzési ütemtervét az óvodai szakmai munkáért felelős igazgató, igazgató helyettes, tagóvoda igazgató, tagigazgatóhelyettes és a működő szakmai munkaközösségek javaslatai alapján- az igazgató készíti el, és a nevelőtestület hagyja jóvá, melyet a munkaterv tartalmaz.

2)Az ellenőrzési terv végrehajtásáért az igazgató felel.

3) Az ellenőrzési terv tartalmazza az ellenőrzés területeit, módszerét és ütemezését. Az ellenőrzési tervet az intézményben nyilvánosságra kell hozni. Az ellenőrzés kiterjed az egyes feladatok elvégzésének módjára, a munkafegyelemmel összefüggő kérdésekre.

4)Az ellenőrzési tervben nem szereplő, rendkívüli ellenőrzésről az igazgató dönt.

Rendkívüli ellenőrzést kezdeményezhet:- igazgató helyettes,
- tagóvoda igazgató,
- szakmai munkaközösség vezető.

5)Az intézmény igazgatója az ellenőrzésbe bevonhatja:

- igazgató helyettes
- tagóvoda igazgató,
- tagóvoda igazgatóhelyettes
- szakmai munkaközösség vezetőjét.

6) Az ellenőrzés tapasztalatait az érintett alkalmazottal ismertetni kell.

7) Az óvodapedagógusok értékelése írásban történik.

8) Az óvodai igazgató a pedagógiai munka belső ellenőrzésének eredményeit felhasználva a szükséges intézkedéseket megteszi.

A LÁTOGATÁS RENDJE

1) **Belépés és benntartózkodás azok részére, akik nem állnak jogviszonyban az óvodával:**

Idegenek, az óvodával jogviszonyban nem álló személyek az óvodatitkárnak vagy dajkának jelzik, hogy milyen ügyben jelentek meg az intézményben.

A látogató köteles megnevezni a látogatott személyt vagy jövetele célját.

2) A dajka vagy óvodatitkár a feladatkörét meghaladó ügyekben, a jelentkező külső személyeket az óvodai igazgatónak vagy tagóvoda igazgatónak, távollétük esetén a helyettesítését ellátónak jelenti be.

- 3) Munkavállaló munkaidejében családtagjai nem tartózkodhatnak az intézményben.
- 4) Idegenek az óvodában igazgatói engedély nélkül nem tartózkodhatnak!

A HELYSÉGEK ÉS BERENDEZÉSÜK HASZNÁLATI RENDJE

- 1) Az alkalmazottak az intézmény létesítményeit és helyiségeit az óvoda nyitva tartásának ideje alatt rendeltetésszerűen használhatják.
- 2) Eltérő rendeltetésű használathoz az igazgató adhat engedélyt.
- 3) Gyermek az óvoda épületében és udvarán, csak óvodapedagógusi, pedagógiai asszisztensi vagy dajkai felügyelettel tartózkodhatnak.
- 4) Az óvoda épületében folyó szolgáltatásokra az igazgató, óvodapedagógus által kijelölt csoportszobák, egyéb helyiségek állnak rendelkezésre.
- 5) A (4) bekezdésben foglalt esetekben a foglalkozást tartó nevelő, ill. az egyház képviselője felel a csoportszoba, egyéb helyiség használatáért.
- 6) Az intézmény helyiségeiben párt vagy –létesítő okirat szerint- párthoz kötődő szervezet nem működhet.
- 7) Az intézményi helyiségek berendezési tárgyait, felszerelési eszközeit a leltár szerint kell megőrizni. Az elektromos berendezések üzemeltetése, a használati utasítás betartásával engedélyezett.
- 8) Az intézményben, annak felszereltségében és a berendezési tárgyaiban okozott kárt a károkozónak meg kell téríteni.
- 9) Az intézmény teljes területén, az épületekben és az udvaron tartózkodó minden személy köteles:
  - a közösségi tulajdont védeni,
  - a berendezéseket rendeltetésszerűen használni,
  - az óvoda rendjét és tisztaságát megőrizni,
  - az energiával és szükséges anyagokkal takarékoskodni,
  - a tűz és balesetvédelmi előírások szerint eljárni,
  - a munka- és egészségvédelmi szabályokat betartani.
- 10) Az intézményi és személyi vagyonvédelem miatt az épület bejárati ajtaját a reggeli gyülekezést követően a dajka nyitvatartási idő alatt időszakosan zárva tartja.

A HAGYOMÁNYÁPOLÁS, ÜNNEPEK, MEGEMLÉKEZÉSEK

- 1) Az intézmény hagyományainak tiszteletben tartása, ápolása, valamint az intézmény jó hírnevének megőrzése az alkalmazotti, gyermek és szülői közösség minden tagjának

kötelessége.

- 2) Az intézményi megemlékezéseket, a nemzeti, az óvodai ünnepeket a PP tartalmazza, továbbá megünneplésük lebonyolításáért a felelős személyt az éves munkaterv rögzíti.
- 3) A népi hagyományok ápolását a csoport éves tervében kell tervezni.
- 4) A német nemzetiségi nevelést folytató kétnyelvű Ficánka és Manó csoportban a következő ünnepekkel egészül ki a hagyományörzés, óvodai nevelés:
Ősz: Szent Mihály havi termény-betakarítás ünnepe - Erntefest
Márton napi ünnep - Martinstag
- 5) A gyermekek műsorral ünnepelnek a következő ünnepélyek alkalmával:
  - karácsony,
  - anyák napja,
  - évszázó.
- 6) A karácsony, a farsang, az anyák napja és az évszázó nyilvános. Nyilvános ünnep lehet bármelyik óvodai ünnep, ha az érintett intézmény óvodapedagógusai így döntenek.
- 7) A gyermeki élet hagyományos ünnepei az óvodában:
  - farsang,
  - húsvét,
  - gyermeknap
  - Mikulás,
  - Karácsony.
- 8) Tanulmányi kirándulások, séták, mese-színházlátogatás, sportnapok szervezése a csoport éves tervében kerül megtervezésre.
- 9) Csoporton belül a gyermekek névnapját vagy születésnapját közösen megünneplik.
- 10) Az óvoda honlapján, a gyermekcsoportok tájékoztató falán, havi-tájékoztató jelenik meg az intézmény programjairól, eseményeiről.

JELKÉPEK

- 1) A jelkép az intézmény nevéhez, a csoportok nevéhez, tevékenységéhez kapcsolódó szimbólum, mely az óvoda épületén, az óvodai dokumentáción megjelenik.
- 2) A gyermekcsoportok nevet választottak maguknak így:

Bicske Városi Óvoda

- Pillangó csoport,
- Katica csoport,
- Ficánka csoport
- Mókus csoport
- Méhecske csoport.

Kakas Tagóvodája

- Manó csoport,
- Süni csoport,
- Teknőc csoport,
- Maci csoport,
- Pillangó csoport,
- Napsugár csoport,
- Cica csoport,
- Kisvakond csoport.
- Méhecske
- Katica

Csoportnév váltás kiscsoport indításakor az új nevelési év kezdetén, szeptember 1-től javasolt. A csoportok jelképei a csoport dokumentációin, a csoportszoba ajtaján, a csoport munkafalán, az óvoda honlapján, valamint a csoport nevesítését igénylő egyéb helyeken kerül feltüntetésre.

AZ EGÉSZSÉGÜGYI ELLÁTÁS RENDJE

- 1) Az óvoda igazgatójának gondoskodnia kell a gyermekek rendszeres egészségügyi vizsgálatának megszervezéséről, hogy az óvodába járó gyermekek, évenként legalább egyszer fogászati, szemészeti és általános szűrővizsgálaton vegyen részt. Kn.tv.25.§ (5)
- 2) Az igazgató, tagóvoda igazgató feladatai az egészségügyi ellátás keretén belül:
  - biztosítja az egészségügyi (orvos, védőnő) munka feltételeit,
  - gondoskodik a szükséges óvodapedagógusi felügyeletről,
  - szükség szerint a gyermekek vizsgálatokra történő előkészítéséről,
  - biztosítja az **1-es típusú diabétessel élő gyermekek ellátását** vállaló pedagógus vagy érettségi végzettséggel rendelkező foglalkoztatott megbízását az Oktatási Hivatal által szervezett, a feladat ellátásához kapcsolódó ismeretekről szóló szakmai továbbképzésen való részvételét.
- 3) Az intézmény munkavállalóinak munkaegészségügyi alkalmasságát évente szerződéssel üzemorvos vizsgálja. Ennek hiányában a dolgozó alkalmatlan a munkavégzésre, jogi következményeit a dolgozó viseli.
- 4) Az intézmény egész területén a dohányzás tilos!

AZ INTÉZMÉNY VÉDŐ-ÓVÓ ELŐÍRÁSAI

- 1) A gyermekek biztonságos és egészséges környezetben történő nevelése érdekében szükséges a feltételrendszer állandó vizsgálata, a feltételek javítása.
- 2) Az intézmény igazgatójának, az óvodapedagógusnak, ill. dajkának gondoskodniuk kell a gyermekek neveléséhez a biztonságos feltételek megteremtéséről.
- 3) Az óvodapedagógus feladata, hogy
  - a rábízott gyermekek részére az egészségük, testi épségük megőrzéséhez szükséges ismereteket átadja, és

Szervezeti és Működési Szabályzat

- ezek elsajátításáról meggyőződnek, továbbá,
- ha észleli, hogy a gyermek balesetet szenved, vagy ennek veszélye fennáll, a szükséges intézkedéseket megtegye.

Így

- minden nevelési év kezdetén, valamint kirándulások előtt és egyéb esetekben, minden óvodai csoportban – a gyermekek életkorának megfelelően – ismertetni kell az egészségük és testi épségük védelmére vonatkozó előírásokat, veszélyforrásokat és az elvárható magatartásformát.

- Az ismertetés tartalmát, tényét a csoportnaplóban dokumentálni kell.

- Az intézményi beszerzések során figyelmet kell fordítani a balesetveszélyes tárgyak javítására, cseréjére.

- Ha a gyermeket baleset éri, a vele foglalkozó óvodapedagógus és dajka kötelessége az elsősegélynyújtás, szükség esetén gondoskodni kell orvosi ellátásról, mentő hívásáról.

- A balesetet vagy veszélyforrást észlelő dolgozó, köteles azonnal intézkedni. A veszélyforrásra az óvoda, ill. tagóvoda igazgató figyelmét haladéktalanul felhívni.

- A gyermekbalesettel kapcsolatos nyilvántartási és jelentési kötelezettség teljesítését az adott épületben az igazgató végzi.

- Súlyos (8 napon túl gyógyuló) balesetet a nevelési intézmény igazgatójának azonnal jelenteni kell a fenntartónak, és rögzíteni kell a KIR felületen. A baleset kivizsgálásában legalább középfokú munkavédelmi végzettségű személy vehet részt.

4.) Az 1-es típusú diabéteszsel élő gyermekek ellátását vállaló pedagógus vagy érettségi végzettséggel rendelkező foglalkoztatott, aki az Oktatási Hivatal által szervezett, a feladat ellátásához kapcsolódó ismeretekről szóló végzettséggel rendelkező alkalmazott feladata:
-a vércukorszint szükség szerinti mérése
-szükség esetén, orvosi előírás alapján, a szülővel, más törvényes képviselővel, a megadott kapcsolattartási módon egyeztetve, az előírt időközönként a szükséges mennyiségű inzulin beadása.

RENDKÍVÜLI ESEMÉNY, BOMBARIADÓ ESETÉN SZÜKSÉGES TEENDŐK

1) Az óvoda minden dolgozója köteles az általa észlelt rendkívüli eseményt közvetlen felettesének jelenteni. Az óvodai igazgató dönt a szükséges intézkedésekről és a fenntartót értesíti.

2) Bombariadó esetén a menekülési útvonal szerint, a gyermekek elhagyják az épületet a csoportos óvodapedagógusok és dajka vezetésével.

3) A tűzrendészeket és a rendőrséget értesíti az a személy, aki a figyelmeztetést vette, majd haladéktalanul értesíti az intézményi igazgatót.

4) Mentési sorrend:

- első a gyermekek mentése és biztonságos elhelyezése (tagóvoda, egyéb arra alkalmas épület)
- felnőttek mentése,
- köziratok mentése,
- értékek mentése.

JÁRVÁNYÜGYI KÉSZENLÉT IDEJÉN ALKALMAZANDÓ TEENDŐK

- 1) Az intézkedési terv (protokoll) szerinti eljárásrend kidolgozása, folyamatos aktualizálása, módosítására a járványügyi helyzet alakulásától függően, a tapasztalatok figyelembevételével.
- 2) A protokoll szigorú betartása.
- 3) Az a gyermek, vagy dolgozó, aki bármilyen betegség miatt otthon maradt, a házi orvos, a kezelőorvos igazolásával vagy kórházi zárójelentéssel mehet újra az intézménybe. Hatósági házi karantén esetén a járványügyi hatóság által kiadott, a járványügyi megfigyelésről szóló határozatban foglaltak szerint kell eljárni.
- 4) Ha azt az igazgató elrendeli orrot, szájat eltakaró maszk használata és kézfertőtlenítő használata kötelező az óvodában a szülők, dolgozók számára.
- 5) Gyermekek számára fokozott szappanos kézmosás, szükség esetén kézfertőtlenítés alkalmazása, higiéniai szokások következetes betartása.

AZ ÓVODAI ÉTKEZTETÉS BIZTOSÍTÁSA, TÉRÍTÉSI DÍJ BEFIZETÉSEK RENDJE

a) A gyermekek napközbeni ellátását az önkormányzat feladatul rendeli az óvodának a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvénynek 41. § (1) bekezdése értelmében.

A gyermekek napközbeni ellátásával összefüggő feladatokat intézményi étkezés keretében valósítja meg az óvoda, melyről a fenntartó az Alapító okiratban az 5629120 szakfeladat számon rendelkezik.

b) Az étkeztést ellátó Bicske Városi Konyhát az intézményfenntartó a feladatellátásra hozta létre, melynek keretében gondoskodik a részéről betartandó jogszabályokban előírt egészségügyi, higiéniai, és minőségi-mennyiségi előírásoknak betartásáról.

c) A fenntartó rendelet formájában állapítja meg a szolgáltatásért fizetendő térítési díjat, amelynek alapján a Bicske Városi Konyha vezetője gondoskodik - a magasabb rendű jogszabályok figyelembe vétele mellett - a szülők által fizetett napi térítési díj meghatározásáról.

d) Az étkezési, kedvezmények, mentességek, lemondások, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők határozatainak begyűjtése, összegzése, határidők nyomon követése, a napi étkezésekhez szükséges mennyiségek számon tartása, megrendelése, az ezzel

összefüggő adatszolgáltatás, és normatíva jelentés, az Önkormányzat feladattal megbízott munkatársainak munkaköri feladata.

e) A csoportokban az óvodapedagógusok vezetik a csoport napi étkezési nyilvántartását, étkezési előrendelését, ill. lemondását az Önkormányzat feladattal megbízott munkatársai követik nyomon. A hibás adatszolgáltatásért az adott ügyintéző felelősséggel tartozik.

f) A szülők felé előírt kötelezettségről az étkezési díjakkal kapcsolatos eljárási rendről, az óvoda Házi rendje tartalmazza a részleteket.

g) A Bicske Város Önkormányzata, mint fenntartó, a munkavállalók főzőkonyháról rendelt, helyben fogyasztott, intézményi meleg-étkezését támogatja. A hozzájárulás mértékét az éves intézményi költségvetés tartalmazza.

A TÉRÍTÉSI DÍJ FIZETÉSÉNEK RENDJE

- 1) Térítési díjat kell fizetni, intézményi étkezés igénybevétele esetén.
- 2) Az étkezés térítési díját, a szolgáltató által meghatározott időben és módon kell kiegyenlíteni.
- 3) Hiányzás esetén, az étkezés lemondását, megrendelését, a megelőző nap 9 óráig telefonon vagy e-mailben az Önkormányzatban a feladattal megbízott munkatársnál lehet jelezni.
- 4) Nem jelentett hiányzás esetén az étkezési térítési díjat kötelező megfizetni.
- 5) A térítési díj mérséklését a szülő írásban kérheti jogszabályban előírt módon.
- 7) Étkezési térítési díj hátralék miatti felszólításban meghatározott időpontot követően, a hátralék ki nem egyenlítése esetén, a további étkezést a konyha nem biztosítja.
- 8) Az étkezés megrendelésének szabályait az óvoda Házi rendje tartalmazza.
- 9) Dolgozói vendég ebéd megrendelését az óvodatitkárnál lehet igényelni, fizetési hátralék esetén nem rendelhető.

GYERMEKVÉDELEM

Az óvoda a gyermek hároméves korától ellátja - a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben meghatározottak szerint - a gyermek napközbeni ellátásával összefüggő feladatokat.

- 1) A gyermekvédelem **minden** óvodapedagógus feladata. E munkát az intézmény gyermekvédelmi felelőse fogja össze, munkaköri leírása alapján.
- 2) A nevelési év kezdetekor a szülői faliújságon tájékoztatni kell a szülőket a felelős nevről, elérhetőségéről, ill. a gyermekvédelmi feladatokat ellátó fontosabb intézmények címéről, telefonszámáról.

Gyermekjóléti szolgálattal való kapcsolattartás

Az óvoda gyermekvédelmi felelősének közvetítésével történik. Felkérésre részt vesz a gyermekjóléti szolgálat eszmegbeszélésein.

Az óvoda igazgatója a pedagógusok jelzése alapján köteles az illetékes gyermekjóléti szolgálatot haladéktalanul értesíteni, ha megítélése szerint a gyermek súlyos veszélyhelyzetbe kerülhet vagy került. Ebben az esetben az adattovábbításhoz, az adattal kapcsolatosan, a rendelkezésre jogosult beleegyezése nem szükséges.

Ha az óvoda a gyermeket veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni, vagy a gyermekközösség védelme érdekében indokolt, segítséget kérhet:

- a gyermekjóléti szolgálattól, illetve
- más, az ifjúságvédelmi, családjogi területen működő szolgálattól.

3) Az intézmény gyermekvédelmi feladatait a PP és az éves munkaterv tartalmazza.

AZ ELEKTRONIKUS ÉS AZ ELEKTRONIKUS ÚTON ELŐÁLLÍTOTT NYOMTATVÁNYOK KEZELÉSI RENDJE

Az oktatási ágazat irányítási rendszerével a Közoktatási Információs Rendszer (KIR) révén tartott elektronikus kapcsolatban elektronikusan előállított, hitelesített és tárolt dokumentumrendszert alkalmazunk.

Az elektronikus rendszer használata során ki kell nyomtatni és az irattárban kell elhelyezni az alábbi dokumentumok papír alapú másolatát:

- az intézménytörzsre vonatkozó adatok módosítása
- az október 1-jei pedagógus és gyermek lista

Az elektronikus úton előállított fent felsorolt nyomtatványokat az intézmény pecsétjével és az intézményigazgató aláírásával hitelesített formában kell tárolni.

MÁS JOGSZABÁLY ÁLTAL AZ SZMSZ SZABÁLYOZÁSI KÖRÉBE UTALT KÉRDÉSEK

Vagyonyilatkozat-tételi kötelezettség [2007. évi CLII. törvény 4. § d) pont]

A 2007. évi CLII. törvény (továbbiakban: Vny.tv.) alapján vagyonyilatkozat-tételi kötelezettség terjed ki azokra a dolgozóakra akik:

- a) Javaslatételre, döntésre vagy ellenőrzésre jogosultak;
- b) Feladatai ellátása során költségvetési vagy egyéb pénzeszközök felett, továbbá az állami vagy önkormányzati vagyonnal gazdálkodik.

A Vny.tv. 9. § - ban foglaltakban tartalmazzák a vagyonyilatkozat-tételi kötelezettség megszegésének jogkövetkezményeit.

Munkaruha juttatás szabályozása

Részletesen az intézményi Munkaruha juttatás szabályzatban található.

Reklám és üzleti tevékenység szabályozása:

Tilos a reklámtevékenység az óvodában, kivéve, ha a reklám a gyermekeknek szól és az egészséges életmóddal, környezetvédelemmel, a társadalmi, közéleti tevékenységgel, illetve a kulturális tevékenységgel függ össze.

Az óvoda dolgozói, továbbá ügynökök, üzletkötők, vagy más személyek az óvoda területén kereskedelmi tevékenységet nem folytathatnak. (Kivéve: az óvoda által szervezett könyv, játék, illetve vizuális eszközök vására esetén).

Az intézmény fel-lobogzásának rendje:

Az óvoda épületének bejáratánál a kormányrendeletekben meghatározott méretű nemzeti színű, tőle balra az Európai Unió zászlaját kell kitűzni. A zászlókat legalább 3 havonta tisztítani kell, és évente cserélni. A lobogók kihelyezéséről, cseréjéről a igazgató helyettes óvónő kell, hogy gondoskodjék.

A rendeletben előírtak szerint, a székhely épületének fel-lobogózása kötelező.

TÁJÉKOZTATÁS AZ INTÉZMÉNYI DOKUMENTUMOK NYILVÁNOSSÁGÁRÓL

Az igazgató által elkészített és a nevelőtestület által elfogadott, valamint a fenntartó által jóváhagyott Szervezeti és Működési Szabályzat, Pedagógiai Program, és a Házirend egy példánya a Szülői információs polcon ill. az óvoda honlapján megtekinthetők. A honlapon kerül megjelenítésre a különös közzétételi lista is. (www.bicskevarosiovoda.hu)

AZ IRATKEZELÉS ÉS AZ ÜGYINTÉZÉS SZABÁLYAI

- 1) A nevelési-oktatási intézménybe érkezett vagy az intézményen belül keletkezett iratok kezelésének rendjét az iratkezelési szabályzatban, ha a nevelési-oktatási intézmény ennek készítésére nem kötelezett, adatkezelési szabályzatban kell meghatározni.
- 2) A nevelési-oktatási intézménybe érkezett és az intézményben keletkezett iratokat iktatni kell.
- 3) A személyesen benyújtott iratok átvételét igazolni kell.
- 4) A jogszabályban meghatározottakon túl felbontás nélkül kell a címzetthez továbbítani a névre szóló iratokat, a diákönkormányzat, az óvodaszék, az iskolaszék, a kollégiumi szék, az intézményi tanács, a szülői szervezet, a munkahelyi szakszervezet részére érkezett leveleket, továbbá azokat az iratokat, amelyek felbontásának jogát a igazgató fenntartotta magának.
- 5) Ha az ügy jellege megengedi, az ügyiratban foglaltak távbeszélőn, elektronikus levélben vagy a jelenlévő érdekelt személyes tájékoztatásával is elintézhetők. Távbeszélőn vagy személyes tájékoztatás keretében történő ügyintézés esetén az iratra rá kell vezetni a tájékoztatás lényegét, az elintézés határidejét és az ügyintéző aláírását.
- 6) Az intézmény által kiadmányozott iratnak tartalmaznia kell
  - a) a nevelési-oktatási intézmény
    - aa) nevét,
    - ab) székhelyét,
  - b) az iktatószámot,

- c) az ügyintéző megnevezését,
  - d) az ügyintézés helyét és idejét,
  - e) az irat aláírójának nevét, beosztását és
  - f) a nevelési-oktatási intézmény körbélyegzőjének lenyomatát.
- 7) Az intézmény által hozott határozatot meg kell indokolni.
- 8) Jegyzőkönyvet kell készíteni, ha jogszabály előírja, továbbá ha az intézmény nevelőtestülete, szakmai munkaközössége az intézmény működésére, a gyermekekre, vagy a nevelő-oktató munkára vonatkozó kérdésben határoz (dönt, véleményez, javaslatot tesz), továbbá akkor, ha a jegyzőkönyv készítését rendkívüli esemény indokolja és elkészítését az intézmény igazgatója elrendelte. A jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell elkészítésének helyét, idejét, a jelenlévők felsorolását, az ügy megjelölését, az ügyre vonatkozó lényeges megállapításokat, így különösen az elhangzott nyilatkozatokat, a meghozott döntéseket, továbbá a jegyzőkönyv készítőjének az aláírását. A jegyzőkönyvet a jegyzőkönyv készítője, továbbá az eljárás során végig jelen lévő alkalmazott írja alá.
- 9) Az iratokat úgy kell kézbesíteni, hogy annak megtörténte, továbbá az irat átvételének a napja megállapítható legyen.
- 10) Az elintézett iratokat irattárba kell helyezni. Az irattári őrzés idejét, jogszabály határozza meg. Az irattári őrzés idejét az irat végleges irattárba helyezésének évétől kell számítani.
- 11) Az iratok selejtezését az intézmény igazgatója rendeli el és ellenőrzi. A tervezett iratsejtezést annak tervezett időpontját legalább harminc nappal megelőzően be kell jelenteni az illetékes levéltárnak.

A TÁJÉKOZTATÓ RENDSZER ÉS A KÜLÖNÖS KÖZZÉTÉTELI LISTA

A köznevelési törvény alapján az intézmény köteles az oktatási ágazat nyilvántartásába a közoktatás információs rendszerébe – a köznevelési törvény alapján a köznevelés információs rendszerébe (a továbbiakban: KIR) – adatot szolgáltatni.

A közérdekű adatok megismerésének általános szabályai

Lehetővé kell tennie, hogy a közérdekű adatot és közérdekből nyilvános adatot - erre irányuló igény alapján bárki megismerhesse.

Közérdekből nyilvános adat a közfeladatot ellátó szerv feladat- és hatáskörében eljáró személy neve, feladatköre, munkaköre, igazgatói megbízása, a közfeladat ellátásával összefüggő egyéb személyes adata, valamint azok a személyes adatai, amelyek megismerhetőségét törvény előírja.

A köznevelési intézmény képviselője a köznevelési intézménnyel jogviszonyban álló munkatársak vonatkozásában valamint az *adatszolgáltatási kötelezettség a köznevelési intézmény átszervezése, átalakulása, megszűnése és más változás esetén* változás-bejelentést tesz.

Az óvoda igazgatója, ill. általa megbízottak, valamennyi óvodás gyermek számára oktatási azonosító számot igényel, vagy ha a gyermek már rendelkezik oktatási azonosító számmal, a jogviszony létrejöttének idejére visszamenőleg a jogviszonyt bejelenti.

Közzétételi lista

A 229/2012. (VIII.28.) a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásának Korm. rendelete alapján a közzétételi lista kizárólag közérdekű statisztikai adatokat tartalmaz. Az óvoda a tájékoztató rendszerben közzéteszi fenti rendelet 23.§ szerinti adatokat és dokumentumokat.

ZÁRÓ ÉS ÉRTELMEZŐ RENDELKEZÉSEK

- 1) A Szervezeti és Működési Szabályzatot az igazgató készíti el, az óvoda nevelőtestület fogadja el, amely a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé, egyidejűleg érvényét veszti az intézmény korábbi SZMSZ-e.
- 1) A fenntartó által jóváhagyott SZMSZ-t meg kell ismertetni az intézmény azon alkalmazottaival is, akik nem tagjai a nevelőtestületnek, valamint azokkal, akik kapcsolatba kerülnek az intézménnyel és meghatározott körben használják a helyiségeit.
- 2) Az SZMSZ-ben foglalt rendelkezések megtartása az intézmény valamennyi alkalmazottja számára kötelező, megszegése esetén az igazgató munkáltatói jogkörében intézkedhet.
- 3) Az SZMSZ-ben foglaltakról –jelen szabályzat elérhetőségének biztosításával- a szülőket tájékoztatni kell.
- 4) Az SZMSZ-t, a nevelési –oktatási intézmény honlapján, annak hiányában a helyben szokásos módon – szülői tájékoztató dokumentumok, faliújság – nyilvánosságra kell hozni.

ZÁRADÉK I. :

Jelen Szervezeti és Működési Szabályzatot az intézmény igazgatójának előterjesztése után a nevelőtestület az alkalmazotti közösséggel egyetértésben 2024. év március 01 napján a **13/2024.(III.01.) számú nevelőtestületi határozatával** 100 %-os szavazati aránnyal elfogadta.

Bicske, 2024. március 1.

Patkóné Bátor Erzsébet
igazgató

ZÁRADÉK II.:

A Szervezeti és Működési Szabályzattal kapcsolatban a Szülői Szervezet – a jogszabályban meghatározottak szerint – tájékoztatjuk.

Bicske, 2024. március 1.

TARTALOMJEGYZÉK

Bevezetés	1
Az intézmény adatai, jogállása	3
Az intézmény tevékenységei	11
Szervezeti egységek jellemzői	11
Az óvoda működési rendje	13
Igazgató és szervezeti egységek dolgozói közötti kapcsolattartás	16
Az intézmény képviselőire jogosultak	16
Az intézmény igazgatója	17
Az intézményvezetése	17
Az igazgató helyettesítése	18
Az igazgatóhelyettes, tagóvoda igazgató	18
Alkalmazotti jogok	20
A pedagógusok munkaideje, kötelező óraszám	20
A nevelőmunkát közvetlenül segítő munkatársak munkaideje	21
Szülői szervezet, szülői közösség	22
A szülők szóbeli tájékoztatása	24
Az intézmény külső kapcsolatai	24
A nevelőtestület	25
A nevelőtestület feladatai és jogai	25
A nevelőtestület értekezletei	26
A nevelőtestület döntései	26
A nevelőtestület munkaközösségei	27
Nyári zárás	28
Nevelés nélküli munkanapok	28
Az intézmény munkarendje	28
Házirend	29
Egyéb foglalkozások, szolgáltatások	29
Kirándulások	30
Óvodai felvétel	31
Az óvodai elhelyezés megszűnése	32
A gyermekek fejlődésének és folyamatos nyomon követése	32
A gyermekek mulasztásának, távolmaradásának igazolása	33
Az intézményre vonatkozó szabályok	33
A pedagógiai munka belső ellenőrzése	34
A látogatás rendje	34
A helyiségek és berendezésük használati rendje	35
A hagyományápolás, ünnepek, megemlékezések	35
Jelképek	36
Az egészségügyi ellátás rendje	37
Az intézmény védő-óvó előírásai	37
Rendkívüli esemény, bombariadó	38
Járványügyi készenlét idején alkalmazandó teendők	39
A térítési díj fizetésének rendje	40
Gyermekvédelem	40
Elektronikus úton előállított nyomtatványok kezelése	41
Más jogszabály által az SZMSZ szabályozási körébe utalt kérdések	41
Tájékoztatás az intézményi dokumentumok nyilvánosságáról	42

Szervezeti és Működési Szabályzat

Iratkezelés és az ügyintézés szabályai	42
Tájékoztató rendszer és a különös közzétételi lista	43
Záró és értelmező rendelkezések	45

Melléklet: Alapító okirat

Bicske Városi Óvoda
OM azonosító: 029895
2060 Bicske, Árpád u. 13.
Telefon: +36/22/952-261.
E-mail: bvo.arpad@gmail.com

Iktatószám: 7-154/2024.
Üi: Patkóné Bátor Erzsébet
Tárgy: Bicske Városi Óvoda Pedagógiai
Program és az SZMSZ jóváhagyásának
kérelme

Bálint Istvánné Polgármester Asszony!
Fritz Gábor Jegyző Úr!

Bicske Városi Önkormányzat
Képviselő-testülete
Humánerőforrások Bizottsága

Tisztelt Polgármester Asszony! Tisztelt Jegyző Úr!

Tisztelt Képviselők! Tisztelt Bizottsági Tagok!

Bicske Városi Óvoda Pedagógiai Programjának és Szervezeti Működési Szabályzatának felülvizsgálatát elvégeztük, az Alapító okirat módosításának és a törvényi változásoknak megfelelően módosítottuk.

A nevelőtestület 12/2024.(III.01.) és a 13/2024 (III.01.) számú nevelőtestületi határozatával elfogadta.

Tisztelettel kérem a Fenntartó jóváhagyását!

Bicske, 2024. július 29.

Tisztelettel:

Patkóné Bátor Erzsébet
igazgató